

RZECZPOSPOLITA POLSKA

KRAJOWY
PROGRAM
REFORM

EUROPA 2020

AKTUALIZACJA 2013/2014

Przyjęty przez Radę Ministrów 30 kwietnia 2013 r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Scenariusz makroekonomiczny	7
3. Realizacja celów krajowych strategii „Europa 2020” oraz zaleceń Rady UE z 10 lipca 2012 r.	9
3.1. Cel w zakresie zatrudnienia.....	9
3.2. Cel w zakresie nakładów na B+R.....	20
3.3. Cele energetyczne	30
3.4. Cele w zakresie edukacji	38
3.5. Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu	45
3.6. Działania przyczyniające się do realizacji innych zaleceń Rady UE	53
4. Działania w zakresie inicjatyw przewodnich	57
5. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy ..	68
Załącznik 1 Realizacja zaleceń Rady UE	72
Załącznik 2 Zobowiązania w ramach Paktu Euro Plus w 2013 r.	89
Załącznik 3 Realizacja zobowiązań w ramach Paktu Euro Plus w 2012 r.....	91

1. Wstęp

Podstawowym instrumentem realizacji na poziomie państw członkowskich przyjętej w 2010 roku strategii „Europa 2020” są aktualizowane w kwietniu każdego roku Krajowe Programy Reform (KPR). Aktualizacji tej dokonuje się w rytmie Semestru Europejskiego, jednocześnie z aktualizacją Programów Stabilności lub Konwergencji, co umożliwia powiązanie procesów programowania reform strukturalnych z planowaniem budżetowym.

Niniejsza aktualizacja jest trzecią edycją KPR w tym cyklu. Pierwszym, wyjściowym dokumentem był *Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020*, przyjęty przez Radę Ministrów 26 kwietnia 2011 r., w którym określono jak Polska w perspektywie do roku 2020 będzie realizować zobowiązania podjęte w zakresie pięciu wiodących celów strategii „Europa 2020”, uwzględniając przy tym specyficzne krajowe uwarunkowania i kierunki działań wytyczone w polskich dokumentach strategicznych. W KPR Rząd RP uznał, że należy skupić się na odrabianiu zaległości rozwojowych oraz budowie nowych przewag konkurencyjnych w trzech obszarach priorytetowych:

1. Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego;
2. Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego;
3. Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Odrabianie zaległości rozwojowych polegać będzie przede wszystkim na zmniejszeniu dystansu infrastrukturalnego m.in. w transporcie, energetyce, telekomunikacji, infrastrukturze społecznej oraz poprawie otoczenia regulacyjnego i działań na rzecz podniesienia jakości stanowionego prawa, z zachowaniem wysokiej jakości usług świadczonych przez administrację publiczną.

Budowanie nowych przewag konkurencyjnych wymaga przede wszystkim działań związanych z poprawą zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw oraz społeczeństwa. Działania te powinny się skupiać na wzmacnianiu kadry nauczającej w rozwoju kompetencji związanych z kreatywnością i innowacyjnością w zakresie metod nauczania. Ważne jest również wzmocnienie powiązań między szkolnictwem wyższym, sektorem nauki i sferą gospodarki. W konsekwencji działania te powinny przełożyć się na wzrost poziomu zatrudnienia, szczególnie wśród tych grup, których potencjał do tej pory nie został w pełni wykorzystany. Podejście takie w żaden sposób nie wyklucza promowania tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości. Konieczne jest także uzyskanie impetu cyfrowego, który będzie jedną z kluczowych dźwigni dla utrzymania wysokiego tempa rozwoju gospodarczego w przyszłości. Dotyczy to w szczególności nowych przewag konkurencyjnych, które będą tworzone w oparciu o zaawansowane technologie. Pozwoli to Polsce w średnim okresie podnieść innowacyjność gospodarki i zwiększyć adaptacyjność społeczeństwa.

Ten wybór obszarów priorytetowych i kierunków działań został podtrzymany w dokumencie pn. *Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” – Aktualizacja KPR 2012/2013*, przyjętym przez Radę Ministrów 25 kwietnia 2012 r. Zasadnicza część tej aktualizacji polegała na weryfikacji listy działań z rozdziału *Koncentracja tematyczna* oraz wskazaniu zadań do realizacji w latach 2012-2013. Przy weryfikacji listy działań kierowano się doświadczeniami z pierwszego roku wdrażania KPR, w tym postępowaniem w realizacji poszczególnych zadań oraz podjętymi w ciągu tego okresu decyzjami i wyborami politycznymi.

Podobnie postąpiono również przy obecnej aktualizacji – zostały utrzymane priorytetowe kierunki działań; usunięto działania już zrealizowane, wskazano zadania do realizacji w latach 2013-2014. Ze względu na potrzebę bardziej precyzyjnego monitorowania postępów w realizacji strategii „Europa 2020”, zmieniono jednak układ treści rozdziału *Koncentracja tematyczna*, porządkując zapisane w nim działania według pięciu wiodących celów z uzupełnieniem dodatkowo o działania przyczyniające się do realizacji zaleceń Rady UE skierowanych do Polski 10 lipca 2012 r.¹, które wykraczają poza te cele. W odrębnym rozdziale opisane zostały działania, które w sposób pośredni wpisują się w cele strategii „Europa 2020” i jednocześnie odpowiadają na wyzwania zidentyfikowane w inicjatywach przewodnich towarzyszących tej strategii. Z punktu widzenia Polski istotną rolę odgrywają działania mające na celu wsparcie przedsiębiorstw, przyczyniające się do realizacji ogólnounijnego celu wzrostu udziału przemysłu w PKB z aktualnych 16% do 20% w 2020 r., co zaproponowano w komunikacie dotyczącym reindustrializacji². Wsparcia wymagają również przedsięwzięcia przyczyniające się do poprawy otoczenia regulacyjnego podmiotów gospodarczych.

Aktualizacja KPR 2013/2014 uwzględnia priorytety zawarte w *Rocznej Analizie Wzrostu Gospodarczego na 2013 r.*³ i potwierdzone w konkluzjach Rady Europejskiej z 14-15 marca 2013 r., dotyczących konsolidacji fiskalnej, działań dla ograniczenia bezrobocia, zwłaszcza wśród młodzieży, wsparcia dla wzrostu gospodarczego i konkurencji na jednolitym rynku oraz redukcji obciążeń regulacyjnych. Obok wymienionych wyżej dokumentów unijnych, bazę dla przygotowania *Aktualizacji KPR 2013/2014* stanowiła również przyjęta przez Radę Ministrów 25 września 2012 r. *Strategia Rozwoju Kraju 2020: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo* (SRK 2020), a także już przyjęte lub procedowane w ramach Rady Ministrów strategie zintegrowane⁴.

Niezależną część *Aktualizacji KPR 2013/2014* stanowi załącznik nr 2 zawierający Deklarację na temat celów Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na rok 2013 w związku z uczestnictwem Polski w Pakcie Euro Plus.

Przy przygotowaniu *Aktualizacji KPR 2013/2014* brano również pod uwagę rolę jaką KPR będzie odgrywał w mechanizmach realizacji unijnej polityki spójności w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Z jednej strony środki pochodzące

¹ Zalecenie Rady z 10 lipca 2012 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2012 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012–2015, OJ (2012/C 219/19)

² Komunikat KE: Silniejszy przemysł europejski na rzecz wzrostu i ożywienia gospodarczego - Aktualizacja komunikatu w sprawie polityki przemysłowej (COM(2012)582)

³ Komunikat KE: Roczna analiza wzrostu na 2013 r. COM(2012) 750

⁴ Główne cele rozwojowe kraju w perspektywie średniookresowej zostały sformułowane w *Strategii Rozwoju Kraju 2020: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo* (SRK 2020), przyjętej przez Radę Ministrów 25 września 2012 roku. Dodatkowo realizacja poszczególnych celów strategii „Europa 2020” będzie zapewniona poprzez wdrażanie zapisów zintegrowanych strategii rozwoju - cel w zakresie zatrudnienia (głównie działania przewidziane w *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego - SRKL*), cel w zakresie innowacyjności (głównie działania przewidziane w *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki - SIEG*), cel w zakresie energii i klimatu (głównie działania przewidziane w *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - BEiŚ*), cel w zakresie edukacji (głównie działania przewidziane w *SRKL*), cel w zakresie ubóstwa (głównie działania przewidziane w *SRKL*). Dodatkowo do realizacji celów strategii „Europa 2020” przyczynić się będą pozostałe strategie zintegrowane tj.: *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego*, *Strategia Rozwoju Transportu do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*, *Strategia Sprawne Państw*, *Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP* oraz *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego*.

z polityki spójności będą stanowić istotne źródło finansowania zadań zapisanych w KPR. Z drugiej strony, monitorowanie realizacji KPR, zgodnie z projektowanymi regulacjami, ma służyć ukierunkowaniu polityki spójności na wsparcie realizacji celów strategii „Europa 2020”. KPR będzie pozostawał w ścisłym związku z tzw. umową partnerstwa, zawieraną pomiędzy KE i państwem członkowskim dla określenia celów i warunków realizacji polityki spójności oraz Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej. Zobowiązania państw członkowskich przyjęte w KPR i Programie Konwergencji lub Stabilności, a także sformułowane po ich analizie zalecenia i opinia Rady UE (tzw. *country-specific recommendations*, CSR) stanowiąc będą jeden z kluczowych elementów branych pod uwagę przy formułowaniu tej umowy. Również ta okoliczność spowodowała wspomnianą wyżej zmianę struktury dokumentu KPR, co zresztą było zapowiedziane już w ubiegłorocznej aktualizacji.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację makroekonomiczną, a także prognozy i priorytety gospodarcze Rządu RP określone w dokumentach strategicznych, *Aktualizacja KPR 2013/2014* identyfikuje najważniejsze działania, które przekładają się na realizację krajowych celów strategii „Europa 2020”, a także spełniają co najmniej jeden z następujących warunków:

- przyczynią się do realizacji zaleceń Rady UE z 10 lipca 2012 r.;
- zostały wskazane w konkluzjach Rady Europejskiej z 14-15 marca br. i/lub Rocznej Analizie Wzrostu Gospodarczego na 2013 r.;
- zostały wskazane jako warunek ex-ante w załączniku IV do projektu rozporządzenia ogólnego dotyczącego przyszłej polityki spójności;
- wpisują się w działania określone w Strategii Rozwoju Kraju 2020;
- znajdują się w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów.

W prace nad *Aktualizacją KPR 2013/2014* zaangażowany był Międzyresortowy Zespół ds. strategii „Europa 2020”, stanowiący organ opiniotwórczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów. W jego skład, obok przedstawicieli administracji rządowej, wchodzi również partnerzy społeczno-gospodarczy, co ma służyć promocji strategii „Europa 2020” oraz wzmocnieniu współpracy różnych środowisk i współodpowiedzialności za jej realizację na szczeblu krajowym i lokalnym.

BARIERY WZROSTU ZIDENTYFIKOWANE DLA POLSKI

Wysoki deficyt strukturalny finansów publicznych

Niedostateczny ogólny poziom wydatków inwestycyjnych

Nadmierne obciążenia regulacyjne i administracyjne

Niski poziom podaży pracy połączony z nieadekwatną jej strukturą

Niedostateczny poziom zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw

OBSZARY PRIORYTETOWE KRAJOWEGO PROGRAMU REFORM

Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego (odrabianie zaległości)

Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego (budowa nowych przewag)

Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu (budowa nowych przewag)

CELE STRATEGII EUROPA 2020

75% zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat

3% PKB UE na inwestycje w B+R

Cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii

Mniej niż 10% osób wczesnie kończących naukę; co najmniej 40% liczby osób z młodego pokolenia posiadających wykształcenie wyższe lub równoważne

Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 20 mln

CELE KRAJOWE PRZYJĘTE PRZEZ POLSKĘ

71% zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat

1,7% PKB na inwestycje w B+R

Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej do poziomu ok. 96 Mtoe
Zwiększenie wykorzystania OZE, redukcja emisji CO₂

Zmniejszenie do 4,5% odsetka osób wczesnie kończących naukę; zwiększenie do 45% odsetka osób z młodego pokolenia posiadających wykształcenie wyższe

Obniżenie o 1,5 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub deprawacją materialną i/lub żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących lub o niskiej intensywności pracy

2. Scenariusz makroekonomiczny

Poprawa sytuacji na rynkach finansowych, będąca efektem ustąpienia obaw dotyczących rozpadu strefy euro, nie przełożyła się na poprawę tempa wzrostu gospodarczego UE. W 2012 r. gospodarka europejska zanotowała nieznaczny spadek PKB, co wynikało głównie z gorszych od oczekiwań wyników w II połowie ubiegłego roku. Korekta zewnętrznych i wewnętrznych nierównowag, zwłaszcza proces delewarowania, ograniczyły dynamikę popytu krajowego, czego skutkiem był spadek importu UE, głównego wskaźnika popytu na polskie towary i usługi. Wciąż rósł wprawdzie import z Niemiec, z którymi Polska utrzymuje najsilniejsze kontakty handlowe, ale i w tym wypadku zanotowano wyraźny spadek tempa wzrostu.

Polska gospodarka, pomimo stosunkowo wysokiej odporności, odczuła pogorszenie koniunktury na głównych rynkach eksportowych. Znalazło to odzwierciedlenie w spadku tempa wzrostu eksportu, co w głównej mierze było to efektem stagnacji lub nawet spadku eksportu (towarów) do największych gospodarek strefy euro, tj. Niemiec, Francji i Włoch. Wyraźnie lepsze wyniki sprzedaży do byłych krajów Wspólnoty Niepodległych Państw, tj. Rosji i Ukrainy, nie były w stanie tego zrekompensować. Kontynuowany był proces konsolidacji finansów publicznych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w stagnacji konsumpcji i spadku inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych. Pomimo utrzymującego się wzrostu inwestycji sektora prywatnego, łącznie inwestycje w całej gospodarce spadły. Równocześnie decyzje Rady Polityki Pieniężnej (RPP) w zakresie stóp procentowych miały, w sytuacji stopniowego pogarszania się perspektyw wzrostu gospodarczego i słabnącej presji inflacyjnej, charakter bardziej adaptacyjny niż wyprzedzający. W związku z powyższym, wraz ze spowolnieniem tempa wzrostu konsumpcji prywatnej oraz spadkiem inwestycji w zapasy popyt krajowy spadł. Głównym czynnikiem wzrostu PKB był eksport netto w efekcie niższej dynamiki importu niż eksportu. W konsekwencji powyższych czynników PKB w 2012 roku zwiększył się tylko o 1,9%, wobec 4,3% zanotowanych rok wcześniej.

Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego w Polsce zakłada kontynuację wysiłku konsolidacyjnego finansów publicznych w kraju. Wśród czynników odpowiedzialnych za kształtowanie się spożycia publicznego należy wymienić planowane ograniczenia kosztów pracy oraz wydatków zaliczanych do zużycia pośredniego sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oczekuje się również ograniczenia udziału inwestycji publicznych w PKB, choć jego skala będzie mniejsza niż w 2012 r. Miejsce inwestycji publicznych w tworzeniu wzrostu gospodarczego powinny stopniowo przejmować inwestycje prywatne. Proces ten jest obserwowany od 2011 r., od kiedy to udział w PKB nakładów brutto na środki trwałe sektora rynkowego systematycznie się zwiększa, pomimo relatywnie niekorzystnej sytuacji w otoczeniu zewnętrznym. W celu utrzymania obecnej dynamiki inwestycji w projekty infrastrukturalne, inwestycje bezpośrednio finansowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych mają być wspierane inwestycjami realizowanymi w ramach programu Inwestycje Polskie. Program ten oparty jest na dwóch filarach: Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Spółce Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A.

W przypadku eksportu oczekuje się stabilizacji realnego tempa wzrostu (2,8%) w 2013 r. W kolejnych latach realne tempo wzrostu eksportu pozostanie zbliżone do tempa wzrostu rynków eksportowych i wyniesie odpowiednio 4,3% w 2014 r. i ok. 5% w latach 2015-16. Oczekuje się, że w 2013 r. realny wzrost importu będzie istotnie niższy niż prognozowany wzrost eksportu, co pozwoli utrzymać dodatnią kontrybucję

eksportu netto we wzrost PKB, jednak na poziomie nieco niższym niż w roku poprzednim (odpowiednio 0,8 pkt. proc. względem 2,0 pkt. proc.). W kolejnych latach, wraz z przyspieszeniem popytu w kraju, oczekiwane jest przyspieszenie realnego tempa wzrostu importu do poziomów powyżej tempa notowanego przez eksport.

Przyjęty scenariusz kształtowania się współczynnika aktywności zawodowej, uwzględniający m.in. działania rządu polegające na znacznym ograniczeniu możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę oraz podniesieniu wieku emerytalnego, pozwoli ograniczyć negatywne skutki demograficzne dla rynku pracy. Uwzględniając spodziewany wzrost liczby osób aktywnych zawodowo oraz fakt, że rosnąca podaż pracy napotka silną barierę po stronie popytu na pracę, prognozuje się, że zharmonizowana stopa bezrobocia rejestrowanego wzrośnie do ok. 11% w okresie 2013-2014, by w kolejnych latach nieznacznie obniżyć się (ale wciąż do poziomu pow. 10%).

Utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia wraz z rosnącą podażą pracy oraz planowanym znacznym ograniczeniem wzrostu funduszu wynagrodzeń w większości jednostek podsektora rządowego oraz w podsektorze ubezpieczeń społecznych będą ograniczać wzrost wynagrodzeń w gospodarce. Uwzględniając wysoki wzrost funduszu emerytur i rent w wyniku obowiązującego systemu waloryzacji świadczeń, pomimo oczekiwanego zwiększenia stopy oszczędności gospodarstw domowych w związku z tzw. efektem przezornościowym, konsumpcja prywatna w 2013 r. wzrośnie realnie o 1,1% w porównaniu do 0,8% wzrostu w 2012 r. W kolejnych latach, wraz z poprawą warunków na rynku pracy i oczekiwanym polepszeniem nastrojów konsumentów dzięki lepszej koniunkturze, tempo wzrostu konsumpcji będzie przyspieszać.

Uwzględniając istniejącą niepewność co do kształtowania się koniunktury zewnętrznej oraz efekty planowanych działań w zakresie polityki gospodarczej – oczekuje się, że wzrost gospodarczy w Polsce w 2013 r. wyniesie 1,5%, czyli o 0,4 pkt. proc. mniej niż w 2012 r. W kolejnych latach, wraz z poprawą koniunktury w UE można spodziewać się przyspieszenia tempa wzrostu PKB w Polsce do 2,5% w 2014 r. oraz odpowiednio 3,8 i 4,3% w latach 2015-16. W horyzoncie prognozy polityka makroekonomiczna prowadzona będzie w warunkach niekorzystnych uwarunkowań cyklicznych.

Tabela 1 Oczekiwane kształtowanie się podstawowych wielkości makroekonomicznych w najbliższych latach

Kategoria	2012	2013	2014	2015	2016
PKB w ujęciu realnym, wzrost w %	1,9	1,5	2,5	3,8	4,3
Eksport	2,8	2,8	4,3	5,0	5,1
Import	-1,8	0,9	4,9	5,5	5,9
Spożycie prywatne	0,8	1,1	2,1	3,2	3,5
Spożycie publiczne	0,0	0,9	0,0	-0,6	-0,1
Nakłady brutto na środki trwałe, wzrost w %	-0,8	-0,7	4,4	7,8	9,2
PKB w cenach bieżących, mld PLN	1 595,3	1 642,9	1 721,5	1 829,8	1 955,6
Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, w %	3,7	1,6	2,4	2,5	2,5
Pracujący ⁵ , wzrost w %	0,2	-0,3	0,0	0,6	0,6
Stopa bezrobocia ⁶ , w %	10,1	10,8	11,0	10,6	10,3

⁵ BAEL, 15 lat i więcej.

⁶ Zharmonizowana stopa bezrobocia, zgodna z definicją Eurostatu.

3. Realizacja celów krajowych strategii „Europa 2020” oraz zaleceń Rady UE z 10 lipca 2012 r.

Biorąc pod uwagę wytyczne KE z 14 stycznia br., w tej części aktualizacji KPR zawarto główne działania przyczyniające się bezpośrednio do realizacji przez Polskę celów strategii „Europa 2020” oraz zaleceń Rady UE skierowanych do Polski 10 lipca 2012 r.

Każdy podrozdział podzielony został na część podsumowującą główne działania podjęte w 2012 r. oraz część prezentującą działania zaplanowane na lata 2013/2014. Działaniom zostały przypisane resorty odpowiedzialne za ich realizację, harmonogram wdrażania oraz szacunkowe skutki finansowe. Dane dotyczące skutków finansowych planowanych działań/interwencji stanowią szacunkowe wyliczenia ich potencjalnego wpływu. W zakresie roku 2013 szacunki te wynikają z ustawy budżetowej na rok 2013, natomiast ostateczny poziom ich finansowania w 2014 r. wynikać będzie z ustawy budżetowej na rok 2014 oraz stosownych aktów prawnych. W przypadku działań będących na etapie projektów kwoty te nie stanowią zobowiązania do czasu ich oficjalnego zaakceptowania przez Radę Ministrów.

3.1. Cel w zakresie zatrudnienia

W Polsce nadal istotnym wyzwaniem pozostaje zwiększenie wskaźnika zatrudnienia. Wśród populacji w wieku 20-64 lata wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 64,7% (dane za 2012 r.), podczas gdy średnia dla całej Unii Europejskiej to 68,5% (dane za 2012 r.). Drugim głównym zadaniem pozostaje powstrzymanie wzrostu bezrobocia, które jest m.in. wynikiem niekorzystnej sytuacji makroekonomicznej w Polsce i Europie. W 2012 r. średnioroczna stopa bezrobocia wg metodologii BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej wyniosła 10,1%.

W związku z tymi wyzwaniami, jak również mając na uwadze zachodzące procesy demograficzne, skutkujące kurczeniem się populacji aktywnych zawodowo po 2020 r., konieczne jest aktywizowanie grup społecznych, które do tej pory w niewystarczającym stopniu były obecne na rynku pracy, w szczególności młodzieży, kobiet, osób powyżej 50 roku życia i osób niepełnosprawnych. Ponadto, w celu ograniczenia wzrostu bezrobocia istnieje potrzeba wprowadzenia instrumentów wspierających przedsiębiorstwa przechodzące trudności finansowe w utrzymaniu zatrudnienia. Wysokie bezrobocie wśród ludzi młodych (w 2012 r. średnioroczna stopa bezrobocia wg metodologii BAEL dla młodzieży (15-24 lata) wyniosła 26,5%) często związane jest z trudnością przejścia z etapu edukacji do zatrudnienia. Sytuacja tej grupy wymaga z jednej strony prowadzenia działań ułatwiających podjęcie pierwszej pracy, z drugiej – zwiększania kompetencji i kwalifikacji zdobywanych w ramach systemu kształcenia i szkolenia, tak by odpowiadały potrzebom pracodawców w zakresie umiejętności. Szczególnie istotne jest stworzenie warunków umożliwiających uczelniom wzmocnienie praktycznych aspektów kształcenia i dostosowanie kierunków studiów do potrzeb rynku pracy oraz stworzenie nowoczesnych programów kształcenia odpowiadających na wyzwania innowacyjnej gospodarki⁷.

W celu podwyższenia wskaźnika zatrudnienia kobiet, który jest niższy niż wskaźnik zatrudnienia mężczyzn, będzie rozszerzona paleta instrumentów ułatwiających

⁷ Działania w zakresie dostosowania kierunków studiów do potrzeb rynku pracy, w tym w szczególności program tzw. kierunków zamawianych, Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz projektowane zmiany w Prawie o szkolnictwie wyższym, opisane są w części 3.4 Cele w zakresie edukacji.

godzenie pracy zawodowej z rodzicielstwem. Do już dostępnych, takich jak elastyczny czas pracy i telepraca, dodane zostaną kolejne, m.in. grant na telepracę oraz zwiększenie dostępności do różnych form opieki nad dziećmi.

W związku z podwyższeniem ustawowego wieku emerytalnego, które miało miejsce 1 stycznia 2013 r., kontynuowane będą działania wpływające na wzrost zdolności do zatrudnienia wśród osób w wieku przedemerytalnym i okołodemerytalnym, tak aby umożliwić im sprawne funkcjonowanie na rynku pracy, co przyczyni się do podwyższenia efektywnego wieku dezaktywacji zawodowej.

Skuteczna aktywizacja zawodowa bezrobotnych, szczególnie grup defaworyzowanych na rynku pracy, wymaga podjęcia kompleksowych działań w zakresie polityki rynku pracy. W tym kontekście, zakłada się m.in. wprowadzanie mechanizmów zwiększających efektywność publicznych służb zatrudnienia, zapewnienie szerszego spektrum instrumentów aktywnej polityki rynku pracy, a także stworzenie modelu efektywnego zlecania przez urzędy pracy agencjom zatrudnienia obsługi osób bezrobotnych.

Prognozowany wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata (w %) ogółem w Polsce w latach 2010-2020⁸

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	64,3	64,5	64,7	65,3	65,9	66,7	67,5	68,3	69,2	70,1	71,0

Źródło: Dane dla lat 2010-2012 - na podstawie BAEL, GUS⁹. Dla lat 2013-2020 – MPiPS

Główne działania podjęte w 2012 r.

11 maja 2012 r. Parlament przyjął [ustawy wydłużające wiek emerytalny](#). Od 1 stycznia 2013 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw i rozpoczął się proces stopniowego podwyższania wieku emerytalnego dla obu płci do 67 roku życia. Wiek emerytalny będzie wydłużany każdego roku o trzy miesiące, co oznacza że mężczyźni osiągną docelowy wiek w 2020 r., a kobiety w 2040 r. Ustawa o zmianie ustawy o zabezpieczeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (...) wprowadziła rozwiązania dotyczące wieku emerytalnego służb mundurowych dla żołnierzy i funkcjonariuszy przyjętych do służby po 31 grudnia 2012 r. – wcześniejsza emerytura będzie możliwa dla osób, które ukończyły 55. rok życia oraz legitymują się co najmniej 25-letnim okresem służby.

⁸ Ludność pracująca = osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem oraz osoby, które formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia. (Źródło: GUS, BAEL)

⁹ wskaźniki oparte na BAEL zaprezentowane w dokumencie są opracowane na podstawie danych uogólnionych w oparciu o bilanse opracowane na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011). Aktualnie do uogólnienia wyników badania BAEL na populację generalną stosuje się dane o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników NSP 2011. Jednocześnie wprowadzono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy lub więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

W 2012 kontynuowana była realizacja Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”. Dokonana została aktualizacja Dokumentu Implementacyjnego (DI), przyjęta w dniu 27 marca 2012 r. przez Radę Ministrów. Aktualizacja DI miała na celu głównie uzupełnienie dokumentu o nowe zadania realizujące cele Programu. Nowy DI objął 55 nowych zadań przewidzianych do wykonania, w przeważającej swej części, przez jednostki regionalne (Urzędy Marszałkowskie i Wojewódzkie Urzędy Pracy) w ramach projektów PO KL.

Nowe zadania dotyczą następujących obszarów:

- wspieranie kształcenia ustawicznego osób w wieku 50+,
- wsparcie na rzecz osób zatrudnionych w wieku 50+,
- działania na rzecz integracji społecznej osób w wieku 50+,
- aktywizacja zawodowa osób w wieku 50+, w tym z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych,
- promocja przedsiębiorczości wśród osób w wieku 45 i więcej lat.

Ponadto, w ramach wsparcia **osób starszych na rynku pracy** rozpoczęto realizację projektów szkoleniowo-doradczych: „Aktywny emeryt”, dotyczącego utrzymania aktywności zawodowej pracowników w starszym wieku oraz „Z wiekiem na plus – szkolenia dla przedsiębiorstw”, wspierającego wdrażanie w firmach systemów zarządzania wiekiem. Ze środków rezerwy Funduszu Pracy została sfinansowana realizacja programów specjalnych skierowanych do osób powyżej 50 roku życia. Wsparcie Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizację tych programów specjalnych – na kwotę 41,2 mln zł – otrzymało 109 powiatowych urzędów pracy. W ich ramach aktywizacją objęto ok. 4,1 tys. osób powyżej 50 roku życia.

Od 2012 r. rozpoczęto realizację programu „**Młodzi na rynku pracy**”, który zakłada szereg działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób przed 30 rokiem życia. W ramach tego programu, wykorzystano m.in. środki z rezerwy celowej Funduszu Pracy na dofinansowanie realizowanych przez urzędy pracy programów specjalnych. Wsparcie na realizację programów specjalnych dla osób do 30 roku życia – na kwotę 64,8 mln zł – otrzymało 150 powiatowych urzędów pracy. W 2012 r. działaniami objęto prawie 10 tys. osób. Ponadto, w ramach ww. programu, uruchomiono projekt pilotażowy „Twoja Kariera – Twój Wybór”, mający na celu zaprojektowanie i sprawdzenie nowych instrumentów rynku pracy adresowanych do osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia. Młodemu bezrobotnemu oferuje się opiekuna, który w oparciu o indywidualny plan ustala zakres działań ułatwiających wejście na rynek pracy. Na podstawie tego planu młodzi ludzie otrzymują wsparcie z urzędu pracy – m.in. w formie bonów na staż w miejscu pracy, na szkolenie kursowe, kształcenie w szkole zawodowej, studia podyplomowe. Projekt realizowany jest od czerwca 2012 r. do końca 2013 r. przez wybrane urzędy pracy.

Ponadto, podejmowane były wielokierunkowe działania na rzecz wzmocnienia jakości szkoleń dla bezrobotnych – m.in. rozbudowywano zasoby bazy danych MPiPS zawierającej standardy kompetencji wymaganych przez pracodawców. Zintensyfikowano działania OHP skierowane do osób, które jednocześnie nie są zatrudnione, nie są uczniami oraz nie doksztalają się na kursach czy szkoleniach. Ponadto, w ramach projektu „OHP jako realizator usług rynku pracy” utworzono 70 placówek, które świadczą usługi w zakresie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń.

W 2012 r. w związku z realizacją Programu „Maluch” gminy złożyły oferty na kwotę ok. 23,9 mln zł i zadeklarowały powstanie ok. 3,2 tys. nowych miejsc opieki nad

Zalecenie 3
Zmniejszenie bezrobocia
wśród młodych

Zalecenie 4
Zwiększenie udziału
kobiet w rynku pracy

małymi dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych. Ponadto na przełomie III i IV kwartału 2012 r. uruchomiono z budżetu państwa 77,1 mln zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z utrzymaniem **miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3** utworzonych z udziałem Programu „Maluch”, a także kosztów utrzymania i tworzenia innych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, szczególnie u dziennego opiekuna. Ponadto, w 2012 r. rozpoczęto realizację nowego działania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Wspieranie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego”, którego celem jest wsparcie tworzenia i funkcjonowania żłobków i klubów dziecięcych, w tym pokrycie kosztów opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, w przypadku gdy co najmniej jedno z rodziców lub opiekunów prawnych dziecka powraca na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowaniem dzieci. W wyniku przeprowadzenia I konkursu, podpisano umowy o dofinansowanie projektów, w ramach których planowane jest utworzenie 166 żłobków, 20 klubów dziecięcych, oraz zawarcie umów z siedmioma dziennymi opiekunami. Wsparciem zostanie objętych prawie 5 tys. uczestników projektu, tj. rodziców powracających na rynek pracy.

Ponadto, wspierano działania organizacji pozarządowych w obszarze wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, poprzez dofinansowanie wybranych projektów.

Prowadzono prace zmierzające do wprowadzenia zmian prawnych mających na celu:

- zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3,
- wprowadzenie elastycznego czasu pracy (projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz ustawy o związkach zawodowych został przyjęty przez Radę Ministrów),
- upowszechnienie edukacji przedszkolnej,
- wprowadzenie nowych instrumentów polityki rynku pracy.

Praca nad powyższymi zmianami oraz ich wdrażanie będą kontynuowane w 2013 i 2014 r.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Reforma polityki rynku pracy (MPiPS)

W celu skutecznego łagodzenia skutków kryzysu ekonomicznego na rynku pracy, w ramach nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wdrożone zostaną nowe rozwiązania w polityce rynku pracy mające na celu poprawę jakości i efektywności świadczonych usług przez urzędy pracy wobec swoich klientów. Projektowane rozwiązania zakładają zwiększenie roli samorządu województwa w polityce rynku pracy, zmiany w sposobie dystrybucji środków Funduszu Pracy, uzależnienie przyznawania środków na aktywizację bezrobotnych i na wynagrodzenia pracowników powiatowych urzędów pracy od efektów ich działania, a także angażowanie środków Funduszu Pracy w realizację projektów realizowanych ze środków unijnych.

Ponadto, poprawa efektywności działania urzędów pracy ma być osiągnięta poprzez wzmocnienie zindywidualizowanego podejścia w świadczeniu usług na rzecz bezrobotnych. Zakłada się wprowadzenie m.in. profilowania bezrobotnych, poprawę standardów działania urzędów pracy, wprowadzenie zlecenia usług aktywizacyjnych oraz wprowadzenie nowej formuły współpracy pomiędzy powiatowymi urzędami pracy i gminami.

Ponadto, planowane jest wprowadzenie nowych instrumentów rynku pracy skierowanych do grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

o Młodzi do 30 roku życia

Planowane jest wprowadzenie instrumentów ułatwiających młodym ludziom wejście na rynek pracy, m.in.:

Zalecenie 3
Zmniejszenie bezrobocia
wśród młodych

- zwolnienie pracodawców, którzy zatrudnią skierowanego przez urząd bezrobotnego, który nie przekroczył 30 roku życia, przez okres 12 miesięcy, z obowiązku odprowadzania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
- refundację przez starostę kosztów pracodawcy poniesionych przez okres do 6 miesięcy na składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych do pracy bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy;
- możliwość ubiegania się przez bezrobotnych oraz studentów ostatniego roku studiów oraz poszukujących pracy absolwentów szkół i uczelni wyższych w okresie 24 miesięcy od uzyskania dyplomu o preferencyjnie oprocentowaną pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej, która będzie mogła stanowić do 100% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż kwota odpowiadająca 20-krotności przeciętnego wynagrodzenia.

o Osoby długotrwale bezrobotne powyżej 50 roku życia

W ramach wsparcia zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia planuje się wprowadzenie dofinansowania do wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za zatrudnionego długotrwale bezrobotnego powyżej 50 roku życia. Okres wsparcia uzależniony będzie od wieku zatrudnianego bezrobotnego i wynosić będzie 12 miesięcy w przypadku osób pomiędzy 50 a 60. rokiem życia i 24 miesiące w przypadku osób, które ukończyły 60 lat. Pracodawca uzyskujący od starosty dofinansowanie, będzie musiał zobowiązać się w umowie do zatrudniania bezrobotnego po zakończeniu refundacji przez okres równy co najmniej połowie okresu refundacji.

Zalecenie 4
Podwyższenie wieku
dezaktywizacji
zawodowej

o Utworzenie Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Zakłada się ponadto stworzenie Krajowego Funduszu Szkoleniowego, stanowiącego instrument finansowania kształcenia ustawicznego pracowników. W pierwszym etapie funkcjonowania Funduszu przewidziane jest wsparcie na szkolenia w zakresie dostosowania kompetencji starszych pracowników (w wieku 45 lat i więcej) do zmian społeczno-gospodarczych.

o Osoby powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka

Planowane jest wprowadzenie nowych narzędzi wspierających tworzenie miejsc pracy i powrót do zatrudnienia osób bezrobotnych, w tym dla osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka:

Zalecenie 4
Zwiększenie udziału
kobiet w rynku pracy

- grant w wysokości do 6-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego rodzica lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, umożliwiającą mu podjęcie zatrudnienia w formie telepracy;
- świadczenie aktywizacyjne przyznawane pracodawcy za zatrudnienie skierowanych przez urząd pracy bezrobotnych powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka lub opieką nad osobą zależną,

zakładające obowiązek utrzymania miejsca pracy po zakończeniu otrzymywania tego świadczenia.

Harmonogram działań¹⁰

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw – **III kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw – **IV kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **IV kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – **1 stycznia 2014 r.**

Finansowanie

Projektowane nowe formy aktywizacji nie spowodują wzrostu wydatków Funduszu Pracy w 2014 r. i w kolejnych latach, ponieważ finansowane będą w ramach dotychczasowych limitów w zmienionej strukturze wydatków planu finansowego Funduszu Pracy.

Elastyczna organizacja czasu pracy (MPiPS)

Projektowane zmiany mają umożliwić bardziej elastyczne organizowanie czasu pracy, co, poprzez bardziej racjonalne nim zarządzanie, powinno wpłynąć na zwiększenie konkurencyjności firm, a poprzez to ułatwić zachowanie dotychczasowych i tworzenie nowych miejsc pracy. Ponadto umożliwi pracownikom – poprzez korzystanie z ruchomego czasu pracy – łatwiejsze godzenie życia zawodowego z osobistym, zwiększy przestrzeń porozumień zawieranych przez pracodawców i reprezentację pracowników. Zmiany zakładają możliwość stosowania wydłużonego do 12 miesięcy okresu rozliczeniowego czasu pracy, na podstawie porozumienia z reprezentacją załogi oraz zasady stosowania tzw. ruchomego czasu pracy, w tym tryb wprowadzania takiej organizacji czasu pracy w zakładzie pracy.

Harmonogram działań

- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz ustawy o związkach zawodowych – **5 lutego 2013 r.**

Finansowanie

Projektowane zmiany nie wpłyną na sektor finansów publicznych.

Przeciwdziałanie skutkom kryzysu na rynku pracy (MPiPS)

Przygotowany został projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach dla pracowników i przedsiębiorców na rzecz ochrony miejsc pracy związanych z łagodzeniem skutków spowolnienia gospodarczego lub kryzysu ekonomicznego, którego celem jest wprowadzenie rozwiązań wspierających zatrudnienie poprzez dopłaty do wynagrodzeń dla pracowników zagrożonych zwolnieniem w sytuacji przejściowych trudności przedsiębiorcy. Przewidywane są świadczenia na częściowe zaspokojenie wynagrodzeń pracowniczych na czas przestoju ekonomicznego oraz świadczenia na częściowe zrekompensowanie wynagrodzeń z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy, a także dofinansowanie kosztów szkoleń pracowników¹¹.

¹⁰ Harmonogram uzależniony od długości procesu konsultacji

¹¹ Ww. rozwiązania są obecnie przedmiotem uzgodnień i zależeć będą od ostatecznej decyzji Rady Ministrów

Przyznanie dopłat skutkować będzie obniżeniem kosztów pracy, co wpłynie na poprawę sytuacji finansowej przedsiębiorcy w okresie spowolnienia gospodarczego lub kryzysu ekonomicznego, utrzymaniem poziomu zatrudnienia i gotowości do podjęcia działalności w przypadku poprawy koniunktury oraz utrzymaniem konkurencyjności prowadzonej działalności.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach dla pracowników i przedsiębiorców na rzecz ochrony miejsc pracy związanych z łagodzeniem skutków spowolnienia gospodarczego lub kryzysu ekonomicznego – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **II kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – **II/III kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Od dnia wejścia w życie ustawy do 30 czerwca 2014 r., minister właściwy do spraw pracy – dysponent Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i dysponent Funduszu Pracy przeznaczy na wypłaty z tytułów, o których mowa w ustawie - 400 mln zł na wypłatę świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz 100 mln zł na dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników z Funduszu Pracy.

Płatny urlop rodzicielski (MPiPS)

W celu umożliwienia rodzicom dziecka, w większym niż dotychczas stopniu, dzielenia się uprawnieniami rodzicielskimi, wprowadzona zostanie instytucja urlopu rodzicielskiego.

Projektowane zmiany mają umożliwić sprawowanie opieki nad małym dzieckiem w okresie pierwszego roku jego życia, poprzez umożliwienie pracownicy-matce dziecka i pracownikowi-ojcu dziecka korzystania, tak jak dotychczas, z urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz z nowej instytucji urlopu rodzicielskiego. Łączny wymiar tych urlopów wyniesie 52 tygodnie w przypadku urodzenia jednego dziecka, natomiast w przypadku porodów mnogich wymiar ten wyniesie od 65 do 71 tygodni. Rozważana jest również możliwość jednoczesnego wykorzystania urlopu przez oboje rodziców.

Taka regulacja powinna sprzyjać częstszemu podejmowaniu przez ojca dziecka obowiązków związanych z opieką nad małym dzieckiem, zgodnie z decyzją obojga rodziców, podejmowaną z uwzględnieniem ich sytuacji rodzinnej, a także zawodowej.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – **II/III kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **III kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – **czerwiec 2013 r.**

Finansowanie

Przy założeniu, że projektowane zmiany wejdą w życie w czerwcu 2013 r., szacowany maksymalny wzrost wydatków na zasiłki w 2013 r. wynosi 497 mln zł wraz ze składkami emerytalno-rentowymi z budżetu państwa.

Koszt wydłużenia urlopów macierzyńskich w roku 2014 – jeśli skorzysta z nich 50% uprawnionych – to ok. 1,54 mld zł, jeżeli 70% – 2,16 mld zł, jeżeli 90 % – 2,78 mld zł.

Zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 (MPiPS)

W celu zwiększenia dostępności miejsc w placówkach opieki nad małymi dziećmi realizowany będzie w 2013 r. Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch”. Ponadto do ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 wprowadzone zostaną zmiany, mające ułatwić tworzenie miejsc opieki nad dziećmi, polegające m.in. na:

- zmniejszeniu wymaganego wkładu własnego gminy z 50% do 20% kosztów realizacji zadania przy ubieganiu się o środki finansowe z budżetu państwa na utworzenie i funkcjonowanie instytucji opieki,
- rozszerzeniu katalogu podmiotów, które będą mogły ubiegać się o środki finansowe z budżetu państwa na utworzenie i funkcjonowanie instytucji opieki oraz mogących zatrudniać dziennych opiekunów,
- umożliwieniu zatrudnienia niani, za którą opłacane są składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne ze środków budżetu państwa, przez osoby prowadzące działalność rolniczą,
- stworzenia podstawy prawnej otrzymania przez podmioty zatrudniające dziennych opiekunów dotacji celowej z budżetu gminy.

Harmonogram działań

- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – **8 listopada 2012 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **II kwartał 2013 r.**
- Realizacja Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch” – działanie ciągle

Finansowanie

Środki budżetu państwa przewidziane na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2013 r. wynoszą 101 mln zł, w tym 90 mln zł na tworzenie i funkcjonowanie miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów. Realizacja działań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3 ma dla gminy charakter fakultatywny.

Zapewnienie powszechności wychowania przedszkolnego (MEN)

Prowadzone będą działania mające na celu systematyczne zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego, zakończone zapewnieniem wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat miejsca realizacji wychowania przedszkolnego w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego.

Dodatkowe wsparcie na rozwój edukacji przedszkolnej przekazane zostanie z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Środki przeznaczone będą na modernizację oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw – **II/III kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Działanie, jako zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego, będzie finansowane z budżetów samorządów, a ponadto wsparte środkami z budżetu państwa.

Wsparcie rozwoju edukacji przedszkolnej jest prowadzone również z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, w ramach którego możliwe jest tworzenie przedszkoli, wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) w celu umożliwienia większej liczbie dzieci korzystania z wychowania przedszkolnego. Na powyższe cele zaplanowano w latach 2007-2013 łącznie prawie 370 mln euro. Od 2013 przeznaczono dodatkowo 53,7 mln euro na modernizację oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych.

Wspieranie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy (MPiPS)

Opisane powyżej zmiany polegające na wprowadzeniu elastycznego czasu pracy, urlopów rodzicielskich oraz na zwiększeniu liczby miejsc opieki na dziećmi, mają tworzyć warunki dla zwiększania udziału kobiet w rynku pracy. Dodatkowo realizowane będą działania informacyjne na temat wyrównywania szans kobiet:

- w ramach Konkursu Inicjatyw Organizacji Pozarządowych,
- w ramach projektu „Równość kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych – narzędziem zmiany społecznej”,
- kontynuacja projektów w ramach Poddziałania 1.3.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz w ramach Działania 1.5 PO KL Wspieranie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego (tworzenie klubów maluszka, żłobków oraz instytucji dziennego opiekuna).

Harmonogram działań

- Konkurs Inicjatyw Organizacji Pozarządowych – **działanie realizowane corocznie w IV kwartale**
- Realizacja projektu „Równość kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych – narzędziem zmiany społecznej” – **III kwartał 2013 r. – III kwartał 2015 r.**
- Realizacja projektów w ramach Poddziałania 1.3.2 **do III kwartału 2015 r.** oraz Działania 1.5 – **do IV kwartału 2014 r.**

Finansowanie

	2013			2014		
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
1.	300	300	0	300	300	0
2.	200	0	200	200	0	200
3..	43 000	6 450	36 550	170 000	25 500	144 500

Wspieranie zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia (MPiPS)

W celu wspierania aktywności zawodowej osób powyżej 50 roku życia realizowany jest Program „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”, przyjęty przez Radę Ministrów 17 października 2008 roku. W 2013 r. planowane jest dokonanie przeglądu śródkresowego Programu, w celu opracowania rekomendacji i wytycznych dla lepszego zaprojektowania działań służących aktywizacji zawodowej osób 50+. Zostaną powołane do życia dwie rady:

Zalecenie 4
Podwyższenie wieku dezaktywizacji zawodowej

Rada Programowa 50+ oraz Rada Społeczna 50+, których jednym z zadań będzie opracowanie katalogu rekomendacji dla odnowionego programu „Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50 +”. Rekomendacje obejmą obszar zdrowia i opieki długookresowej, uczenia się przez całe życie, rynku pracy, kobiet i polityki społecznej. W ramach prac przygotowane zostaną także rekomendacje dla działań na rzecz osób 60+, w związku z wydłużeniem wieku emerytalnego.

Przeprowadzona zostanie kampania informacyjno-promocyjna służąca aktywizacji osób w wieku 50+ na rynku pracy i zmianom świadomości społecznej. Planuje się także szkolenia blended-learning w celu podniesienia wiedzy i kompetencji w zakresie wspierania aktywności zawodowej osób w wieku 50+ wśród pracowników instytucji rynku pracy i jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Realizowane będą projekty „Z wiekiem na plus – szkolenia dla przedsiębiorstw” oraz „Aktywny emeryt”. Celem pierwszego z nich jest podniesienie wśród właścicieli i kadry zarządzającej przedsiębiorstw świadomości i wiedzy w zakresie korzyści płynących z utrzymania w zatrudnieniu osób 45/50+ oraz wdrożenia modelowych strategii zarządzania wiekiem. Projekt zakończy się przygotowaniem przetestowanych standardów zarządzania wiekiem w firmach i ich wdrożeniem.

Harmonogram działań

- Realizacja projektu „Z wiekiem na plus – szkolenia dla przedsiębiorstw” – **do końca III kwartału 2013 r.**
- Realizacja projektu „Aktywny emeryt” – **do końca I kwartału 2014 r.**
- Przeprowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej – **II kwartał 2014 r.**
- Opracowanie projektu Programu „Solidarność pokoleń 50+” – **IV kwartał 2013 r.**
- Opracowanie projektu Dokumentu Implementacyjnego Programu – **IV kwartał 2014 r.**

Finansowanie

	2013			2014		
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Z wiekiem na plus – szkolenia dla przedsiębiorstw	5 821	873	4 948	0	0	0
Aktywny emeryt	2 200	330	1 870	1 173	176	997
Kampania informacyjno-promocyjna	7 268	1 090	6 178	0	0	0

Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych/ działania na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych (MPiPS)

W latach 2013/2014 poza kontynuowaniem zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, realizowane będą projekty wspierające aktywizację zawodową osób z autyzmem, stwardnieniem rozsianym, niewidomych, niepełnosprawnych ruchowo oraz osób

niepełnosprawnych z zespołami uwarunkowanymi genetycznie. Wsparcie udzielane w ramach projektów obejmować będzie m.in. opracowanie indywidualnej ścieżki rozwoju zawodowego, zapewnienie wsparcia specjalistycznego, podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych, szkolenia zawodowe, warsztaty, staże.

Realizowane będą także projekty, których celem jest wypracowanie wytycznych w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń i przystosowania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach oraz w zakresie rekrutacji, szkolenia i monitorowania pracy trenerów pracy.

Harmonogram działań

Realizacja projektów współfinansowanych z PO KL:

- Wsparcie osób z autyzmem II – **do III kwartału 2013 r.**
- Wsparcie osób niepełnosprawnych ruchowo na rynku pracy III – **do I kwartału 2014 r.**
- Wsparcie osób niepełnosprawnych w swobodnym dostępie do informacji i usług zamieszczonych w Internecie II – **do III kwartału 2014 r.**
- Wsparcie osób niewidomych na rynku pracy III – **do III kwartału 2014 r.**
- Wsparcie osób ze stwardnieniem rozsianym, w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi na rynku pracy – **do IV kwartału 2014 r.**
- Wsparcie osób z wybranymi Zespołami Uwarunkowanymi Genetycznie – **do IV kwartału 2014 r.**
- Ramowe wytyczne w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń oraz przystosowania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach – **do I kwartału 2015 r.**
- Trener pracy jako sposób na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych – **do IV kwartału 2014 r.**

Finansowanie

Na realizację projektów w roku 2013 przewidziano – ok. 40,4 mln zł (w tym ze środków EFS – 34,3 mln zł, ze środków PFRON – 6 mln zł) natomiast w roku 2014 – ok. 21 mln zł (w tym ze środków EFS – 17,8 mln zł, ze środków PFRON – 3 mln zł).

Łączny koszt projektów w 2013 i 2014 r. wyniesie ok. 61,4 mln zł.

Reforma systemu emerytur górniczych (MPiPS)

Zgodnie z *expose* Prezesa Rady Ministrów, uprzywilejowane warunki przechodzenia na emeryturę w górnictwie zostaną utrzymane wyłącznie dla tych, którzy pracują bezpośrednio przy wydobywaniu. W Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przygotowany został projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie zmian w systemie emerytalnym górników.

Zmiany w KRUS (MRiRW we współpracy z MF)

Opracowanie koncepcji reformy ubezpieczenia społecznego rolników planowane jest, zgodnie z *expose* Prezesa Rady Ministrów, po uprzednim wdrożeniu systemu obowiązkowej rachunkowości w gospodarstwach rolnych. Dzięki temu będzie możliwe określenie przychodów osiąganych z działalności rolniczej w poszczególnych gospodarstwach rolnych, co w konsekwencji pozwoli na zróżnicowanie składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

W Ministerstwie Finansów prowadzone są prace zmierzające do opracowania, wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, założeń określających kierunki zmian

Zalecenie 4
Stopniowa rezygnacja ze specjalnego systemu emerytalnego dla górników w celu jego zintegrowania z powszechnym systemem emerytalnym

Zalecenie 4
Podjęcie bardziej ambitnych i trwałych kroków zmierzających do reformy KRUS, tak aby lepiej odzwierciedlała indywidualne przychody

mających na celu włączenie dochodów z działalności rolniczej do systemu podatku dochodowego.

3.2. Cel w zakresie nakładów na B+R

Ścieżka innowacyjności oraz rozwój oparty na wiedzy, zwłaszcza wobec wyczerpywania się tradycyjnych źródeł wzrostu gospodarczego, są szansą na dynamiczny wzrost polskiej gospodarki. W związku z tym konieczne jest prowadzenie **działań wspierających wzrost innowacyjności**, w tym wzrost nakładów na B+R, szczególnie prywatnych, które obecnie są jednymi z niższych w UE.

Działalność oraz rozwój przedsiębiorstw, a tym samym ich innowacyjność i pozycja konkurencyjna, uzależniona jest w dużym stopniu od otoczenia prawnego i instytucjonalnego. By usunąć utrzymujące się w tym obszarze bariery dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycyjnej kontynuowany jest program reformy prawa gospodarczego. Wzmocnieniu pozycji polskich przedsiębiorstw ma służyć zwiększenie roli wiedzy i innowacji jako sił napędowych przyszłego rozwoju. Wymaga to podniesienia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy między przedsiębiorstwami, pełnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), a także zadbania o to, aby innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które przyczyniałyby się do zwiększenia wzrostu, tworzenia nowych miejsc pracy i rozwiązywania problemów społecznych. Dostęp do środków finansowych jest kluczowym czynnikiem na każdym etapie rozwoju przedsiębiorstwa – począwszy od powstania, przez rozwój, po restrukturyzację, czy zmianę profilu działalności. Źródła finansowania przeznaczone na zwiększanie konkurencyjności, ekspansję i nowe technologie warunkują pozostawanie firmy na rynku, zwłaszcza w obecnych realiach postępującej specjalizacji i intensywnych poszukiwań kolejnych nisz rynkowych. Jednocześnie zdobycie dostępu do podstawowej formy zewnętrznego finansowania, tj. kredytu bankowego, stanowi istotny problem zwłaszcza dla najmniejszych i średniej wielkości przedsiębiorstw. Istotne w tym kontekście jest podjęcie działań na rzecz rozszerzenia dostępu innowacyjnych przedsiębiorstw do źródeł finansowania poprzez stworzenie odpowiednich instrumentów, mechanizmów i regulacji mających na celu zwiększenie przepływu kapitału prywatnego, również do sektora kreatywnego.

Biorąc pod uwagę aktualny poziom innowacyjności w Polsce, wciąż niezwykle istotnymi pozostają inwestycje w stworzenie wysokiej jakości infrastruktury naukowo-badawczej.

Podniesienie wskaźnika w zakresie nakładów na B+R możliwe będzie dzięki wspieraniu prowadzenia badań przez podmioty prywatne i jednostki naukowe, przede wszystkim poprzez realizację programów naukowo-badawczych w zakresie badań podstawowych czy stosowanych. W budowie gospodarki opartej na wiedzy kluczowym zadaniem jest zwiększenie powiązań pomiędzy sektorem nauki a przedsiębiorcami.

Ważnym czynnikiem decydującym o potencjale innowacyjnym danej gospodarki jest kapitał ludzki, a nawet szerzej – kapitał społeczny. W związku z tym równoległe do tzw. „twardych projektów” konieczne jest prowadzenie działań, mających na celu poprawę jakości kształcenia (zwłaszcza na poziomie wyższym), wspierających podnoszenie kwalifikacji polskich kadr sfery B+R, w tym także pracowników przedsiębiorstw zajmujących się działalnością B+R w przedsiębiorstwie oraz inicjowanie współpracy pomiędzy różnymi środowiskami zaangażowanymi w tę sferę działalności.

Prognozowany poziom wielkości nakładów na działalność badawczo-rozwojową w latach 2011-2020 (% PKB)¹²

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% udział	0,77	0,80	0,83	0,86	0,93	1,07	1,21	1,33	1,57	1,70

Źródło: Dane za 2011 r. - GUS. Dla lat 2012-2020 – MNiSW

Główne działania podjęte w 2012 r.

Realizowane były kolejne działania zmierzające do pełnego **wdrożenia reformy nauki**, w tym opracowania i przyjęcia przepisów wykonawczych. M.in. na mocy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym, wprowadzono w życie nowe zasady ewaluacji jednostek naukowych.

Realizowano bądź przygotowywano do realizacji na lata 2013-2014 programy z zakresu badań stosowanych i prac rozwojowych (PBS, BLUE GAS, GEKON, INNOMED, INNOLOT, CuBR), programy strategiczne (STRATEGMED, program strategiczny w obszarze dotyczącym środowiska naturalnego, rolnictwa i leśnictwa Krajowego Programu Badań) oraz programy wspierające komercjalizację wyników prac B+R do gospodarki (Graf-Tech, InnoTech, Spin-Tech, Start-Tech). Badania w ramach powyższych programów w coraz większym stopniu są współfinansowane ze środków prywatnych.

Ogłoszono konkurs dla przedsiębiorców w ramach Działania 1.4 PO IG - „Wsparcie projektów celowych”. Działanie to skierowane jest do firm, które chcą przeprowadzić badania, mające na celu wynalezienie nowych produktów (usług) lub udoskonalenie tych, które już istnieją. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu przyznano dofinansowanie 108 projektom na łączną kwotę 563 mln zł.

Ponadto w 2012 r. ogłoszono konkurs w ramach Poddziałania 1.3.1 PO IG na dofinansowanie projektów badawczych o charakterze aplikacyjnym, ukierunkowanych na bezpośrednie zastosowanie w praktyce na potrzeby branży/gałęzi gospodarki lub o szczególnym wymiarze społecznym.

W konkursie tym przewidziany został nowy instrument wsparcia, polegający na dofinansowaniu projektów badawczych realizowanych przez publiczne organizacje badawcze we współpracy z konkretnym przedsiębiorcą. Łączna kwota środków przewidziana na dofinansowanie najlepszych projektów wynosi 60 mln zł.

Prowadzono działania mające na celu **stworzenie całościowego systemu finansowania** budowy i utrzymania infrastruktury badawczej o znaczeniu krajowym i regionalnym. W tym celu rozpoczęto prace nad nowelizacją ustawy o zasadach finansowania nauki pod kątem m.in. stworzenia możliwości pełniejszego i bardziej efektywnego wsparcia rozwoju dużej infrastruktury badawczej. Projekt założeń do nowelizacji ustawy w listopadzie 2012 r. przekazano do konsultacji społecznych.

Zrealizowano kolejny cykl programu „**Top 500 Innovators**” – 80 pracowników polskich jednostek naukowych i pracowników centrów transferu technologii zajmujących się komercjalizacją wyników badań naukowych, odbyło program stażowo-szkoleniowy na uniwersytetach amerykańskich z czołówki rankingu szanghajskiego: Stanford

Zalecenie 5
Poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania

¹² Nakłady wewnętrzne na działalność B+R (GERD - Gross Domestic Expenditures on Research and Development) w relacji do PKB - całkowita wartość wydatków przeznaczonych na badania i rozwój w relacji do Produktu Krajowego Brutto (źródło: GUS).

University i University of California w Berkeley, podnoszący ich kwalifikacje w zakresie współpracy nauki z gospodarką, zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji ich wyników. Program wyposaża uczestników w unikalne kompetencje pozwalające im prowadzić innowacyjne badania naukowe, ukierunkowane na potrzeby odbiorcy komercyjnego z założeniem docelowego wprowadzenia produktu badań na rynek.

Zalecenie 5
Zapewnienie lepszych powiązań między badaniami, innowacjami i przemysłem

Zakończono prace nad **Strategią Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”**, która została przyjęta przez Radę Ministrów 15 stycznia 2013 r. Przygotowano projekt **Programu Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r.**, będący programem wykonawczym do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Program jest propozycją kompleksowego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw, w szczególności w zakresie podnoszenia ich innowacyjności.

Zalecenie 5
Poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania

Równolegle prowadzono **prace nad zmianami w ustawach podatkowych**, zakładającymi m.in. wprowadzenie jednoprocenowego odpisu od podatku od osób prawnych na rzecz jednostek naukowych oraz kontynuowano prace nad propozycjami zmian do ustawy o CIT w zakresie dotyczącym komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych. Rozpoczęto prace nad zmianami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw m.in. w zakresie tworzenia przez uczelnie spółek i ich funkcjonowania. Uczelnie będą miały większą swobodę w zakresie określania struktury uczelnianych systemów komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Stworzenie systemu wsparcia dla przedsiębiorstw (projekt Programu Rozwoju Przedsiębiorstw) (MG)

Zalecenie 5
Zapewnienie lepszych powiązań między badaniami, innowacjami i przemysłem

W celu zapewnienia systemu wsparcia dla przedsiębiorstw, Rada Ministrów rozpatrzy w II kwartale br. projekt Programu Rozwoju Przedsiębiorstw, będącym programem wykonawczym do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki.

Projekt PRP jest propozycją systemu wsparcia przedsiębiorstw w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem ich innowacyjności. Obejmuje on zarówno usuwanie barier i tworzenie przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorstw, jak i aktywne działania na rzecz wzrostu ich innowacyjności i konkurencyjności. Wskazane w projekcie Programu instrumenty koncentrują się na tworzeniu bardziej przyjaznego otoczenia dla biznesu, wzmacnianiu różnorodnych form finansowania B+R i innowacji, podnoszeniu jakości kapitału ludzkiego dla innowacyjności, wzmacnianiu współpracy przedsiębiorców ze światem nauki oraz samych przedsiębiorców, e-gospodarce, a także zrównoważonym rozwoju. Wśród kluczowych propozycji instrumentów znalazły się: granty na B+R, instrumenty wspierające B+R+I, instrumenty zwrotne na zakup nowoczesnych technologii, maszyn oraz urządzeń, fundusze kapitału podwyższonego ryzyka, wsparcie praw własności intelektualnej, bon edukacyjny dla przedsiębiorcy, zacieśnianie współpracy przedsiębiorstw z uczelniami i szkołami zawodowymi, wzmocnienie Instytucji Otoczenia Biznesu, wzmocnienie i rozwój klastrów, wsparcie dla tworzenia i wdrażania technologii środowiskowych, wsparcie przedsiębiorstw na globalnych rynkach (promocja + instrumenty finansowe)¹³.

¹³ Dobór ww. instrumentów jest obecnie przedmiotem uzgodnień i zależeć będzie od ostatecznej decyzji Rady Ministrów

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**
- Instrumenty wsparcia przewidziane w PRP, objęte programami operacyjnymi Nowej Perspektywy Finansowej na lata 2014-2020, zostaną uruchomione w 2014 r., wraz z uruchomieniem tych programów NFP 2014-2020

Finansowanie

Przyjęty przez Radę Ministrów PRP będzie podstawą dla nowego Programu Operacyjnego w obszarze innowacyjności, ale ponieważ wykracza poza ramy nowych programów operacyjnych, będzie finansowany zarówno ze źródeł budżetu państwa, jak i środków funduszy europejskich. PRP uwzględni również działania podejmowane w ramach środków podmiotów sektora przedsiębiorstw.

Stworzenie mechanizmów finansowania infrastruktury badawczej i działalności jednostek naukowych (MNiSW)

W celu zapewnienia wysokiej jakości infrastruktury naukowo-badawczej, prowadzone będą prace nad stworzeniem całościowego systemu finansowania budowy i utrzymania infrastruktury o znaczeniu krajowym i regionalnym. Zgodnie z przygotowanymi założeniami do nowelizacji ustawy o finansowaniu nauki, planowane są zmiany pod kątem lepszego dopasowania obowiązujących strumieni finansowania do potrzeb wynikających z realizacji projektów obecnych na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej, w celu umożliwienia finansowania kosztów budowy i utrzymania strategicznej infrastruktury badawczej. Zmiany mają wspierać wyróżniające się jednostki naukowe, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów pro jakościowych w systemie finansowania. Jako narzędzie służące racjonalnemu wykorzystaniu środków publicznych przeznaczanych na budowę i utrzymanie infrastruktury wykorzystywana będzie aktualizowana, przygotowana w 2011 r., Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej. Przeprowadzana aktualizacja obejmie uzupełnienie i aktualizację listy strategicznej infrastruktury badawczej w Polsce.

Kolejnym instrumentem służącym wsparciu działalności jednostek naukowych jest wprowadzenie możliwości przekazywania 1% podatku CIT na rzecz wskazanej przez podatnika jednostki naukowej. W tym celu wprowadzone zostaną zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Celem projektowanych zmian jest stworzenie impulsu dla rozwijania współpracy pomiędzy sektorem przedsiębiorstw a jednostkami naukowymi. Podmiotami uprawnionymi do pozyskiwania środków finansowych pochodzących z 1% podatku CIT będą m.in. podstawowe jednostki organizacyjne uczelni, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze. Warunkiem będzie posiadanie przez nie kategorii naukowej A+, A lub B, a środki finansowe będą mogły być przeznaczone na cele określone w statutach tych jednostek. W przypadku największych podatników podatku CIT dopuszczona zostanie możliwość rozdysponowania 1% podatku na rzecz maksymalnie trzech jednostek naukowych. Dotyczyć to będzie kwot 1% podatku należnego wynoszących co najmniej 1 mln zł.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin aktualizacji Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej – **IV kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy przez Radę Ministrów – **III kwartał 2013 r.**

Zalecenie 5
Poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania

Zalecenie 5
Poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania

- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **IV kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **II/III kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – pierwszy rok po zdjęciu z Polski procedury nadmiernego deficytu

Finansowanie

Wprowadzenie mechanizmu dobrowolnego przekazania 1% podatku CIT na rzecz jednostek naukowych skutkować będzie szacowanym zmniejszeniem dochodów sektora finansów publicznych o ok. 60 mln zł (w tym dochodów budżetu państwa: 46 mln zł, jednostek samorządu terytorialnego: 14 mln zł) w roku następującym po roku, w którym nastąpi zdjęcie z Polski procedury nadmiernego deficytu.

Zmiany proponowane w ustawie o zasadach finansowania nauki nie przyniosą skutków dla sektora finansów publicznych.

Wspierania instytucji otoczenia biznesu wspierających działania proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym (MG/PARP)

W ramach zadania realizowany będzie projekt systemowy „Wsparcie i rozwój instytucji świadczących usługi na rzecz przedsiębiorczości oraz ich sieci” (2.2.1 PO KL). Głównym celem projektu jest zapewnienie przedsiębiorcom i osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą najwyższej jakości usług w kluczowych obszarach wymagających wsparcia państwa przez podmioty działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. W ramach projektu rozwijana będzie współpraca z podmiotami świadczącymi usługi proinnowacyjne dla przedsiębiorców. Zadanie obejmuje także realizację działania 5.2 PO IG Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym. Ma ono na celu wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu (IOB) oraz ich sieci, promowanie współpracy w ramach sieci, wymiany doświadczeń, wspólnej obsługi klientów oraz rozwój oferty usług o charakterze proinnowacyjnym. W 2013 r. w tym zakresie realizowany będzie projekt systemowy „Doradztwo KSI KSU dla innowacyjnych”. Wsparcie w ramach projektu będzie obejmować audyt innowacyjności, polegający na identyfikacji możliwości rozwoju i potrzeb przedsiębiorcy w obszarze innowacji oraz doradztwo we wdrożeniu potrzebnych innowacji, zidentyfikowanych w I etapie usługi.

Harmonogram działań

- Podpisanie umowy na dofinansowanie projektu „Doradztwo KSI KSU dla innowacyjnych” między MG i PARP – **II kwartał 2013 r.**
- Rozpoczęcie udzielania wsparcia – **II/III kwartał 2013 r.**
- Przeprowadzanie ewaluacji mid-term projektu – **II kwartał 2014 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację projektu systemowego „Doradztwo KSI KSU dla innowacyjnych” - w 2013 r. – ok. 3 mln zł i w 2014 r. – ok. 8 mln zł.

Realizacja programów naukowo-badawczych (MNiSW)

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju kontynuować będzie realizację programów wspierających badania stosowane i prace rozwojowe oraz komercjalizację i inne formy transferu B+R do gospodarki.

W 2013 r. w oparciu o [Krajowy Program Badań](#) realizowany będzie program „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych STRATEGMED”, który jest odpowiedzią na potrzeby starzejącego się społeczeństwa, wzrost zachorowalności na choroby przewlekłe oraz rosnące koszty opieki medycznej. Celem głównym projektu jest uzyskanie zasadniczego postępu w zakresie zwalczania chorób cywilizacyjnych oraz medycyny regeneracyjnej na bazie wyników badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych w czterech obszarach. Ponadto kontynuowane będą prace nad założeniami do programu strategicznego – „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” oraz rozpoczęte zostaną prace nad programem „Nowoczesne technologie materiałowe”.

W ramach wsparcia [badań stosowanych i prac rozwojowych](#) realizowany będzie Program Badań Stosowanych (PBS), będący horyzontalnym programem wsparcia sektora nauki i przedsiębiorstw z różnych dziedzin nauki i branż przemysłu. Głównym celem PBS jest zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki poprzez wykorzystanie wyników badań naukowych oraz wzmocnienie współpracy między jednostkami badawczymi i przedsiębiorcami bezpośrednio zainteresowanymi zastosowaniem wyników badań w prowadzonej działalności gospodarczej. Realizowane będą także programy sektorowe w obszarze wydobywania gazu łupkowego w Polsce (BLUE GAS), medycyny innowacyjnej (INNOMED), przemysłu lotniczego (INNOLOT), technologii proekologicznych (GEKON), metali nieżelaznych (CuBR).

Ponadto, realizowany będzie program zwiększający kompetencje młodych naukowców w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu oraz kierowaniu własnym zespołem badawczym (LIDER) oraz program służący poprawie jakości życia społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem tych grup i obszarów, w których istnieje rzeczywista potrzeba innowacyjnych rozwiązań i podejmowania nowych inicjatyw społecznych (INNOWACJE SPOŁECZNE). Wspierany będzie udział polskich naukowców w realizacji międzynarodowych projektów badawczych, wyłonionych do dofinansowania w ramach konkursów realizowanych przez NCBiR (Inicjatywy EraNet, EraNet+, Eureka, Eurostars, programy bilateralne i inne).

Realizowane będą [programy wspierające transfer B+R do gospodarki](#). W ramach programu INNOTECH przewidziane jest wsparcie przedsięwzięć z różnych dziedzin nauki i branż przemysłu, szczególnie w obszarze zaawansowanych technologii. Spółki celowe utworzone przez państwowe jednostki badawcze, w szczególności zakładane przez uczelnie wyższe w celu komercjalizacji wyników badań i prac rozwojowych, będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach programu SPIN-TECH. W ramach programu BRIDGE preferencyjnie traktowani będą przedsiębiorcy mikro, mali i średni, w szczególności przedsiębiorstwa typu *start-ups*, które powstały w celu komercjalizacji wyników prac badawczych i rozwojowych. Przewidziano także instrument wspierający firmy komercjalizujące wyniki badań naukowych i prac rozwojowych na rynkach światowych (GO GLOBAL) oraz instrument służący zwiększeniu liczby zgłoszeń patentowych poprzez dofinansowywanie lub refundowanie kosztów niezbędnych do przygotowania zgłoszenia patentowego (PATENT-PLUS).

Harmonogram działań

Programy wynikające z Krajowego Programy Badań:

- STRATEGMED: ogłoszenie I konkursu – 21 stycznia 2013 r.; II edycja konkursu – 2014 r.

- Opracowanie założeń oraz ogłoszenie konkursów w ramach programów strategicznych z zakresu: „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” i „Nowoczesne technologie materiałowe” – **2013/2014r.**

Programy wsparcia badań stosowanych i prac rozwojowych:

- Program Badań Stosowanych: uruchomienie II konkursu – **IV kwartał 2012 r.- I kwartał 2013 r.**; uruchomienie III konkursu – **III-IV kwartał 2013 r.**
- Lider: uruchomienie V konkursu – **IV kwartał 2013 r. - I kwartał 2014 r.**
- Innowacje społeczne: uruchomienie I konkursu – **I kwartał 2013 r.**
- Blue Gas: uruchomienie II konkursu – **III kwartał 2013 r.**
- Innomed: uruchomienie I konkursu – **II kwartał 2013 r.**
- Innolot: uruchomienie I konkursu – **II kwartał 2013 r.**; uruchomienie II konkursu – **I kwartał 2014 r.**
- Gekon: uruchomienie I konkursu – **I kwartał 2013 r.**; uruchomienie II konkursu – **2013/2014 r.**
- CuBR: I nabór wniosków – **III/IV kwartał 2013 r.**

Programy wspierające komercjalizację i inne formy transferu B+R do gospodarki:

- INNOTECH: uruchomienie III konkursu – **II kwartał 2013 r.**
- SPIN-TECH: uruchomienie I konkursu – **IV kwartał 2012 r. - I kwartał 2013 r.**, uruchomienie II konkursu - **2013/2014 r.**
- BRIDGE – program pilotażowy dla programu „Innowacje Polskie”: realizacja – **2013/2014 r.**
- PATENT-PLUS: uruchomienie I konkursu – **IV kwartał 2012 r. - I kwartał 2013 r.**; uruchomienie II konkursu – **II kwartał 2013 r.**; uruchomienie III konkursu – **III/IV kwartał 2013 r.**; uruchomienie IV konkursu – **2014 r.**
- GO GLOBAL: uruchomienie II konkursu – **II kwartał 2013 r.**; uruchomienie III konkursu – **2014 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację programów w oparciu o Krajowy Program Badań przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w zakresie badań stosowanych w latach 2013-2014 wynoszą odpowiednio: 40 i 280 mln zł. Środki przewidziane na realizację programów wsparcia badań stosowanych i prac rozwojowych w latach 2013-2014 wynoszą odpowiednio: 404,2 i 794,1 mln zł. Środki przewidziane na realizację programów wspierających komercjalizację i inne formy transferu B+R do gospodarki w latach 2013-2014 wynoszą odpowiednio: 212,2 i 290,4 mln zł. Finansowanie projektów badawczych przez NCBiR odbywa się w ramach środków przekazanych Centrum przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Realizacja „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020” (MG)

Celem Programu jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez wspieranie bezpośrednich inwestycji w sektorach kwalifikowanych przez OECD jako sektory wysokich technologii (hi-tech).

Realizacji celu głównego służyć będą cele szczegółowe: zwiększanie udziału innowacyjnych inwestycji stosujących nowoczesne technologie, gdzie działalność innowacyjna definiowana jest jako działalność polegająca na opracowaniu nowej technologii i uruchomieniu na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług oraz tworzenie miejsc pracy o wysokiej produktywności.

O wsparcie finansowe nakładów na inwestycje w ramach programu będą mogli w latach 2013/2014 ubiegać się przedsiębiorcy planujący nowe inwestycje w ramach sektorów priorytetowych – do objęcia pomocą kwalifikować będą się inwestycje, których koszt wynosić będzie co najmniej 160 mln zł i tworzące co najmniej 50 nowych miejsc pracy oraz planujący inwestycje w innych sektorach, o ile ich koszt wynosić będzie co najmniej 1 mld zł i tworzone będzie co najmniej 500 nowych miejsc pracy.

Minimalna wymagana wielkość zatrudnienia uprawniająca do ubiegania się o dofinansowanie kosztów tworzenia nowych miejsc pracy zależy od charakteru projektu. Przewiduje się, że do końca 2015 r. w ramach wspieranych inwestycji utworzonych zostanie ponad 32 tys. miejsc pracy.

Harmonogram działań

- Prowadzenie naboru wniosków i udzielanie wsparcia (do wysokości przewidzianego na dany rok finansowania) – **2013/2014 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki w latach 2013-2014” wynoszą odpowiednio: 70 i 90 mln zł.

Wspieranie projektów w ramach obszarów i technologii o największym potencjale rozwoju (MG)

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych i międzyresortowych, a także bezpośrednich spotkań z przedstawicielami biznesu, w 2012 r. dokonano weryfikacji wyników projektu Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, w wyniku czego została ustalona lista 99 technologii oraz 33 obszarów przemysłowych w ramach następujących Pól Badawczych: Biotechnologie przemysłowe, Nanotechnologie, Zaawansowane systemy wytwarzania i materiały, Technologie informacyjne i telekomunikacyjne, Technologie mikroelektroniczne, Technologie fotoniczne, Technologie kogeneracji, racjonalizacji i gospodarowania energią, Technologie pozyskiwania surowców naturalnych, Zdrowe społeczeństwo, Zielona gospodarka

W 2013 r. zostanie opracowany „Program wdrażania projektu – InSight2030”, zawierający instrumenty wdrażania, system aktualizacji, umożliwiający coroczną aktualizację listy technologii oraz obszarów przemysłowych określonych w dokumencie, monitorowania osiągniętych rezultatów oraz ewaluację zamierzonych celów.

Ponadto w 2013 r. Ministerstwo Gospodarki na podstawie wyników projektu InSight2030 oraz we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego określi krajowe inteligentne specjalizacje, będące podstawą do ubiegania się o środki finansowe w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 (warunek *ex-ante*). Po określeniu inteligentnych specjalizacji zostanie opracowany także system wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii. Działania te będą podejmowane w ścisłej współpracy Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz przedstawicieli władz regionalnych, a także środowisk naukowych i biznesu.

Jednocześnie w Ministerstwie Środowiska prowadzone są prace w zakresie wspierania zielonych technologii. Planowane jest stworzenie w 2014 r. polskiej platformy gospodarki niskoemisyjnej i zielonych technologii, na podstawie której zidentyfikowane zostaną dostępne w kraju technologie ochrony środowiska.

Ponadto, mając na uwadze znaczenie innowacji nietechnologicznych, wspierane będzie przeprowadzenie foresightu przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych oraz rozpoczęcie wdrażania wyników ww. foresightu przez MKiDN. W nawiązaniu do tego, wspierane będą projekty z zakresu przemysłów kreatywnych, w tym wzornictwa oraz wdrożeń.

Harmonogram działań

- Określenie ostatecznej listy specjalizacji krajowych – **II kwartał 2013 r.**
- Opracowanie programu wdrażania projektu – **II/III kwartał 2013 r.**
- Opracowanie systemu aktualizacji i monitorowania projektu – **II/III kwartał 2013 r.**
- Utworzenie polskiej platformy gospodarki niskoemisyjnej i zielonych technologii – **II kwartał 2014 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację działań wynikających z projektu „Program wdrażania projektu Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030” w latach 2013-2014 wynoszą ok. 5,5 mln zł. Utworzenie w 2014 r. polskiej platformy gospodarki niskoemisyjnej i zielonych technologii – 200 tys. zł.

Opracowanie narzędzi i wdrożenie systemu cyklicznej oceny potencjału naukowo-technologicznego (MNiSW)

W ramach realizowanego od listopada 2011 r. przedsięwzięcia pn. „Narodowy Program Foresight – wdrożenie wyników” w latach 2013/2014 wykonane zostaną trzy komplementarne zadania:

- Opracowanie podstaw metodycznych narzędzi i mechanizmów służących określeniu endogenicznego potencjału i inteligentnej specjalizacji;
- Zebranie danych i informacji dotyczących potencjału endogenicznego regionów wraz z ich weryfikacją oraz określenie kierunków inteligentnej specjalizacji regionów;
- Wizualizacja wypracowanych rezultatów oraz opracowanie mechanizmu monitorowania, benchmarkingu i konsultowania regionalnych inteligentnych specjalizacji (portal informacyjno-komunikacyjny).

Harmonogram działań

- **2013 r.**- prace przygotowawcze
- **2014 r.**- rozpoczęcie działalności portalu informatyczno-komunikacyjnego

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację zadań w 2013 r. – ok. 2,8 mln zł w 2014 r. – ok. 2 mln zł. Finansowanie działania odbywa się w ramach środków, będących w dyspozycji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wdrażanie programu „Bon na innowacje” w zakresie rozwoju działalności badawczo-rozwojowej oraz innowacyjnej przedsiębiorstw (PARP)

Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców na zakup usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii, której wykonawcą są jednostki naukowe. Efektem realizacji Programu będzie wsparcie przedsiębiorców poprzez dofinansowanie projektów dotyczących wdrożenia lub rozwoju ich produktów bądź technologii.

Kwota wsparcia udzielona jednemu przedsiębiorcy w ramach programu Bon na innowacje nie może przekroczyć 15 000 zł. Wielkość wsparcia może wynosić do 100% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem pod warunkiem, iż rzeczywiście

koszt netto zrealizowanej usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii wynosi maksymalnie 15 000 zł. Przedsiębiorca zobowiązany jest do zapewnienia finansowania projektu w części nieobjętej wsparciem (tj. kwoty podatku od towarów i usług, wartości usługi netto przekraczającej kwotę 15 000 zł).

Harmonogram działań

- Przewidywany termin uruchomienia i przeprowadzenia naboru w ramach VI edycji Programu – **I-II kwartał 2013 r.**
- Planowany termin kontraktacji, realizacji i rozliczenia projektów w ramach VI edycji Programu – **III-IV kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację programu „Bon na innowacje” wyniosą w 2013 r. – 6,8 mln zł.

Wdrażanie Programu „Wsparcie w ramach dużego bonu” w zakresie rozwoju działalności badawczo-rozwojowej oraz innowacyjnej przedsiębiorstw (PARP)

Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców prowadzących działalność produkcyjną na zakup - od jednostki naukowej - usługi polegającej na opracowaniu nowego wyrobu, projektu wzorniczego, nowej technologii produkcji albo na znaczącym ulepszeniu wyrobu lub technologii produkcji. Efektem realizacji Programu będzie wsparcie przedsiębiorców poprzez dofinansowanie opracowania nowych wyrobów, projektów wzorniczych, technologii produkcji albo znaczących ulepszeń wyrobów lub technologii produkcji.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin uruchomienia i przeprowadzenia naboru w ramach I edycji Programu – **II kwartał 2013 r.**
- Planowany termin kontraktacji, realizacji i rozliczenia projektów w ramach I edycji Programu – **II-IV kwartał 2013 r.**

W 2013 r. Program „Wsparcie w ramach dużego bonu” będzie realizowany w wersji pilotażowej. W kolejnych latach planowane są kolejne edycje Programu.

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację Programu „Wsparcie w ramach dużego bonu” wyniosą w 2013 r. – ok.2 mln zł.

Realizacja programu TOP 500 Innovators (MNiSW)

Program ma na celu podniesienie kwalifikacji polskich kadr sfery B+R w zakresie współpracy z gospodarką, zarządzania badaniami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Realizacja projektu powinna przyczynić się do jak najlepszego wykorzystania krajowych i europejskich środków przeznaczonych na badania tak, aby zapewnić transfer wyników prac B+R do gospodarki.

Cykl 9-tygodniowych programów stażowo-szkoleniowych na najlepszych uczelniach świata z rankingu szanghajskiego (*Academic Ranking of World Universities*), przeznaczony dla pracowników naukowych lub badawczych polskich jednostek naukowych, którzy posiadają tytuł zawodowy co najmniej magistra i prowadzą badania w obszarze nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, rolniczych, leśnych, weterynaryjnych, medycznych, nauk o zdrowiu lub nauk o kulturze fizycznej oraz pracowników centrów transferu technologii, zajmujących się komercjalizacją wyników badań w ramach wymienionych obszarów nauk.

Harmonogram działań

- Staże będą odbywały się w **II, III i IV kwartale 2013 r., II i IV kwartale 2014 r. oraz I i II kwartale 2015 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację programu wyniosą w latach 2013-2014 łącznie 16 mln zł. Finansowanie działania odbywa się w ramach środków, będących w dyspozycji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Realizacja programu „Brokerzy Innowacji” (MNiSW)

Celem programu jest poprawa efektywności procesu komercjalizacji wyników badań naukowych, stworzenie infrastruktury społecznej wspierającej proces komercjalizacji wiedzy i integracji środowiska naukowego z otoczeniem gospodarczym oraz upowszechnianie wyników badań naukowych w środowisku przedsiębiorców. Program ma na celu wsparcie podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni współpracujących z uczelnianymi centrami transferu technologii. W ramach programu zostanie wyłonionych do finansowania maksymalnie 30 wniosków, w których jednostka wskaże brokera innowacji działającego w danym obszarze wiedzy, odpowiedzialnego za nawiązanie współpracy między środowiskiem naukowym a otoczeniem gospodarczym, co będzie skutkowało zastosowaniem wyników badań naukowych w kontekście konkretnych rozwiązań rynkowych.

Harmonogram działań

- Realizacja programu **marzec 2013 r. - wrzesień 2015 r.**

Finansowanie

Program finansowany jest ze środków finansowych na naukę projektu systemowego „Wsparcie systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami” (Poddziałanie 1.1.3), realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Kwota przeznaczona na realizację całego programu wynosi 6,5 mln zł.

3.3. Cele energetyczne

Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury energetycznej jest kwestią kluczową dla zapewnienia warunków stabilnego rozwoju gospodarki polskiej przy jednoczesnej realizacji celu „20/20/20” strategii „Europa 2020” określonego dla całej UE do osiągnięcia w 2020 r. w zakresie energii i środowiska. Polska przyjęła jako metodę i miernik realizacji tego potrójnego celu ograniczenie zużycia energii pierwotnej. Takie ograniczenie zużycia nie tylko bezpośrednio oznacza zmniejszenie emisyjności gospodarki, ale w warunkach wzrostu gospodarczego, oznacza także poprawę jej efektywności energetycznej. Efekt ten będzie dodatkowo wzmocniony przez wzrost udziału zużycia energii ze źródeł odnawialnych.

Prognozowana oszczędność energii pierwotnej narastająco (Mtoe) w latach 2010-2020¹⁴

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
[Mtoe]	0,58	0,84	1,21	1,74	2,51	3,62	5,25	6,65	8,44	10,7	13,6

Źródło: MG

¹⁴ Przewiduje się zmianę miernika realizacji celu w związku z wejściem w życie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE.

Główne działania podjęte w 2012 r.

W ramach przygotowania regulacji prawnych wspierających inwestycje w sektorze energetycznym, w 2012 r. przygotowano:

1. **Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne** oraz o zmianie niektórych innych ustaw, który ma zapewnić pełne wdrożenie przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, a także uzupełnić wdrożenie dyrektywy dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz dyrektywy dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego.
2. Projekt nowej ustawy – Prawo energetyczne, który wraz z całym „trójpakietem energetycznym” (w którego skład wchodzi również projekt ustawy Prawo gazowe i projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii) został rekomendowany przez Komitet ds. Europejskich do rozpatrzenia przez stały komitet Rady Ministrów. Projekt ten ma na celu uproszczenie zasad dla odbiorców i przedsiębiorców oraz dostosowanie przepisów do prawa UE. Projekt ten będzie dalej procedowany w 2013 r.
3. Z uwagi na przedłużające się dyskusje nad poszczególnymi ustawami wchodzącymi w skład ww. „trójpaku”, podjęto decyzję o rozpoczęciu prac nad **nowelizacją obowiązującej ustawy – Prawo energetyczne**, w celu zapobieżenia powstaniu luki czasowej w obecnym systemie wsparcia dla wytwarzania ciepła i energii elektrycznej w technologii wysokosprawnej kogeneracji. Projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów 2 stycznia 2013 r.
4. **Strategię Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko**. Zgodnie z Planem uporządkowania strategii rozwoju Minister Gospodarki, we współpracy z Ministrem Środowiska, miał obowiązek przygotować strategię zintegrowaną obejmującą obszary energetyki i środowiska o horyzoncie 10 lat. Dokument jest obecnie na etapie prac Rady Ministrów.
5. **Projekt ustawy o korytarzach przesyłowych**, który ma na celu stworzenie odpowiednich i stabilnych warunków dla realizacji celu publicznego w postaci budowy, eksploatacji oraz modernizowania infrastruktury technicznej, niezbędnej do zapewnienia nieprzerwanego dostarczania energii elektrycznej, gazów, ciepła, ropy naftowej i produktów naftowych oraz przyspieszenie procesu inwestycyjnego w tym zakresie.

W 2012 r. kontynuowane były prace nad rozbudową transgranicznych połączeń systemowych, a zwłaszcza budową połączenia Polska – Litwa. Ponadto prowadzono dwustronne rozmowy na temat ewentualnych połączeń Polska – Białoruś i Polska – Ukraina. Podjęto też kwestię udrożnienia linii przesyłowych do Niemiec i budowy nowego, trzeciego połączenia. Polska uczestniczy też w grupach roboczych KE ds. wyboru projektów wspólnego zainteresowania UE w obszarze Europy Środkowo-Wschodniej i Bałtyku.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (MG/MŚ)

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (BEiŚ) wskazuje kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 roku w obszarze energetyki i środowiska. Podstawowym zadaniem strategii BEiŚ jest zarówno zintegrowanie polityki środowiskowej z polityką energetyczną tam, gdzie one

Zalecenie 6
Zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze energii i efektywność energetyczną w całym łańcuchu energetycznym

Zalecenie 6
Zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze energii i efektywność energetyczną w całym łańcuchu energetycznym

Zalecenie 6
Przyspieszenie rozbudowy elektroenergetycznej sieci przesyłowej, w tym transgranicznych połączeń międzysystemowych

się przenikają, jak i wytyczenie kierunków, w jakich powinna rozwijać się branża energetyczna oraz wskazanie priorytetów w ochronie środowiska.

Celem głównym strategii BEiŚ jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę. Tak sformułowany cel główny realizowany będzie poprzez następujące trzy cele szczegółowe i kierunki interwencji:

- zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (w tym zasobami kopalin, wody, różnorodności biologicznej i przestrzeni);
- zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię (w tym przez poprawę efektywności energetycznej, modernizację sektora energetyki, rozwój konkurencji na rynku paliw i energii oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw z importu);
- poprawę stanu środowiska (w tym ochrona wód i powietrza, racjonalna gospodarka odpadami, promocja technologii środowiskowych i zachowań ekologicznych).

Realizacja powyższych celów szczegółowych powinna ułatwić osiągnięcie w Polsce „zielonego” (sprzyjającego środowisku) wzrostu gospodarczego. Ponadto, ważnym elementem rozwoju sieci energetycznych będzie uwzględnienie potrzeb energetyki prosumenckiej.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia BEiŚ przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Działania przewidziane w BEiŚ będą realizowane w powiązaniu z Polityką energetyczną Polski. Zapisy BEiŚ skorelowane zostaną również z programem operacyjnym w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, w którym zostanie określona wysokość i sposób finansowania konkretnych inicjatyw ze środków UE i budżetu państwa. W przypadku działań inwestycyjnych w sektorze energetyki istotną rolę będą odgrywały środki finansowe podmiotów prywatnych.

Opracowanie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) (MŚ)

Opracowanie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)(SPA 2020) ma na celu ograniczenie gospodarczych oraz społecznych kosztów i ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. W SPA 2020 zostaną wskazane cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach NATURA 2000, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. W dokumencie zostanie także przedstawiony szacunek kosztów działań adaptacyjnych w perspektywie finansowej UE 2014-2020.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin ukończenia konsultacji międzyresortowych dokumentu – **I kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin konsultacji społecznych dokumentu – **II kwartał 2013 r.**

- Przewidywany termin przyjęcia dokumentu przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**
- Przygotowanie analiz eksperckich dla określenia potrzeby zmian legislacyjnych związanych z możliwymi zmianami klimatu – **IV kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Wydatki budżetu państwa w 2013 r. na opracowanie SPA 2020 wyniosą 2 149 tys. zł.

Działania związane z odchodzeniem od zasady bezpłatnego przydziału uprawnień do emisji na rzecz ich aukcyjnej sprzedaży (MŚ)

W fazie III wdrażania systemu EU ETS, tj. w latach 2013-2020 z jednej strony, nastąpi stopniowe ograniczenie ilości dostępnych uprawnień do emisji o 21% w porównaniu do pułapu emisji zweryfikowanych w 2005 roku, z drugiej strony, w tym samym okresie będzie następowało odchodzenie od zasady bezpłatnego przydziału uprawnień na rzecz ich aukcyjnej sprzedaży. Dotychczas, łącznie ponad 90% uprawnień w sektorach przemysłowych było przyznawane bezpłatnie.

Szacuje się, że pomimo otrzymanych bezpłatnie uprawnień potencjalny koszt zakupu dodatkowych uprawnień przez polskie przedsiębiorstwa w całym okresie 2013-2020 może wynieść w wariantcie pesymistycznym ok. 34 mld zł. Jest to wynikiem struktury energetycznej gospodarki i dominacji węgla jako podstawowego paliwa dla przemysłu.

W polskim prawodawstwie kwestie dotyczące aukcji uprawnień do emisji na III okres rozliczeniowy zostaną uregulowane w projektowanej ustawie o systemie handlu uprawnieniami do emisji. Założenia do projektu tej ustawy zostały przyjęte przez Radę Ministrów 14 sierpnia 2012 r.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin ukończenia konsultacji międzyresortowych i społecznych projektu ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **III kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin wejścia w życie – **III/IV kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin wydania rozporządzeń wykonawczych do ustawy – **IV kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin stworzenia krajowej platformy aukcyjnej – **III/IV kwartał 2013 r.** (po wejściu w życie nowej ustawy ETS)

Finansowanie

Działanie platformy aukcyjnej nie będzie powodować wydatków w sektorze finansów publicznych, ponieważ będzie finansowane z opłat ponoszonych przez uczestników aukcji.

Wpływy do budżetu państwa z tytułu aukcji uprawnień do emisji w latach 2013-2020 szacuje się na ok. 20 mld zł.

Wspieranie rozwoju infrastruktury energetycznej poprzez współfinansowanie z podmiotami prywatnymi w ramach programu „Polskie Inwestycje” (MSP)

W ramach Programu „Inwestycje Polskie”, za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego i specjalnie powołanej w tym celu spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. (PIR S.A.), będą współfinansowane z podmiotami prywatnymi, na zasadach rynkowych, dochodowe inwestycje infrastrukturalne w Polsce, w tym także w zakresie

wytwarzania i dystrybucji energii. Spółka będzie angażowała się we wspólne projekty z prywatnymi partnerami strategicznymi, polskimi lub zagranicznymi, dysponującymi niezbędnym know-how na temat sektora danej inwestycji. Oczekuje się, że to partner strategiczny będzie miał większość udziałów i będzie występował z inicjatywą podjęcia projektu, a wartość udziału PIR S.A. będzie się kształtować w granicach 50-750 mln zł. W pierwszych 2 latach preferowany poziom zaangażowania Spółki w projekt to wartość udziału w wysokości od 250 mln zł. W celu szybkiej eliminacji projektów, które z komercyjnego punktu widzenia nie powinny być podejmowane, PIR S.A. będzie się angażowała tylko w projekty, dla których wewnętrzna stopa zwrotu będzie co najmniej o 2 pkt procentowe wyższa od średniego finansowania dłużnego banków.

Harmonogram działań

- Planowane rozpoczęcie działalności operacyjnej przez spółkę Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. – **II kwartał 2013 r.**
- Kontynuowanie działalności spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. – **2014 r.**

Finansowanie

Roczne koszty Spółki w pierwszym roku działalności szacowane są na ok. 15-20 mln zł wraz z kosztami doradców i *due diligence*.

W ramach realizacji Programu „Inwestycje Polskie” nastąpi wniesienie aportem akcji części spółek publicznych należących do Skarbu Państwa do łącznej wartości 10 mld zł (wg średniej ceny rynkowej z okresu 6 miesięcy poprzedzających przeniesienie praw z akcji). Przewiduje się, że pierwsza transza dokapitalizowania PIR S.A. nastąpi w 2013 r. W latach 2013–2016 planowane jest dokapitalizowanie pakietami akcji wnoszonymi stopniowo, w miarę zapotrzebowania na finansowanie projektów.

Program Polskiej Energetyki Jądrowej (MG)

W Programie zostały określone działania do realizacji do roku 2024, z perspektywą do roku 2030, konieczne dla wprowadzenia w Polsce energetyki jądrowej, w tym dla zapewnienia bezpiecznej i efektywnej eksploatacji obiektów energetyki jądrowej, ich likwidacji po zakończeniu eksploatacji, a także bezpiecznego postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi. W 2013 r. będą kontynuowane prace przygotowawcze związane z budową w Polsce elektrowni jądrowej. Budowa elektrowni jądrowej zwiększy krajowe moce wytwórcze; energetyka jądrowa cechuje się wysoką efektywnością energetyczną, a także przyczyni się do dywersyfikacji miksu energetycznego i stabilizacji systemu elektro-energetycznego. Kontynuowane będą również prace nad Krajowym Planem Postępowania z Odpadami Promieniotwórczymi i Wypalonym Paliwem Jądrowym.

Jednocześnie trwają konsultacje społeczne nowelizacji ustawy Prawo atomowe implementującej postanowienia dyrektywy Rady 2011/70/EURATOM z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiającej ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia Programu przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo atomowe implementującej Dyrektywę 2011/70/EURATOM – **II kwartał 2013 r.**

Finansowanie

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
28 000	21 500		49 000	42 000	

Wspieranie inwestycji w zakresie efektywności energetycznej w ramach działalności NFOŚiGW (MŚ)

W latach 2013-2014, w ramach działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizowane będą następujące programy:

Program Operacyjny „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 – projekty kompleksowej termomodernizacji wraz z wymianą przestarzałych źródeł ciepła i z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych lub podmioty niepubliczne realizujące zadania publiczne (nabór wniosków od II kwartału 2013 r., w 2014 r. zawieranie umów o dofinansowanie i rozpoczęcie realizacji projektów).

Grupa programów priorytetowych „Efektywne wykorzystanie energii”:

- część 1 „Dofinansowanie audytów energetycznych i elektroenergetycznych w przedsiębiorstwach” (nabór wniosków w latach 2013-2014. – do wyczerpania środków alokacji, weryfikacja audytów oraz inwestycji zrealizowanych w ich wyniku);
- część 2 „Dofinansowanie zadań inwestycyjnych prowadzących do oszczędności energii lub wzrostu efektywności energetycznej przedsiębiorstw” (w latach 2013-2014 nabór wniosków do wyczerpania środków alokacji, przygotowanie projektów (inwestycji) efektywności energetycznej finansowanych pożyczką oraz kontynuacja już realizowanych, na które udzielono dofinansowania);
- część 3 „Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych” (do końca 2014 r. planowane osiągnięcie oszczędności energii 3 500 MWh/rok i ograniczenia emisji energii 1 200 Mg/rok);
- część 4 „LEMUR Energooszczędne budynki użyteczności publicznej” (termin rozpoczęcia naboru wniosków – II kwartał 2013 r.).

Grupa programów priorytetowych „GIS System Zielonych Inwestycji”:

- część 1 „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej” (zawarcie umów z beneficjentami do końca 2013 roku);
- część 5 „Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych” (zawarcie umów z beneficjentami do końca 2013 roku).

Program priorytetowy „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii” (program pilotażowy „Kawka”, zawieranie umów z NFOŚiGW w latach 2013-2015).

Program priorytetowy „Inteligentne sieci energetyczne” (w 2013 r. zawarcie umów z beneficjentami).

Zalecenie 6
Zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy zachęt dla inwestycji w moce wytórcze energii i efektywność energetyczną w całym łańcuchu energetycznym

Finansowanie

Przewidywane finansowanie powyższych programów ze środków własnych NFOŚiGW wynosi ok. 312 mln zł w 2013 r. i ok. 368 mln zł w 2014 r.

Przyjęcie ustawy o charakterystyce energetycznej budynków i uruchomienie rejestrów sporządzanych świadectw charakterystyki energetycznej budynków (MTBiGM)

Celem ustawy jest wdrożenie postanowienia dyrektywy 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. 4 stycznia 2013 r. projekt założeń do ww. ustawy został skierowany do przyjęcia przez RM. Rejestr świadectw charakterystyki energetycznej budynków oraz protokołów z przeprowadzanych inspekcji systemów ogrzewczych i klimatyzacji powstał z wykorzystaniem środków z umowy grantu Funduszu Powierniczego „Global Environment Facility” (Projekt Efektywności Energetycznej) między Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego. Prowadzenie rejestru uzależnione jest od wejścia w życie ustawy o charakterystyce energetycznej budynków.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o charakterystyce energetycznej budynków – **III kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **IV kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie ustawy – **I-II kwartał 2014 r.**

Wspieranie inwestycji w zakresie efektywności energetycznej w ramach ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów (MTBiGM)

Na podstawie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów – ze środków zasilanego z budżetu państwa Funduszu Termomodernizacji i Remontów – jest realizowany program wspierania przedsięwzięć termomodernizacyjnych oraz związanych z termomodernizacją przedsięwzięć remontowych, realizowanych w najstarszych, wielorodzinnych budynkach mieszkalnych. Program w obecnej formie funkcjonuje od 2009 roku. Wsparcie przedsięwzięć jest proporcjonalne do przewidzianych w budżecie środków.

Harmonogram działań

- Realizacja programu odbywa się w trybie ciągłym

Finansowanie

Zadanie w 2013 r. będzie realizowane ze środków niewykorzystanych w 2012 r., w wysokości ok. 62 mln zł.

Wspieranie tworzenia otoczenia prawnego dla wprowadzenia systemu inteligentnych sieci elektroenergetycznych (MG)

Zadanie polega na opracowywaniu przepisów prawnych mających na celu usprawnienie i przyspieszenie wprowadzenia do Polskiego systemu elektroenergetycznego inteligentnych sieci elektroenergetycznych. Obecnie prowadzone są prace nad ustawą Prawo energetyczne, która stanowić będzie otoczenie prawne dla wdrożenia w przyszłości inteligentnych sieci elektroenergetycznych.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy Prawo energetyczne – **II kwartał 2013 r.**

Zalecenie 6
Zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze energii i efektywność energetyczną w całym łańcuchu energetycznym

Inwestycje w odnawialne źródła energii (MG)

W celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, poprzez prowadzenie aktywnych działań promocyjnych oraz implementację nowych i modyfikację istniejących instrumentów prawnych sprzyjających OZE, przygotowano projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz projekt nowelizacji ustawy o biokomponentach i paliwach ciekłych. Ponadto, prowadzone są prace ciągłe związane z podejmowaniem działań legislacyjnych i pozalegisacyjnych mających na celu wzrost wytwarzania energii w niewielkich źródłach wykorzystujących lokalne zasoby.

Zalecenie 6
Zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze energii i efektywność energetyczną w całym łańcuchu energetycznym

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i paliwach ciekłych – **II kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Wejście w życie ustawy o odnawialnych źródłach energii niesie za sobą zwiększenie wydatków budżetu państwa o 1 012 tys. zł w pierwszym roku jej obowiązywania. W kolejnych latach wydatki wyniosą 648 tys. zł.

Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych niesie za sobą zwiększenie wydatków budżetu państwa o 64,2 tys. zł w pierwszym roku jej obowiązywania.

Kompleksowa regulacja sektora gazu ziemnego (MG)

Zadanie polega na wyodrębnieniu z dotychczasowej ustawy Prawo energetyczne i ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym – ze względu na różnice w funkcjonowaniu rynków regulowanych tymi ustawami – przepisów regulujących rynek gazu ziemnego. Wydzielenie przepisów dla sektora gazu ziemnego umożliwi łatwiejsze reagowanie na zmiany w otoczeniu sektora, pozwoli na większą przejrzystość oraz pewność prawa.

Celem prowadzonych obecnie prac nad ustawą – Prawo gazowe będzie wsparcie rozwoju konkurencji na rynku gazu ziemnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju. Ustawa będzie stanowiła również uzupełnienie transpozycji do prawa polskiego III pakietu energetycznego UE, w tym będzie gwarantować prawnie pełne rozdzielanie własnościowe operatora systemu przesyłowego od innych przedsiębiorstw zajmujących się wydobyciem lub dostawami gazu ziemnego. Projekt ustawy przewidywać będzie wprowadzenie obowiązku obrotu częścią surowca przez giełdę towarową, co, zgodnie z Mapą drogową uwolnienia cen gazu ziemnego – dokumentem Prezesa URE przedstawionym w 2012 r., ma być milowym krokiem w kierunku uwolnienia cen paliw gazowych dla kolejnych grup odbiorców, najpierw instytucjonalnych, następnie zaś gospodarstw domowych. Projekt ustawy – Prawo gazowe dąży również do zwiększenia roli giełdy gazu jak również poprzez umożliwienie uczestnictwa w giełdzie towarowej bezpośrednio przedsiębiorstwom sektora gazu ziemnego.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy Prawo gazowe – **II kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Wejście w życie projektowanej ustawy nie niesie bezpośrednich kosztów dla sektora finansów publicznych.

Ocena narodowego potencjału ciepłownictwa i chłodnictwa (MG)

W ramach tego działania zostanie opracowany dokument (wraz z wymaganymi załącznikami) mający na celu przeprowadzenie oceny narodowego potencjału ciepłownictwa i chłodnictwa, w tym opracowanie mapy ciepła i chłodu. Mapa posłuży do wskazania potencjalnych miejsc na budowę jednostek wysokosprawnej kogeneracji, tj. skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła użytkowego.

Harmonogram działań

- Opracowanie analizy i zebranie potrzebnych danych do opracowania mapy ciepła i chłodu – **IV kwartał 2013 r.**
- Opracowanie interaktywnej mapy ciepła i chłodu – **IV kwartał 2014 r.**

Finansowanie

Wydatki z budżetu państwa na ocenę potencjału i opracowanie mapy wyniosą ok. 1 mln zł rocznie w 2013 i 2014 roku.

Projekt ustawy o korytarzach przesyłowych (MG)

Głównym celem przygotowywanej ustawy jest stworzenie odpowiednich i stabilnych warunków dla realizacji celu publicznego w postaci budowania, utrzymania oraz modernizowania infrastruktury technicznej niezbędnej do zapewnienia nieprzerwanego dostarczania energii elektrycznej, gazów w tym dwutlenku węgla, ciepła, ropy naftowej i produktów naftowych.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia projektu przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin uchwalenia ustawy przez Sejm RP – **IV kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Wejście w życie projektowanej ustawy nie niesie bezpośrednich kosztów dla sektora finansów publicznych.

3.4. Cele w zakresie edukacji

Polska wg danych Komisji Europejskiej, jako jedno z niewielu państw UE osiągnęła w 2010 r. zalecane wartości w zakresie 4 z 5 najważniejszych wskaźników rozwoju edukacji w Europie. Podobnie może być w zakresie osiągnięcia zalecanych wartości 2 wskaźników celu edukacyjnego strategii „Europa 2020” dotyczącego podniesienia poziomu wykształcenia. Zalecana wartość jednego z tych wskaźników, dotyczącego zmniejszenia odsetka młodzieży niekontynuującej nauki do najwyżej 10%, jest już w Polsce osiągnięta. Wartość drugiego wskaźnika, dotyczącego zwiększenia odsetka osób w wieku 30-34 lat z wykształceniem wyższym do co najmniej 40%, jest możliwa do osiągnięcia już w połowie obecnej dekady. Mając na uwadze znaczenie obszaru edukacji dla rozwoju życia społeczno-gospodarczego, Polska wyznaczyła sobie cele ambitniejsze niż w UE, czego ilustracją są poniższe tabele:

- wskaźnik 1 – zmniejszenie do 4,5% odsetka młodzieży niekontynuującej nauki¹⁵

	2012	2020
% udział	5,7	4,5

Źródło: Dane 2012 r. – na podstawie BAEL, GUS. Dla 2020 r. – MEN.

- wskaźnik 2 – zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% udział	34,8	36,5	39,1	38,5	39	40,5	41,5	42,3	43,6	44,5	45

Źródło: Dane dla lat 2010-2012 – na podstawie BAEL, GUS. Dla lat 2013-2020 – MNiSW.

W związku z dobrymi wynikami w upowszechnianiu edukacji monitorowanymi z wykorzystaniem wspomnianych powyżej wskaźników, główny nacisk w obszarze edukacji jest obecnie położony na działania mające na celu sprostanie wyzwaniom przed którymi stoi ten obszar w Polsce. Są to m.in. :

- poprawa dostępności form wczesnej edukacji i opieki, w tym edukacji przedszkolnej;
- lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy;
- poprawa jakości edukacji (jakości pracy szkół i placówek edukacyjnych) doskonalenie metod i warunków nauczania i wychowania, ulepszanie organizacji pracy oraz podnoszenie kompetencji kadry;
- opieranie polityki edukacyjnej na kompleksowej i spójnej strategii uczenia się przez całe życie, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy w zakresie upowszechnienia uczenia się dorosłych.

Ważne jest doskonalenie podstawy programowej tak, aby była ona bardziej zbliżona do wymagań gospodarki opartej na wiedzy. Absolwenci powinni być wyposażeni w umiejętności i kompetencje pożądane na rynku pracy. Oznacza to m.in. odpowiednie rozłożenie akcentów między nauczaniem teoretycznym a praktycznym. W tym aspekcie istotne jest także zwrócenie uwagi na rozwijanie tzw. kompetencji miękkich, takich jak przedsiębiorczość, komunikatywność, kreatywność czy współpraca. W tym kontekście ważne jest wsparcie instytucji kultury jako miejsc propagowania kreatywności, szerzenia edukacji nieformalnej i działań na rzecz włączenia społecznego poprzez kulturę, a także wsparcie i reforma szkolnictwa artystycznego kształcącego przyszłe kadry dla przemysłów kultury i kreatywnych. Istotne jest też wzmacnianie w procesie kształcenia elementów przygotowujących do podejmowania samodzielnej skutecznej działalności rynkowej. Ważne jest również pobudzenie aktywności na rynku szkoleń zawodowych oraz zachęcanie przedsiębiorców do inwestowania w kapitał intelektualny swoich pracowników.

Główne działania podjęte w 2012 r.

Działania prowadzone w 2012 r. w obszarze edukacji koncentrowały się przede wszystkim na implementowaniu zmian wprowadzonych zmianą ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz ustawy o systemie oświaty.

¹⁵ Odsetek osób w wieku 18-24 lat z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, które nie kontynuują kształcenia lub szkolenia.

Przygotowanie, przyjęcie i wdrażanie nowego modelu kształcenia w uczelniach odbywa się poprzez wprowadzenie do systemu prawnego [Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego \(KRK\)](#). Nowy system został wprowadzony wraz z rokiem akademickim 2012/2013, a jego celem jest ułatwienie porównywania kwalifikacji zdobywanych w różnym czasie, miejscach i formach, lepsze dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, a w efekcie wzrost mobilności pracowników, wypromowanie i ułatwienie uczenia się przez całe życie. Wprowadzenie KRK ma na celu m.in. ułatwienie polskim studentom bardziej swobodnego podejmowania kształcenia w ramach Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego oraz przywrócenie autonomii programowej uczelni, co umożliwi lepsze dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wprowadzenie KRK przyniesie inne pozytywne rezultaty takie jak: wzrost odpowiedzialności uczelni za tworzone i prowadzone programy studiów; lepsza, łatwiej dostępna i wszechstronna informacja dotycząca kompetencji uzyskiwanych przez absolwentów w ramach poszczególnych programów i ścieżek kształcenia oraz możliwości kontynuacji kształcenia w aspekcie uczenia się przez całe życie; wzrost dostępności kształcenia i zachęta do jego kontynuacji; zwiększenie integracji społecznej przez umożliwienie włączenia do listy osiągnięć w sferze kształcenia dokonań spoza obszaru kształcenia formalnego.

Utworzenie instytucji [Rzecznika Praw Absolwenta](#) przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, powoływanego przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. Pierwszy rzecznik powołany został w grudniu 2011 r., natomiast rozpoczęcie jego działalności należy de facto wiązać z początkiem roku 2012. Zadaniem rzecznika jest między innymi analizowanie sytuacji absolwentów na rynku pracy i stopnia ich dostępu do określonych zawodów, monitorowanie stopnia dopasowania programów studiów do potrzeb gospodarki. Do zadań rzecznika należy również opiniowanie i rekomendowanie rozwiązań i koncepcji legislacyjnych w zakresie procesu kształcenia, zmierzających do skracania ścieżki wejścia na rynek pracy absolwentom szkół wyższych. Celem działalności rzecznika jest także udział w procesie deregulacji dostępu do zawodów regulowanych, a także działalność akademickich biur karier.

[Realizacja rządowego programu kierunków zamawianych](#). Program ma na celu zwiększenie popularności kierunków priorytetowych dla gospodarki wśród kandydatów na studia. Strategiczne dla gospodarki opartej na wiedzy kierunki zostały wyłonione w oparciu o dane pozyskane z urzędów pracy i prognozy ekonomistów, a także opinie przedsiębiorców i organizacji pracodawców. Są to przede wszystkim kierunki z dziedziny nauk technicznych, matematycznych i przyrodniczych, takie jak m.in.: automatyka, robotyka, energetyka, ochrona środowiska; ale także kierunki unikatowe, makrokierunki oraz studia międzykierunkowe oparte na kierunkach z listy podstawowej. W latach 2008 – 2012 prowadzono projekt pilotażowy, natomiast w 2009 r. rozpoczęto realizację projektów w trybie konkursowym. Łącznie w ramach obu etapów zawarto 323 umowy z uczelniami, na których łącznie kształcenie na I roku podjęło 65 500 studentów. Łączna kwota przeznaczona na realizację obu etapów wyniosła 1 275 mln zł. W 2012 r. zorganizowano kolejną edycję konkursu na przyznanie dofinansowania do projektów mających na celu zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy. W związku ze znaczącą liczbą projektów ocenionych pozytywnie, który uzyskały wysoką liczbę punktów, instytucja organizująca konkurs (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju) podjęła decyzję o zwiększeniu alokacji na konkurs do kwoty 350 mln zł

(z uprzednio planowanych do kontraktacji 200 mln zł). Spośród ocenionych pozytywnie wniosków – 120 zakwalifikowały się do dofinansowania¹⁶.

W 2012 r. systematycznie wprowadzano do systemu finansowania szkolnictwa wyższego [dotację projakościową](#). Środki w drodze konkursu są kierowane na wsparcie Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących (KNOW), dofinansowanie podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni posiadających ocenę wyróżniającą na podstawie opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) oraz dofinansowanie podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia oraz Krajowych Ram Kwalifikacji. W 2012 r. ogłoszono trzy rodzaje konkursów (w zależności od ubiegających się o finansowanie podmiotów). W ich ramach zostało wybranych sześć jednostek, którym na 5 lat nadano status KNOW, 25 podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni posiadających ocenę wyróżniającą PKA, oraz 62 jednostki, które otrzymały jednorazowe dofinansowanie w wysokości 1 mln zł każda. Dotacja projakościowa została rozdysponowana także na finansowanie zadań związanych z kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich prowadzonych w uczelniach niepublicznych oraz finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich dla 30% najlepszych doktorantów w uczelniach publicznych i niepublicznych.

W ramach realizowanych działań w sferze oświaty w 2012 r., kontynuowany był proces [wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego](#). W 2012 r. po raz pierwszy przeprowadzono egzamin gimnazjalny w oparciu o nową podstawę programową. Od 1 września 2012 roku nowa podstawa programowa zaczęła obowiązywać w IV klasach szkoły podstawowej i I klasach szkół ponadgimnazjalnych. Pełne wdrożenie nowej podstawy programowej zakończy się w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2014/2015, natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych: 3-letnich zasadniczych szkołach zawodowych i 3-letnich liceach w roku szkolnym 2014/2015, a w 4-letnich technikach w roku szkolnym 2015/2016.

Od roku szkolnego 2012/2013 rozpoczęto [wdrażanie reformy szkolnictwa zawodowego](#), której celem jest podniesienie jakości i efektywności systemu kształcenia zawodowego i ustawicznego w kontekście oczekiwań rynku pracy. Od 1 września 2012 r. obowiązuje nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego. W klasyfikacji ujęto 200 zawodów, w zakresie których wyodrębniono 252 kwalifikacje w zawodzie. Każda z kwalifikacji jest potwierdzana oddzielnie egzaminem przeprowadzanym w trakcie trwania nauki w szkole. W zasadniczy sposób zmieniła się konstrukcja podstawy programowej kształcenia w zawodach. Określa ona nie tylko zawody, ale także wszystkie wyodrębnione z nich kwalifikacje oraz wskazuje ścieżki ich uzupełniania lub podwyższania. W zasadniczej szkole zawodowej szczególnie nacisk położono na kształcenie praktyczne. Dlatego też w ciągu trzech lat nauki, obejmuje ono ponad 60% całego czasu przeznaczanego na kształcenie zawodowe. Praktyczna nauka zawodu odbywać będzie się u pracodawcy, w centrach kształcenia praktycznego czy w warsztatach szkolnych.

Ponadto w obszarze oświaty realizowany był projekt systemowy „Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym”. Strategicznym i długofalowym celem tego działania jest upowszechnienie i dostosowanie do potrzeb

Zalecenie 3
Lepsze dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienie jakości nauczania

¹⁶ Planuje się, że w 2014 r. uruchomiona zostanie nowa edycja programu tzw. kierunków zamawianych, w ramach programu operacyjnego na lata 2014-2020 r. Kwota przeznaczona na realizację programu wyniesie ok. 200 mln zł.

uczniów, różnorodnych form zajęć, które z kolei przyczynią się do identyfikacji i rozwijania talentów uczniów. Ponadto, w ramach włączania szkół do sieci Szkół Odkrywców Talentów, uwzględniono działania dotyczące rozwijania zainteresowań, predyspozycji i zdolności najmłodszych uczniów, w tym 6-latków. Dodatkowo, w 2012 roku, Minister Edukacji Narodowej ogłosił dwa konkursy: „Program pomocy wybitnie uzdolnionym uczniom” oraz „Mogę zostać geniuszem”.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Przyjęcie dokumentu strategicznego „Perspektywa uczenia się przez całe życie” (MEN - przewodniczący Międzyresortowego Zespołu do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji)

Przyjęcie dokumentu strategicznego „Perspektywa uczenia się przez całe życie” wypełni zobowiązania podjęte przez Polskę jako kraju członkowskiego Unii Europejskiej w zakresie tworzenia kompleksowej i spójnej polityki LLL (lifewide lifelong learning). Dokument odpowiada na szereg wyzwań, które stoją obecnie przed kształceniem i szkoleniem w Polsce (przyjmując, że szkolenie, w tym zwłaszcza szkolenie osób dorosłych, wychodzi poza zakres systemu edukacji i dotyczy w zasadzie wszystkich resortów). Cele strategiczne wskazane w „Perspektywie (...)” mają charakter celów jakościowych – definiowanych w kontekście nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego i innowacyjnej gospodarki. Tymi celami są:

1. Kreatywność i innowacyjność osób,
2. Przejrzysty i spójny krajowy system kwalifikacji,
3. Różnorodna i dostępna oferta form wczesnej opieki i edukacji,
4. Kształcenie i szkolenie dopasowane do potrzeb gospodarki i zmian na rynku pracy,
5. Środowisko pracy i zaangażowanie społeczne sprzyjające upowszechnieniu uczenia się dorosłych.

Powyższe cele odnoszą się do wszystkich form uczenia się (w kontekście formalnym, pozaformalnym i nieformalnym) realizowanych na wszystkich etapach życia, od najmłodszych do najstarszych lat życia. W pierwszych dwóch wymienionych celach akcentuje się potrzebę poprawy jakości edukacji formalnej na wszystkich poziomach z jednoczesnym szerszym otwarciem jej na uczenie się praktyczne, zespołowe oraz inne niż formalne. W ramach tego podkreśla się, że procesy edukacyjne promujące kreatywność i innowacyjność powinny być spójne z systemami identyfikacji, oceny i uznawania efektów uczenia się, tj. nadawania im statusu kwalifikacji. Ostatnie trzy cele są odpowiedzią na diagnozę najslabiej rozwiniętych obszarów uczenia się w Polsce, to znaczy: wczesnej opieki i edukacji w całym okresie poprzedzającym obowiązkowe kształcenie, tj. już od wieku 0 (cel 3), dostosowania kształcenia i szkolenia do potrzeb gospodarki (cel 4) oraz uczenia się dorosłych (cel 5).

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia dokumentu przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**

Krajowe Ramy Kwalifikacji (MEN - przewodniczący Międzyresortowego Zespołu do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji)

By zaspokoić oczekiwania i potrzeby związane ze zmianami zachodzącymi na rynku pracy, rozwojem technologicznym oraz procesami demograficznymi, a także, aby ułatwić obywatelom rozwój zawodowy i osobisty nie tylko w przestrzeni krajowej, ale

również europejskiej prowadzone są prace nad modernizacją krajowego systemu kwalifikacji. Od lipca 2010 r. Instytut Badań Edukacyjnych realizuje projekt systemowy „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”, w ramach którego podjęto działania poprzedzające ustanowienie i wdrożenie zintegrowanego systemu kwalifikacji, opartego na Polskiej Ramie Kwalifikacji. W ramach projektu przygotowano m.in.: projekt Polskiej Ramy Kwalifikacji; założenia instytucjonalne i organizacyjne krajowego rejestru kwalifikacji; koncepcję zasad zapewniania jakości kwalifikacji w tym założeń dotyczących zasad walidowania efektów uczenia się (procedur potwierdzania kompetencji), osiąganych w trybie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego; zasad przypisywania poziomów do kwalifikacji (w ramach projektu wstępnie poziomy zostaną określone dla 350 kwalifikacji z różnych sektorów).

Harmonogram działań

- Przewidywany termin opracowania rozwiązań dla budowy Krajowego Systemu Kwalifikacji – **2013 r.**
- Przewidywany termin przeprowadzenia pilotażu opracowanych rozwiązań oraz przygotowanie do ich wdrożenia – **lata 2014-2015**
- Rozpoczęcie wdrażania rozwiązań – **2015 r.**

Finansowanie

Budżet prac nad KRK w ramach projektu systemowego „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2010-2013 wynosi ok. 35,9 mln zł, z czego w 2013 r. ok. 16 mln zł. Kontynuacja prac nad rozwojem krajowego systemu kwalifikacji, w tym m.in. pilotaż wypracowanych dotąd rozwiązań, planowana jest w ramach kolejnego projektu systemowego, który będzie realizowany w latach 2013-2015. Wstępnie w 2013 r. w ramach tego projektu zaplanowano wydanie 5 mln zł.

Zmiany w Prawie o szkolnictwie wyższym (MNiSW)

Zmieniające się potrzeby rynku pracy wymagają stałego dostosowywania do nich kompetencji i kwalifikacji pracowników. W związku z tym zmianą ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw wprowadzone zostaną nowe regulacje polegające na umożliwianiu uczelniom potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych drogą inną niż formalna, czyli np. przez wykonywanie pracy, uczestnictwo w kursach i szkoleniach, samodoskonalenie, wolontariat. Dzięki proponowanemu rozwiązaniu osoba ubiegająca się o potwierdzenie efektów uczenia się będzie mogła uczestniczyć w mniejszej liczbie zajęć, a tym samym skrócić czas odbywanych studiów lub zmniejszyć ich intensywność. Może ją to zachęcić do podjęcia studiów lub ułatwić ich godzenie z życiem zawodowym czy osobistym.

W wyniku projektowanych regulacji ułatwiony zostanie dostęp do szkolnictwa wyższego osobom posiadającym co najmniej pięcioletnie doświadczenie zdobyte po uzyskaniu świadectwa dojrzałości, co umożliwi im ukończenie studiów w specjalnym trybie uwzględniającym wcześniej uzyskane kwalifikacje i kompetencje. Wprowadzana regulacja powinna przyczynić się do zwiększenia uczestnictwa w kształceniu formalnym osób powyżej 25 roku życia.

Przewidywane są także zmiany w kształceniu na profilu praktycznym i ogólnoakademickim, które spowodują wyspecjalizowanie się uczelni zawodowych w kształceniu na kierunkach praktycznych, przygotowujących absolwentów do potrzeb

rynku pracy, w których jakość edukacji determinować będzie praktyczne umiejętności studentów.¹⁷

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia założeń do ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw – **II kwartał 2013 r.**

Wdrażanie zasad finansowania szkolnictwa wyższego opartych o ocenę jakości (MNiSW)

Na podstawie przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w budżecie państwa została określona dotacja podmiotowa na dofinansowanie zadań projakościowych. W latach 2013/2014, działając na podstawie wspomnianej ustawy oraz właściwego rozporządzenia wykonawczego, dokonany zostanie podział i przekazanie podmiotowej dotacji na dofinansowanie zadań projakościowych właściwym jednostkom.

Dotacja podmiotowa na dofinansowanie zadań projakościowych przeznaczona będzie na:

- dofinansowanie jednostek organizacyjnych mających status Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących (KNOW);
- dofinansowanie podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni posiadających ocenę wyróżniającą Polskiej Komisji Akredytacyjnej, dotyczącej oceny kształcenia;
- dofinansowanie podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia oraz Krajowych Ram Kwalifikacji ;
- finansowanie zadań związanych z kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich prowadzonych w uczelniach niepublicznych;
- finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich, o których mowa w art. 200a ustawy, dla 30% najlepszych doktorantów, w uczelniach publicznych i niepublicznych.

Harmonogram działań

- Podział dotacji projakościowej w roku **2013 i 2014** zgodnie z przepisami prawa

Finansowanie

Środki przeznaczone na finansowanie zadania w roku 2013 wynoszą 235,8 mln zł.

Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni (MNiSW)

Realizacja rozstrzygniętego w 2012 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, konkursu na realizację działań mających na celu wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni w obszarach kluczowych w kontekście celów strategii „Europa 2020”. Wyłonione w ramach konkursu uczelnie przeznaczą środki m.in. na: otwieranie nowych kierunków studiów, współpracę z pracodawcami przy realizacji praktycznych elementów kształcenia oraz stypendia dla doktorantów, doktorów oraz profesorów wizytujących. Dofinansowane zostaną również działania 52 uczelni mające na celu wdrażanie modeli zarządzania uczelniami oraz na rozwój kompetencji ich kadry kierowniczej.

Ponadto w 2013 r. zostanie przeprowadzony konkurs na projekty prowadzone we współpracy ponadnarodowej obejmujące realizację działań mających na celu wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni.

¹⁷ ww. regulacje są obecnie przedmiotem uzgodnień i ich ostateczny kształt zależy będzie od decyzji Rady Ministrów

Harmonogram działań

- Lata 2013-2015

Finansowanie

Łączny budżet: ok. 340 mln zł.

Realizacja projektu „Biznes dla edukacji” dotyczącego aktywizacji pracodawców na rzecz włączenia się w organizację edukacji formalnej na wszystkich poziomach (MPiPS/PARP)

Projekt systemowy „Biznes dla edukacji” ma na celu promowanie praktycznej współpracy przedsiębiorców z placówkami kształcącymi potencjalnych pracowników, uczelniami oraz szkołami zawodowymi.

W latach 2013/2014 w ramach projektu realizowana będzie kampania promująca zarządzanie zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie w dłuższej perspektywie. Obranie takiego horyzontu czasowego oznacza dla przedsiębiorstwa mniejsze nakłady na szkolenia nowozatrudnionych osób oraz skrócenie okresu potrzebnego na ich wdrożenie.

Kluczowym działaniem projektu będzie realizacja 11 Programów Edukacyjnych. Wyłonione w trakcie konkursu przedsiębiorstwa będą mogły skorzystać z pomocy o charakterze organizacyjnym i merytorycznym w zakresie animacji współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem i wybraną placówką kształcenia oraz pomoc przy opracowaniu założeń Programu Edukacyjnego. Celem Programów będzie wypracowanie takich form współpracy pomiędzy danym przedsiębiorstwem a wybraną przez niego placówką edukacyjną, które zwiększą wiedzę, umiejętności i kompetencje uczniów i studentów oraz sprawią, że będą one dostosowane do potrzeb rynku pracy. Realizacja Programów Edukacyjnych przyczyni się również do wzrostu kompetencji społecznych młodych osób potrzebnych w zawodzie, w którym się kształcą.

Harmonogram działań

- Realizacja 11 Programów Edukacyjnych oraz 14 seminariów regionalnych –
do końca 2014 r.

Finansowanie

Środki finansowe przewidziane na realizację zadania w latach 2013-2014 wynoszą odpowiednio: 4 i 4,3 mln zł.

3.5. Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu

Polska wśród krajów UE-27 należy do państw o wysokiej wartości wskaźnika zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Z dostępnych raportów publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny oraz na podstawie Europejskiego badania dochodów i warunków życia EU-SILC z 2011 r. wynika, że ogólny wskaźnik w postaci odsetka osób zagrożonych ubóstwem lub/i wykluczeniem społecznym wyniósł w 2011 r. 27,2%. Poziom tego wskaźnika dla Polski sukcesywnie spada, ale nadal pozostaje wyższy niż średnia dla całej UE (24,2% w 2011 r.).

Problem ubóstwa jest silnie powiązany z sytuacją na rynku pracy – wskaźnik ubóstwa lub wykluczenia społecznego jest najwyższy wśród osób bezrobotnych (w 2011 roku: 60,3%). W związku z tym kluczowymi dla przeciwdziałania ubóstwu są działania zwiększające szanse na zatrudnienie, które zostały opisane w podrozdziale (3.1.) dotyczącym celu w zakresie zatrudnienia, przede wszystkim w zakresie jakim dotyczą wsparcia osób najbardziej oddalonych od rynku pracy. Jednocześnie należy dążyć do tego, aby działania podejmowane w kierunku uzyskania przez osoby zdolne do pracy

Zalecenie 3
Zwiększenie dostępności programów praktyk zawodowych i uczenia się w miejscu pracy

trwałego zatrudnienia połączyć z działaniami mającymi na celu włączenie społeczne osób zagrożonych ubóstwem, poprzez dostęp do usług wysokiej jakości. Świadczenie usług wysokiej jakości jest niezbędne dla wsparcia działań ukierunkowanych na zwiększenie zatrudnienia, w tym usług pomocy i integracji społecznej, usług opieki nad dziećmi i innymi osobami zależnymi (osoby niepełnosprawne, starsze), usług zdrowotnych, edukacyjnych, wsparcia w sprawach mieszkaniowych.

Problem ubóstwa i wykluczenia społecznego jednakże niekoniecznie musi wiązać się bezpośrednio ze zjawiskiem bezrobocia. W Polsce na ryzyko ubóstwa narażone są także rodziny z dziećmi na utrzymaniu, a w szczególności rodziny wielodzietne, a także przedstawiciele innych grup społecznych. Zasadne jest zatem m.in. podjęcie działań mających na celu wzmocnienie wsparcia dla rodzin z dziećmi na utrzymaniu, szczególnie rodzin znajdujących się w relatywnie trudnej sytuacji materialnej, kontynuowanie działań na rzecz pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także podjęcie działań na rzecz zapewnienia warunków lokalowych dla rodzin najuboższych.

Krajowy cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu zakłada obniżenie o 1,5 mln w stosunku do 2008 r. liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub deprivacją materialną i/lub żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących lub o niskiej intensywności pracy.

Cel strategiczny w zakresie przeciwdziałania ubóstwu lub wykluczeniu społecznemu – ścieżka dojścia na lata 2012-2018 (liczba osób w tys.)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ¹⁸
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, ważona dynamiką wskaźnika zatrudnienia w KPR, w tys.	11491	10454	10409	10196	10186	10176	10145	10114	10073	10032	9991
Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata ogółem w Polsce, w %	-	-	64,3	64,5	64,7	65,3	65,9	66,7	67,5	68,3	69,2
Dynamika wskaźnika zatrudnienia, w pkt. proc.	-	-	-	0.2	0.2	0.6	0.6	0.8	0.8	0.8	0.9
Zakładany roczny spadek liczby ubogich w tys.	-	-	-	-	-10	-10	-31	-31	-41	-41	-41

¹⁸ *w związku z około 2-letnim opóźnieniem publikowania wartości wskaźników dotyczących ubóstwa, dane dotyczące liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym dostępne w 2020 roku będą za rok 2018. Stąd jest on rokiem referencyjnym.

** na niebiesko została zaznaczona ścieżka dojścia do celu strategii „Europa 2020” ważona wskaźnikiem zatrudnienia cofniętym o 1 okres.

Główne działania podjęte w 2012 r.

Jednym z działań mających przyczynić się do poprawy sytuacji materialnej osób pracujących na stanowiskach o relatywnie niższym poziomie wynagrodzeń jest przyjęcie 14 września 2012 r. przez Radę Ministrów rozporządzenia, na mocy którego podniesiono [wysokość minimalnego wynagrodzenia](#) za pracę. Od 1 stycznia 2013 r. wynosi ono 1600 zł (wcześniej 1500 zł).

W celu m.in. ochrony osób najbardziej zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym dokonano od 1 października 2012 r. weryfikacji progów dochodowych uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej, a od 1 listopada 2012 r. weryfikacji kwot zasiłków rodzinnych oraz wysokości kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych, przy czym zadecydowano o dwuetapowym wzroście wysokości kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych, tj. od 1 listopada 2012 r. (etap pierwszy) i od 1 listopada 2014 r. (etap drugi).

Przez cały 2012 r. realizowane były programy wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. W ramach tych programów opiekunowie niepełnosprawnych dzieci pobierający świadczenie pielęgnacyjne uprawnieni byli do dodatkowej pomocy finansowej z budżetu państwa w kwocie 100 zł miesięcznie. W 2012 r. na realizację ww. programów wydatkowano z budżetu państwa środki w wysokości 105,6 mln zł.

W 2012 r. przygotowano także projekt [ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych](#). Ustawa została przyjęta przez Sejm w dniu 7 grudnia 2012 r. i przewiduje ona m.in. wypłatę w okresie styczeń-czerwiec 2013 r. dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego dla rodziców opiekujących się niepełnosprawnym dzieckiem w kwocie 100 zł miesięcznie, a od lipca 2013 r. wzrost z kwoty 520 zł miesięcznie do kwoty 620 zł miesięcznie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego.

1 stycznia 2012 r. weszła w życie [ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej](#). Celem tej ustawy jest m.in. pomoc rodzinom przeżywającym trudności natury opiekuńczo-wychowawczej oraz działania na rzecz pozostawienia dziecka w rodzinie albo powrotu do rodziny dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej poprzez aktywną pracę z taką rodziną asystenta rodziny, a także działania na rzecz rozwoju rodzinnych (a nie instytucjonalnych) form pieczy zastępczej (tj. rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka). W 2012 r. na sfinansowanie lub dofinansowanie zadań jednostek samorządu terytorialnego z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wydatkowano z budżetu państwa łącznie 107,6 mln zł.

W sierpniu 2012 r. przyjęty został [Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012-2013](#). Jego głównym celem jest stworzenie warunków dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, co pozostaje w ścisłym związku ze stopniowym wydłużaniem wieku emerytalnego. Program opiera się na czterech priorytetach: edukacji osób starszych, aktywności społecznej wspierającej solidarność wewnątrz i międzypokoleniową, partycypacji społecznej osób starszych oraz usługach dla seniorów. W ramach Programu organizacje działające w sferze pożytku publicznego otrzymują dofinansowanie na realizację programów dla osób starszych w wyżej wymienionych obszarach. Ponad 420 organizacji otrzymało środki finansowe w ramach I edycji otwartego konkursu ofert.. W 2012 r. na realizację Programu przeznaczono 20 mln zł.

Prowadzono prace legislacyjne w zakresie budownictwa społecznego i ochrony praw lokatorów. Realizowano dotowany z budżetu państwa program budownictwa socjalnego i komunalnego oraz tworzenia mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych.

W ramach [Programu Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu](#) 31 grudnia 2012 r. zakończono realizację konkursów: „Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego” oraz „Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem ośrodka pomocy społecznej i powiatowego urzędu pracy w realizacji kontraktów socjalnych”.

Prowadzono [prace nad projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz projektem ustawy o przedsiębiorstwie społecznym](#). Realizowano działania w ramach projektu Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej, m.in. w zakresie standaryzacji tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w zakresie jakości usług, stworzenia programów edukacji i kształcenia w zakresie ekonomii społecznej, kreowania pozytywnego wizerunku „marki” ekonomii społecznej, wdrażania modelowych partnerstw na rzecz ekonomii społecznej w środowisku lokalnym.

Prowadzono prace, których celem jest zaprojektowanie systemu usług społecznych odpowiadających na nowe wyzwania w zakresie wykluczenia społecznego, w tym rozpoczęto pilotaże z zakresu wdrażania standardów usług i funkcjonowania instytucji pomocy i integracji społecznej, środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej oraz gminnego standardu wychodzenia z bezdomności.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (MPiPS)

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji, stanowić będzie uszczegółowienie i uzupełnienie dokumentów strategicznych, w szczególności celu szczegółowego 3 Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL), w zakresie objętym warunkiem 9.1 warunkowości ex-ante dla Europejskiego Funduszu Społecznego, dotyczącym istnienia i realizacji krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa i aktywnej integracji osób wykluczonych.

Cel główny Programu został określony jako ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia aktywności społecznej, oraz zwiększenia gotowości do podejmowania pracy, a tym samym poprawy poziomu zatrudnienia.

Harmonogram działań

- Przygotowanie wstępnej wersji Programu – **II kwartał 2013 r.**
- Konsultacje międzyresortowe i społeczne Programu – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia Programu przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Działania w ramach Programu będą finansowane zarówno ze źródeł budżetu państwa, jak i środków funduszy europejskich.

Przyjęcie i realizacja ww. Programu nie będzie powodować dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych. Działania wynikające z ww. Programu

będą realizowane w ramach wydatków zaplanowanych w ustawach budżetowych na dany rok.

Wsparcie dla bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy (MPiPS)

W celu poprawy efektywności działań adresowanych do bezrobotnych oddalonych od rynku pracy, będących równocześnie klientami pomocy społecznej, zakłada się dwa równorzędne sposoby aktywizacji osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy, na które składać się będą:

- zlecenie usług aktywizacyjnych – narzędzie testowane jest obecnie przez realizację projektu pilotażowego „Partnerstwo dla pracy”. Docelowo ma stanowić część szerszych zmian legislacyjnych mających na celu przekazanie obsługi klientów, którym urząd pracy nie jest w stanie pomóc, podmiotom zewnętrznym, które mają doprowadzić do ich zatrudnienia;
- program PAI (Program Aktywizacja i Integracja) – realizowany samodzielnie przez powiatowy urząd pracy lub we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, w zależności od możliwości finansowych gmin.

Programem PAI objęte zostaną wybrane grupy bezrobotnych, wyselekcjonowane spośród bezrobotnych, którzy w wyniku profilowania zostaną zaliczeni do profilu „oddaleni od rynku pracy” i jednocześnie są klientami pomocy społecznej. Na program PAI składać się będą dwa bloki działań obejmujące aktywizację zawodową (blok „aktywizacja”, w ramach którego realizowane będą m.in. prace społecznie użyteczne) oraz działania z zakresu reintegracji społecznej (blok „integracja”).

Harmonogram działań

- Program PAI oraz zlecenie usług mają zostać wprowadzone nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Planowany termin wejścia w życie ustawy – 1 stycznia 2014 r.¹⁹

Finansowanie

Program PAI – finansowanie z Funduszu Pracy oraz środków budżetu gminy. Realizacja Programu PAI będzie miała dla gminy charakter fakultatywny. Zlecenie usług aktywizacyjnych – instrument nie spowoduje wzrostu wydatków Funduszu Pracy w 2014 r. ponieważ finansowany będzie w ramach dotychczasowych limitów wydatków funduszu.

Wsparcie rodzin z dziećmi oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (MPiPS)

W 2013 r. realizowane będą resortowe programy dotyczące dofinansowania niektórych zadań jednostek samorządu terytorialnego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (m.in. dofinansowanie zatrudnienia w gminach asystentów rodziny oraz w powiatach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, dofinansowanie osiągnięcia określonych standardów przez placówki wsparcia dziennego), a także uruchomione zostaną środki z budżetu państwa na sfinansowanie prowadzenia przez marszałków województw ośrodków adopcyjnych oraz sfinansowanie kosztów pobytu dzieci cudzoziemców w pieczy zastępczej. Zakłada się, że podobne działania będą realizowane również w 2014 r.

Harmonogram działań

- Zadanie o charakterze ciągłym (zarówno w 2013 r. jak i 2014 r.)

¹⁹ Szczegółowy harmonogram prac nad ustawą został przedstawiony w części KPR dotyczącej celu w zakresie zatrudnienia w działaniu pn. „Reforma polityki rynku pracy”

Finansowanie

W 2013 r. na realizację zadania przewidziano środki z budżetu państwa w wysokości odpowiednio 84,3 mln zł.

Wsparcie dla rodziców wychowujących dzieci niepełnosprawne (MPiPS)

W okresie kwiecień – grudzień 2013 r. realizowany będzie rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego. W związku z jego realizacją osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne (spełniające warunki zawarte w ustawie o świadczeniach pielęgnacyjnych), czyli takie, które nie podjęły lub zrezygnowały z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym – otrzymają dodatkowe 200 zł miesięcznie (niezależnie od dochodu i innych świadczeń).

Harmonogram działań

- 26 marca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego

Finansowanie

Na realizację w okresie kwiecień - grudzień 2013 r. rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego zaplanowano środki z budżetu państwa w wysokości 176 mln zł.

Wprowadzenie standardów usług pomocy i integracji społecznej (MPiPS)

W ramach projektu systemowego realizowane w ramach PO KL 2007-2013 wypracowano standardy usług dla osób starszych, niepełnosprawnych, standard interwencji kryzysowej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, standardy środowiskowej pracy socjalnej, standardy pracy dla rodzin z dziećmi, z osobami pozostającymi bez pracy, standardy usług dla osób bezdomnych oraz modele instytucji (ośrodek pomocy społecznej, miejski ośrodek pomocy rodzinie, powiatowe centrum pomocy rodzinie, centrum integracji społecznej). W 2013 roku prowadzone będą testy wypracowanych standardów.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin zakończenia pilotażu – **IV kwartał 2013 r.**
- Faza rekomendacji i upowszechniania efektów – **do IV kwartał 2014 r.**

Finansowanie

W 2013 r. – 30 mln zł z budżetu środków europejskich, w 2014 r. – 8 mln zł z budżetu środków europejskich

Rozwój sektora ekonomii społecznej (MPiPS)

Przygotowany zostanie Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej zakładający wprowadzenie kompleksowych mechanizmów wsparcia ekonomii społecznej, m.in.: stworzenie przyjaznego otoczenia dla rozwoju ekonomii społecznej oraz podniesienie świadomości społecznej w zakresie ekonomii społecznej. Planowane jest uchwalenie ustawy o przedsiębiorstwie społecznym, na mocy której możliwe będzie uzyskanie statusu przedsiębiorstwa społecznego.

W ramach projektu systemowego „Wsparcie inżynierii finansowej na rzecz rozwoju ekonomii społecznej” (Działanie 1.4 PO KL) uruchomiony zostanie pilotażowy fundusz pożyczkowy dla przedsiębiorstw społecznych.

Planowane jest uruchomienie projektu systemowego „System wzmacniania potencjału i kompetencji sektora spółdzielczości socjalnej oraz stworzenie sieci współpracy z instytucjami rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej” (Działanie 1.2 PO KL).

W ramach projektu systemowego „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej” (Działanie 1.2 PO KL) prowadzone będą m. in. działania zmierzające do wypracowania koncepcji i wdrożenia systemu akredytacji oraz standardów działania instytucji wsparcia ekonomii społecznej, wykreowania pozytywnego wizerunku „marki” ekonomii społecznej, opracowania programów edukacji i kształcenia w zakresie ekonomii społecznej, przygotowania i wdrożenia modelowych partnerstw na rzecz ekonomii społecznej w środowisku lokalnym.

Dofinansowane zostaną projekty, realizowane przez podmioty, należące do sektora pozarządowego, w ramach Priorytetu IV Rozwój przedsiębiorczości społecznej Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2009-2013. W latach 2014-2020 planowana jest kontynuacja wsparcia dla sektora pozarządowego w formule Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, w ramach którego wyodrębniony zostanie kierunek działania: Rozwój przedsiębiorczości społecznej.

Harmonogram działań

- Podpisanie umowy pomiędzy Towarzystwem Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych a BGK na pośrednictwo finansowe – **styczeń 2013 r.**
- Rozpoczęcie udzielania wsparcia w ramach funduszu pożyczkowego – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej przez Radę Ministrów – **III kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o przedsiębiorstwie społecznym – **IV kwartał 2013 r.**
- Opracowanie systemu akredytacji oraz standardów działania instytucji wsparcia ekonomii społecznej – **III kwartał 2013 r.**
- Konkurs w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – **I – IV kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin realizacji konkursu w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – **I –IV kwartał 2014 r.**

Finansowanie

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
40 695	13 585	27 110	18 865	2 830	16 035

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (MPiPS)

Głównym założeniem Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012-2013 jest aktywizacja osób starszych, która w dłuższej perspektywie przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu seniorów, np. poprzez zwiększenie ich udziału w uczeniu się przez całe życie, stworzenie możliwości wpływu na kształtowanie działań skierowanych do osób starszych na szczeblu lokalnym i krajowym, promowanie współpracy międzypokoleniowej, a także rozwój usług społecznych dla osób starszych. Komponent systemowy Programu

zakłada wypracowanie do września 2013 r. założeń długofalowej polityki senioralnej Polski.

Harmonogram działań

- Realizacja projektów w ramach II edycji konkursu ofert – **do końca 2013 r.**

Finansowanie

W 2013 r. na realizację Programu przeznaczono środki z budżetu państwa w wysokości 40 mln zł.

Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego młodzieży (MPiPS/OHP)

Zadanie zostanie wykonane w wyniku realizacji czterech projektów systemowych OHP: „OHP jako realizator usług rynku pracy”, „Nowe perspektywy”, „Nowe perspektywy II” i „Młodzieżowa Akademia Umiejętności II”, których celem jest:

- aktywizacja zawodowa i integracja społeczna młodzieży w wieku 15 - 24 lat zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa zawodowego oraz opracowywanie i rozpowszechnianie informacji na temat rynku pracy;
- podniesienie kwalifikacji zawodowych przez 6900 osób w wieku 15 - 24 lat zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i kursy zawodowe, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy. W wyniku tych działań zatrudnienie podejmie 3200 osób;
- utworzenie 45 nowych ośrodków szkolenia zawodowego oraz ogólnokrajowego serwisu informacyjnego na temat rynku pracy oraz usług OHP świadczonych dla młodzieży – Elektronicznego Centrum Aktywizacji Młodzieży (ECAM).

Harmonogram działań

- Realizacja projektów systemowych – **do II kwartału 2014 r.**

Finansowanie

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
30 482	4 141	26 341	26 290	3 943	22 347

Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej poprzez zapewnienie funkcji socjalnej szkoły (MEN)

Realizowane będą zadania wynikające z Narodowego Programu Stypendialnego, polegające na zapewnieniu pomocy materialnej dla uczniów w formie wypłat stypendiów i zasiłków szkolnych oraz innych działań skierowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych. Stypendium otrzymać może uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Harmonogram działań

- Zadanie ciągle dofinansowywanie z budżetu państwa. W przypadku realizacji stypendiów i zasiłków szkolnych przekazywane są dwie transze środków – w pierwszym kwartale roku oraz do 30 września danego roku kalendarzowego. Wypłata stypendiów przez gminy realizowana jest w sposób ciągły. W przypadku realizacji zadań w formie programów rządowych realizacja uzależniona jest od rozwiązań przyjętych w programach. Zazwyczaj działania mają miejsce od kwietnia do końca danego roku kalendarzowego.

Finansowanie

Na realizację zadania w latach 2013-2014 przewidziano środki z budżetu państwa w wysokości 801 mln zł w każdym roku.

Pomoc państwa w zakresie dożywiania (MPiPS)

Realizowane będą działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku niedożywienia wśród dzieci i młodzieży, jak również w przypadku osób dorosłych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ustanowionego na lata 2006–2013. Program ukierunkowany jest na wsparcie gmin w wypełnianiu zadań w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Celem działań jest poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia, upowszechnianie zdrowego stylu żywienia, poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach oraz rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży. W ramach Programu realizowane są w szczególności działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

Równocześnie prowadzone będą prace nad nowym programem, który określi cele, grupy osób uprawnionych, kryteria dochodowe, źródła finansowania realizacji zadań w zakresie dożywiania oraz ogólne zasady przyznawania dotacji z budżetu państwa dla gmin i obowiązywać będzie po zakończeniu aktualnego programu.

Harmonogram działań

- Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2006–2013” - **do końca 2013 r.**

Finansowanie

Na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2013 r. przeznaczony jest 550 mln zł.

3.6. Działania przyczyniające się do realizacji innych zaleceń Rady UE

Inwestycje w transport kolejowy (MTBiGM)

Główne działania podjęte w 2012 r.

W celu sprawniejszego wdrożenia kolejowych projektów inwestycyjnych realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, PKP PLK S.A. przygotowuje i przesyła do MTBiGM raport o stanie realizacji projektów na czynnych kontraktach oraz informacje o ryzykach i problemach na projektach. W MTBiGM powołany został Zespół ds. nadzoru nad kolejowymi inwestycjami infrastrukturalnymi realizowanymi w ramach PO IiŚ 2007-2013, w skład którego oprócz przedstawicieli MTBiGM wchodzi m.in.: Centrum Unijnych Projektów Transportowych, PKP S.A., PKP PLK S.A. Głównym zadaniem Zespołu jest

Zalecenie 6
Zapewnienie skutecznego i sprawnego wdrożenia projektów inwestycyjnych w kolejnictwie

koordynacja i monitorowanie inwestycji kolejowych liniowych określonych w PO IiŚ 2007-2013, ze szczególnym naciskiem na powstające zagrożenia i ryzyka uniemożliwiające ukończenie zadań w założonych terminach. Wypracowano nowe podejście dotyczące wydatkowania środków UE na infrastrukturę kolejową (projekty rewitalizacyjne), w celu maksymalnego wykorzystania dostępnej Polsce alokacji. W ramach tych działań rozpoczęto prace nad aktualizacją WPIK, tak aby uzyskać aprobatę RM dla „Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015”.

Podejmowane są działania mające na celu wzmocnienie pozycji Urzędu Transportu Kolejowego. W ustawie budżetowej na rok 2013 r. zwiększono limit wydatków Urzędu Transportu Kolejowego, w stosunku do środków przyjętych w budżecie państwa w roku 2012, o 7,633 mln zł, tj. do kwoty 26,61 mln zł.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Przyszłe etapy prac w zakresie sektora kolejowego obejmować będą w głównej mierze działania legislacyjne (m.in. zmiana uchwały RM ws. zastąpienia obecnego WPIK nowym „Wieloletnim Programem Inwestycji Kolejowych do roku 2015”), dalsze usprawnienia we wdrażaniu inwestycji infrastrukturalnych (w tym ułatwienia w niezbędnych procedurach administracyjnych), zwiększenie bezpieczeństwa na kolei, poprawę jakości usług przewozowych świadczonych przez przewoźników kolejowych oraz wspomaganie rozwoju transportu intermodalnego. Kluczową kwestią pozostaje wdrażanie projektów infrastrukturalnych ujętych w WPIK oraz kontynuacja modernizacji dworców kolejowych. Większość ww. działań pozostaje w gestii MTBiGM, przy współpracy ze strony pozostałych resortów.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia aktualizacji dokumentu „Wieloletni program Inwestycji Kolejowych do roku 2015” przez Radę Ministrów – **II kwartał 2013 r.**
- Wdrażanie projektów zgodnie z harmonogramem przyjętym w „Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych do roku 2015” – **2013/2014 r.**
- Przygotowanie Dokumentu Implementacyjnego (DI) dla Strategii Rozwoju Transportu, zawierającego *project pipeline* dla inwestycji kolejowych przewidzianych do realizacji do roku 2020 – **III kwartał 2013 r.**
- Aktualizacja dokumentu strategicznego „Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku” – **IV kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Projekt Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
5 801 779,1	2 895 750,1	2 906 029	9 416 588,4	3 677 481,4	5 739 107

Zalecenie 6
Wzmocnienie roli i zasobów urzędu sprawującego nadzór nad rynkiem kolejowym

Uproszczenie procedur prawnych związanych z egzekwowaniem umów i wymogów dotyczących pozwoleń na budowę (MTBiGM)

Główne działania podjęte w 2012 r.

Kontynuowane były działania zmierzające do rozpoczęcia prac legislacyjnych nad projektem założeń ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane. Ponadto, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego (Dz. U. poz. 856) została powołana Komisja, której zadaniem jest opracowanie aktu prawnego, który w sposób kompleksowy ureguluje szeroko rozumiany proces inwestycyjno-budowlany. Zgodnie z harmonogramem Komisja przedstawi projekt Kodeksu Budowlanego do 30 listopada 2014 r.

W IV kwartale 2012 r. Komisja Kodyfikacyjna dokonała diagnozy gospodarowania przestrzenią w Polsce (analiza prawa – krajowego, przykłady międzynarodowe). Prace Komisji dotyczyły analiz i prac studialnych dot. regulacji procesu inwestycyjno-budowlanego w Polsce oraz w porównaniu z wybranymi krajami Unii Europejskiej.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Najważniejszym działaniem przyczyniającym się do realizacji zalecenia Rady UE będzie uchwalenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, zawierającej regulacje prowadzące do uproszczenia i skrócenia czasu uzyskiwania pozwolenia na budowę oraz innych obowiązków administracyjnych w procesie budowlanym. Regulacja przewiduje także likwidację wymogu uzyskania pozwolenia na budowę dla budynków jednorodzinnych w postępowaniach bez udziału stron innych niż inwestor.

Ponadto, Komisja Kodyfikacyjna Prawa budowlanego przedstawi projekt Kodeksu budowlanego, który zawierać będzie kompleksową reformę procesu lokalnego planowania przestrzennego oraz prawa budowlanego.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw – **III kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **IV kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie ustawy – **IV kwartał 2013 r.**

Finansowanie

Środki finansowe w wysokości 820 tys. zł w 2013 r. i 847 tys. zł w 2014 r. przeznaczone na powyższe działania będą pochodzić z budżetu państwa .

Deregulacja zawodów (MS)

Główne działania podjęte w 2012 r.

W 2012 r. prowadzone były działania mające na celu zmniejszenie liczby zawodów, których wykonywanie jest uwarunkowane spełnieniem wymagań kwalifikacyjnych i warunków określonych w przepisach prawa. Istotą rozwiązań jest uchylenie szeregu przepisów rangi ustawowej, ustanawiających ramy prawne dopuszczenia do wykonywania zawodów, które ze względu na swój charakter można uwolnić od regulacji, co doprowadzi do pełniejszego stosowania w Polsce zasady swobody

Zalecenie 6
Uproszczenie procedur prawnych związanych z egzekwowaniem umów i wymogów dotyczących pozwoleń na budowę

Zalecenie 6
Zmniejszenie ograniczeń w świadczeniu usług w ramach wolnych zawodów

przepływu pracowników. Wprowadzanie zmian prawnych podzielono na trzy etapy. 25 września 2012 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o uchyleniu lub zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (I transza deregulacji). Przyjęty przez Radę Ministrów projekt przewiduje w pierwszej kolejności zderegulowanie 49 zawodów, wybranych ze względu na ich znaczny wpływ na rynek pracy.

Główne działania zaplanowane na lata 2013-2014

Kolejnym etapem reformy jest opracowywany projekt *II ustawy deregulacyjnej*. Projekt ten obejmie zawody rynku finansowego oraz niektóre pozostające w gestii Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej. Przewiduje on deregulację lub całkowitą dereglamentację 11 zawodów rynku finansowego oraz 83 zawodów technicznych.

Harmonogram działań

- Przyjęcie projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów przez Radę Ministrów (I transza deregulacji) – **25 września 2012 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **II kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – **III kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych przez Radę Ministrów (II transza deregulacji) – **II kwartał 2013 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **III kwartał 2013 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – **IV kwartał 2013 r.**

4. Działania w zakresie inicjatyw przewodnich

W tej części KPR opisane zostały działania, które w sposób pośredni wpisują się w cele strategii „Europa 2020” i jednocześnie odpowiadają na wyzwania zidentyfikowane przez KE w inicjatywach przewodnich: *Europa efektywnie korzystająca z zasobów, Polityka przemysłowa w erze globalizacji, Europejska agenda cyfrowa, Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia, Europejski program walki z ubóstwem.*

Dla działań określono resort odpowiedzialny za ich realizację oraz szacunkowe skutki finansowe.

W drugiej części tego rozdziału krótko scharakteryzowane zostały główne priorytety Polski w zakresie wykorzystania środków z nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Ponadto, wymienione zostały także działania zapisane w KPR, które stanowią jednocześnie warunki ex-ante dla funduszy Wspólnych Ram Strategicznych (EFRR, EFS, FS, EFRROW i EFMR).

4.1. Europa efektywnie korzystająca z zasobów

Realizacja inwestycji zapisanych w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011 – 2015 w celu zwiększenia dostępności transportowej (MTBiGM)

W roku 2013 wydatki sektora finansów publicznych ogółem wyniosły: 17 911 684,9 tys. zł., w tym budżet państwa: 2 935 000 tys. zł. Natomiast w roku 2014 wydatki sektora finansów publicznych ogółem wyniosły: 17 866 581 tys. zł., w tym budżet państwa: 5 000 000 tys. zł.

Realizacja planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w zakresie sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozach pasażerskich w transporcie kolejowym w celu wspierania przyjaznych środowisku form transportu (MTBiGM)

Dofinansowanie pasażerskich przewozów kolejowych:	2013		2014	
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)
międzynarodowych	53 000	53 000	81 187	81 187
międzywojewódzkich	330 846	330 846	264 809	264 809

Opracowanie map zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego w celu ograniczenia negatywnych skutków wystąpienia powodzi (MŚ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
57 223	9 178	48 045	0	0	0

Wykonanie 11 ocen stanu zanieczyszczenia powietrza w strefach - obliczenie wskaźników średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. i aglomeracji oraz krajowego wskaźnika średniego narażenia na pył drobny PM 2,5 dla roku 2012 w celu strategicznego planowania i operacyjnego zarządzania środowiskiem oraz informowania społeczeństwa (MŚ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
1 120 ¹⁾²⁾	430 ¹⁾	0	1 051 ¹⁾²⁾	440 ¹⁾	0

¹⁾ Wydatki dotyczą wyłącznie kosztów wykonania ocen stanu jakości powietrza i nie obejmują kosztów wytworzenia danych do ocen.

²⁾ Wydatki obejmują środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazywane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa.

Przygotowanie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne (MŚ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
0	0	0	0	0	0

Przygotowanie projektu rozporządzenia nie wpłynie na wydatki sektora finansów publicznych, ponieważ będzie realizowane w ramach zadań własnych resortu środowiska.

Przygotowanie Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły (MŚ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
0	0	0	12 000	1 800	10 200

Dofinansowanie projektów w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, zbioru i segregacji odpadów, wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW 2007-2013 w celu wsparcia rozwoju prośrodowiskowych form gospodarowania surowcami (MRiRW)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
min. 978 995	0	734 246	min. 1 319 863	0	989 897

Wsparcie dla przedsiębiorców w ramach konkursu „Zielone Światło” w celu wprowadzeniu działań proekologicznych w przedsiębiorstwach (PARP)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
33 875	5 081	28 794	61 000	9 150	51 850

4.2. Polityka przemysłowa w erze globalizacji

Nowe podejście do polityki przemysłowej będzie uwzględniać działania służące pobudzeniu inwestycji (tj. regulacje, otwarcie rynku wewnętrznego i międzynarodowego, dostęp do finansowania oraz dostosowanie kadr), jak również skutecznie rozwiązywać konkretne problemy poszczególnych sektorów przemysłu, w tym także kwestie legislacyjne. Konieczne są skuteczne, krótko- i średnioterminowe działania w tym zakresie, które powinny zostać podjęte po ponownej, gruntownej analizie strategicznych celów przyjętych w 2010 r. i ocenie ich wpływu na konkurencyjność przemysłu UE. Działania takie mają na celu wpisanie się w ideę reindustrializacji i właściwe wykorzystanie zasobów lokalnych.

Przygotowanie systemu wsparcia finansowego przedsiębiorców zagrożonych utratą płynności finansowej, niewypłacalnością, realizujących proces restrukturyzacji oraz przedsiębiorców rozpoczynających kolejną działalność gospodarczą w ramach polityki nowej szansy oraz przygotowanie i realizacja kampanii informacyjnej w celu podniesienia wskaźnika przeżywalności polskich przedsiębiorstw, które narażone są na sytuacje kryzysowe (MG)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
2 500	375	2 125	2 500	375	2 125

Ograniczanie administracyjnych barier hamujących rozwój przedsiębiorczości i stwarzających nieuzasadnione obciążenia poprzez wprowadzenie zmian przewidzianych w projekcie założeń projektu ustawy o ułatwieniu warunków wykonywania działalności gospodarczej w celu poprawy warunków wykonywania działalności gospodarczej (MG)

2013		2014	
korzyści dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym dla budżetu państwa (w tys. zł)	korzyści dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym dla budżetu państwa (w tys. zł)
33 300	56 080	40 590	62 597

Realizacja projektów systemowych wspierających rozwój Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw (ang. *Corporate Social Responsibility*) oraz innych działań na rzecz popularyzacji zasad Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w celu zwiększenia odpowiedzialności polskich przedsiębiorstw wobec ich wpływu gospodarczego, środowiskowego i społecznego (MG/PARP)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
5 149,91	45,00	5 104,91	15 435,58	1 492,69	13 942,89

4.3. Europejska agenda cyfrowa

Przyjęcie Narodowego Planu Szerokopasmowego²⁰ oraz realizacja zadań w jego obrębie – w tym w szczególności realizacja (MAC):

- Projektu systemowego – Działania na rzecz rozwoju szerokopasmowego dostępu do Internetu, zarówno w części projektu dotyczącej wsparcia realizacji projektów budowy infrastruktury szerokopasmowej współfinansowanych ze środków europejskich, jak i części pn. Polska Cyfrowa Równych Szans dotyczącej budowy kompetencji cyfrowych wśród pokolenia 50+
- Projektu System Informacyjny o infrastrukturze szerokopasmowej i portal Polska Szerokopasmowa – w ramach którego wspierane jest prowadzenie przez Prezesa UKE inwentaryzacji infrastruktury szerokopasmowej, a także planowane jest stworzenie systemu informacji o projektach szerokopasmowych.

	2013			2014		
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Projekt systemowy w obszarze wsparcia realizacji projektów szerokopasmowych	13 438	2 016	11 423	4 053	608	3 445
Projekt Systemowy w zakresie projektu Polska Cyfrowa Równych Szans	8 390	1 259	7 132	2 714	407	2 307
Projekt System Informacyjny o infrastrukturze szerokopasmowej i portal Polska Szerokopasmowa	495	75	420	0	0	0

Przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (MAC)

Realizacja pilotażowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Cyfrowa szkoła”²¹ (MEN)

²⁰ W chwili obecnej nie jest możliwe przedstawienie kosztów realizacji wszystkich działań, szczególnie, że znaczna część nie będzie powodowała dodatkowych obciążeń, a będzie realizowana w ramach podstawowej działalności wyznaczonych podmiotów. NPS nie przewiduje również obecnie realizacji konkretnych inwestycji dla których możliwe byłoby określenie dokładnych kosztów. Trwają obecnie prace nad uszczegółowieniem kosztów koniecznych inwestycji oraz określenia modelu inwestycji. Oszacowanie będzie możliwe po zakończeniu tych prac.

²¹ Pilotaż programu zostanie zakończony w 2013 r. Część pierwsza programu pilotażowego, w ramach której zakwalifikowane do programu szkoły otrzymały dotację na doposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zakończyła się w grudniu 2012 r.

	2013			2014		
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Projekt „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach (w części dotyczącej „Cyfrowej szkoły)”	3 450	517	2 933			
Projekt „E-podręczniki do kształcenia ogólnego”	21 033	3 155	17 878			
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji – komponent badawczy programu „Cyfrowa szkoła”	1 000	1 000	0			

Utrzymanie i rozbudowa platformy ePUAP poprzez dodanie nowych funkcjonalności w celu rozwoju usług świadczonych drogą elektroniczną (MAC)

wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	2013		wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	2014	
	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)		w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
120 270	40 935 (w tym: - projekt ePUAP2 14 002 - utrzymanie systemu 26 933)	79 335	35 841	35 841 (utrzymanie systemu)	Projekt realizowany w perspektywie budżetowej 2007-2013

Przyjęcie ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne oraz aktów wykonawczych w celu usuwania barier legislacyjnych w zakresie wdrażania usług świadczonych drogą elektroniczną (MAC)

wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	2013		wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	2014	
	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)		w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
2 600	2 600				

Realizacja Programu Wieloletniego Kultura+, Priorytetu „Digitalizacja” w celu digitalizacji i udostępnienia obiektów polskiego dziedzictwa kulturowego oraz rozbudowy infrastruktury służącej digitalizacji (MKiDN)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
25 000	25 000	0	25 350	25 350	0

Budowa i wdrażanie elektronicznej platformy usług publicznych w zakresie ochrony zdrowia w celu poprawy jakości obsługi pacjenta oraz planowania opieki zdrowotnej (MZ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
327 810	61 840	265 970	245 183	54 537	190 646

Realizacja działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW 2007-2013 w celu zapewnienia dostępu do Internetu szerokopasmowego na obszarach wiejskich (MRiRW)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
min. 978 995	0	734 246	min. 1 319 863	0	989 897

Wprowadzenie systemów informatycznych do wymiaru sprawiedliwości w celu ułatwienia dostępu dla obywateli i przedsiębiorców oraz podniesienia efektywności sądownictwa (MS)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
38 955,3	30 785,8	8 169,5	104 437,6	83 678,1	20 759,5

4.4. Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia

Realizacja projektu pn. Wsparcie systemu kształcenia ustawicznego personelu medycznego w zakresie opieki geriatrycznej w celu dostosowania kompetencji kadr medycznych do zmieniającej się sytuacji demograficznej i poprawy opieki nad osobami w podeszłym wieku (MZ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
8 885	1 333	7 552	7 427	1 114	6 313

Dofinansowanie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w ramach priorytetowych dziedzin specjalizacji w celu dostosowania kompetencji kadr medycznych (MZ)

W roku 2013 wydatki sektora publicznego ogółem wyniosą 8 mln zł w ramach środków Funduszu Pracy.

Wdrażanie działań „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” oraz „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” w ramach PROW 2007-2013 w celu wsparcia dywersyfikacji działalności gospodarczej i poprawy możliwości zatrudnienia ludności na obszarach wiejskich (MRiRW)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
1 159 928	289 982	869 946	1 593 139	398 284	1 194 855

Realizacja projektów systemowych („Portal HR”, „Poprawa wizerunku przedsiębiorców i promocja postaw przedsiębiorczych”, „Planowanie strategiczne w MMSP”, „Inwestycje w kadry 3”, „Zarządzanie kompetencjami w MSP”) oraz projektów konkursowych (w ramach konkursów „Rozwiązania jutra w HR”, „Herosi organizacji” oraz konkursu standardowego na realizację projektów, których celem jest wzmocnienie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i konkursu na wsparcie dla tworzenia i zwiększenia wartości zakładowych funduszy szkoleniowych w MMSP w ramach poddziałania 2.1.2) w celu poprawy poziomu kwalifikacji pracowników oraz zwiększenia zaangażowania pracodawców w proces kształcenia (PARP)

	2013			2014		
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Portal HR, Poprawa wizerunku przedsiębiorców i promocja postaw przedsiębiorczych, Planowanie strategiczne w MMSP, Inwestycje w kadry 3, Zarządzanie kompetencjami w MSP	16 244	2 436	13 808	18 015	2 704	15 313
Rozwiązania jutra w HR, Herosi organizacji	40 608	6 091	34 517	63 025	9 453	53 572
„Konkurs standardowy - 2.1.2”	5 000	750	4 250	10 000	1 500	8 500
„Fundusze szkoleniowe”	2 000	300	1 700	4 000	600	3 400

Realizacja rządowego programu „Radosna szkoła” w celu tworzeniu warunków do realizowania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych (MEN)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
	100	0		216	0

Realizacja programów zdrowotnych w celu przeciwdziałania dezaktywizacji zawodowej spowodowanej stanem zdrowia (MZ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
320 540	316 700	3 840	314 165	314 165	0

4.5. Europejski program walki z ubóstwem

Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym w celu zwiększenia dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych (MZ)

2013			2014		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
188 106	20 374	167 732	62 021	8 808	53 213

4.6. Główne priorytety Polski w zakresie wykorzystania środków z nowej perspektywy finansowej 2014-2020

W Założeniach Umowy Partnerstwa, przyjętych przez Radę Ministrów 15 stycznia 2013 roku, jako główne cele interwencji funduszy Wspólnotowych Ram Strategicznych (WRS) w Polsce w latach 2014-2020, wskazano:

- cel 1. Wsparcie dla zwiększania konkurencyjności gospodarki;
- cel 2. Poprawę spójności społecznej i terytorialnej (przez likwidowanie istniejących barier rozwojowych);
- cel 3. Podnoszenie sprawności i efektywności państwa.

Środki funduszy WRS wspierające cele strategii „Europa 2020” koncentrować się będą na dziedzinach istotnych dla rozwoju kraju, wskazanych w Zaleceniach Rady UE formułowanych w ramach Semestru Europejskiego oraz w Krajowym Programie Reform. Planowane w ramach głównych celów funduszy WRS na lata 2014-2020 interwencje wpisują się we wszystkie obszary strategiczne wymienione w Krajowym Programie Reform.

W latach 2014-2020, w Polsce realizowane będą wszystkie z 11 celów tematycznych wskazanych w projektach rozporządzeń dla funduszy Wspólnych Ram Strategicznych (WRS). W ramach poszczególnych celów tematycznych zdefiniowane zostały krajowe cele, osiągnięcie których będzie wspierane z środków europejskich:

1. zwiększenie innowacyjności gospodarki poprzez zwiększenie nakładów prywatnych na B+R, podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych, zwiększenie stopnia ich komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia;
2. umiejętne i intensywne spożytkowanie ICT na rzecz rozwoju poprzez realizację trzech filarów cyfryzacji: powszechnego dostępu do szerokopasmowego Internetu, wysoką dostępność treści i usług w sieci oraz rozwój kompetencji cyfrowych społeczeństwa;
3. poprawa pozycji konkurencyjnej sektorów: MŚP, rolnego oraz rybołówstwa i akwakultury poprzez zwiększenie ich efektywności, produktywności oraz wspieranie rozwoju w oparciu o wiedzę;
4. zmniejszenie emisyjności gospodarki poprzez zwiększenie efektywności energetycznej oraz wzrost udziału odnawialnych źródeł energii (OZE);
5. adaptacja do zmian klimatu minimalizująca skutki tego zjawiska dla gospodarki i społeczeństwa, jak również poprawa systemowego zarządzania ryzykiem;
6. kontynuacja działań podejmowanych w obecnej perspektywie na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego (w tym w obrębie miast), zwiększenie konkurencyjności gospodarki dzięki bardziej efektywnemu wykorzystaniu zasobów, jak również ochrona różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego;
7. usuwanie niedoborów przepustowości w infrastrukturze transportowej oraz energetycznej;
8. zwiększenie aktywności i mobilności zawodowej;
9. ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego;
10. podwyższenie jakości edukacji oraz dostosowanie jej do wymogów regionalnych i lokalnych rynków pracy;

11. wspomaganie zmian instytucjonalnych i prawnych w obszarach kluczowych dla sprawnego funkcjonowania państwa, a także zwiększenie partycypacji społecznej w tworzeniu i realizacji polityk publicznych²².

Zgodnie z projektem rozporządzenia ramowego dla funduszy europejskich objętych Wspólnymi Ramami Strategicznymi 2014-2020²³, ich uruchomienie będzie uzależnione od spełnienia wymogów warunkowości ex ante, tj. zapewnienia określonych warunków wyjściowych umożliwiających efektywną realizację programów współfinansowanych ze środków europejskich. Realizacja KPR 2013/2014 przyczyni się do wypełnienia następujących warunków²⁴:

1. Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w dziedzinie badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji, w odpowiednich przypadkach, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych poprzez [przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw](#).
2. Przeprowadzenie konkretnych działań wspierających promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem Small Business Act poprzez [przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw](#).
3. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu poprzez [przyjęcie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej](#).
4. Przeprowadzenie działań promujących racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w „Efektywność energetyczną” przy wznoszeniu lub renowacji budynków poprzez [przyjęcie ustawy o charakterystyce energetycznej budynków](#).
5. Przeprowadzenie działań promujących wysoko wydajną kogenerację energii cieplnej i elektrycznej poprzez [przyjęcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw](#).
6. Przeprowadzenie działań promujących produkcję i dystrybucję odnawialnych źródeł energii poprzez [przyjęcie zmian w pakiecie ustaw energetycznych](#).
7. Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: Istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania łańcuchami żywnościowymi, uwzględniających dostosowanie do zmiany klimatu poprzez [przyjęcie Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 \(z perspektywą do roku 2030\)](#).
8. Opracowanie i realizacja aktywnej polityki rynku pracy w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia poprzez [realizację działań przewidzianych w KPR, co zwiększy szansę na pozytywną ocenę spełnienia tego warunku przez Komisję Europejską](#).

²² Cele określone w Założeniach Umowy Partnerstwa przyjętych przez Radę Ministrów 15 stycznia 2013 r.

²³ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR)

²⁴ Stan realizacji warunków ex-ante został przedstawiony w Informacji ws. prac nad wypełnieniem wymogów warunkowości ex-ante dla funduszy WRS 2014-2020

9. Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie w zakresie określonym w art. 165 TFUE poprzez [przyjęcie dokumentu strategicznego „Perspektywa uczenia się przez całe życie”](#).
10. Strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia popytu na przystępne, dobrej jakości i interoperacyjne usługi, prywatne i publiczne, wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne poprzez [przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa](#).
11. Istnienie krajowych lub regionalnych planów dostępu nowej generacji do sieci internetowej uwzględniających działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów UE dotyczących dostępu do szybkiego internetu, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej infrastruktury po przystępnych kosztach i jakości, zgodnych z przepisami unijnymi w zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi dostępne dla grup w trudnej sytuacji poprzez [przyjęcie Narodowego Planu Szerokopasmowego](#).
12. Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mającej na celu – w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia – aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy poprzez [przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020](#), stanowiącego uzupełnienie Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 i w sposób kompleksowy podejmującego kwestię ograniczenia ubóstwa w Polsce.
13. Istnienie w kompleksowym planie/kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), który wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksowymi i bazowymi sieciami TEN-T poprzez [przygotowanie i przyjęcie Dokumentu Implementacyjnego \(DI\) dla Strategii Rozwoju Transportu, zawierającego *project pipeline* dla inwestycji kolejowych przewidzianych do realizacji do roku 2020²⁵](#).
14. Istnienie – w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy – a) polityki w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu, poprzez [przygotowanie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne](#). Ważnym elementem jest również [przygotowanie Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły](#), a docelowo aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami.
15. Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz podnoszenia skuteczności administracji państw członkowskich, w tym reform administracji publicznej, poprzez [przyjęcie Planu działań dla Strategii Sprawne Państwo na rzecz podnoszenia skuteczności administracji](#).

²⁵ Dokument Implementacyjny dla Strategii Rozwoju Transportu dotyczyć będzie przedsięwzięć na poziomie krajowym

5. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy

Za koordynację procesu realizacji strategii „Europa 2020” w Polsce odpowiada minister właściwy ds. gospodarki. Pełni on rolę m.in. koordynatora w przygotowaniu corocznej aktualizacji KPR. W następnej kolejności zadanie to rozciąga się również na konieczność zapewnienia wzajemnej spójności pomiędzy KPR a przygotowywanymi przez administrację rządową dokumentami programowymi i politykami, zwłaszcza z przyjętą przez Radę Ministrów 25 września 2012 r. Strategią Rozwoju Kraju 2020. Ponadto, z koordynacyjną funkcją Ministra Gospodarki wiąże się też zadanie monitorowania postępów w zakresie działań zapisanych w KPR. Wyniki procesu monitorowania realizacji KPR, obok zgłaszanych przez resorty propozycji nowych działań, stanowią podstawę do przygotowania kolejnych aktualizacji KPR.

Rytm procesu aktualizacji KPR wyznaczany jest z jednej strony przez harmonogram Semestru Europejskiego, a z drugiej strony przez reguły obowiązujące w administracji rządowej przy opracowywaniu dokumentów programowych, poczynając od uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych, przez rozpatrzenie projektu na forum odpowiednich komitetów Rady Ministrów, aż po przyjęcie dokumentu przez Radę Ministrów. W celu zapewnienia zgodności KPR ze Strategią Rozwoju Kraju 2020, KPR 2013/2014 był również przedmiotem dyskusji na forum Komitetu Koordynacyjnego ds. Polityki Rozwoju.

Mając na względzie zarówno zapewnienie trafności proponowanych rozwiązań, jak i pozyskanie dla nich społecznej aprobaty, a następnie zaangażowania w ich realizację, Rząd RP stara się w proces aktualizacji KPR włączać zarówno parlament, jak i przedstawiciele administracji samorządowej oraz możliwie szerokie grono interesariuszy ze świata gospodarki, nauki i społeczeństwa obywatelskiego.

Zaangażowanie parlamentu ma miejsce w kluczowych momentach Semestru Europejskiego, gdy Rada UE na zakończenie jego cyklu przyjmuje zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich (*country specific recommendations* - CSR) oraz gdy Komisja Europejska rozpoczyna nowy cykl, publikując Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego (*Annual Growth Survey* - AGS). Zalecenia dla Polski przyjęte przez Radę UE 10 lipca 2012 r. były przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Komisji ds. Unii Europejskiej Sejmu RP 13 września 2012 r. oraz Komisji Spraw Unii Europejskiej Senatu RP 24 października 2012 r. Natomiast komunikat KE ws. AGS 2013 i odnoszące się do niego stanowisko Rządu RP zostały rozpatrzone przez Komisję ds. Unii Europejskiej Sejmu RP 23 stycznia 2013 r.

Dostrzegając istotną rolę partnerów społeczno-gospodarczych w procesie aktualizacji, a także wdrażania KPR, z inicjatywy Ministra Gospodarki, Prezes Rady Ministrów, Zarządzeniem nr 3 z dnia 17 stycznia 2012 r., powołał Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020”. Ten, działający pod przewodnictwem Ministra Gospodarki, organ opiniotawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów grupuje nie tylko przedstawiciele organów administracji rządowej, ale także szerokie grono przedstawiciele organów samorządu terytorialnego, organizacji przedsiębiorców, związków zawodowych, izb gospodarczych i rolniczych, organizacji pozarządowych oraz jednostek naukowo-badawczych.

Do zadań Zespołu należy m.in. opiniowanie projektów KPR oraz innych dokumentów przygotowywanych w związku z realizacją i monitorowaniem realizacji strategii „Europa 2020” w Polsce. Zespół bierze także udział w monitorowaniu i ewaluacji wdrażania reform strukturalnych opisanych w KPR oraz przygotowaniu rekomendacji

dotyczących zwiększenia efektywności realizacji strategii „Europa 2020”. Udział w Zespole partnerów spoza administracji rządowej sprzyja też wzmocnieniu ich współodpowiedzialności za realizację strategii „Europa 2020” na szczeblu krajowym i lokalnym. Dzięki takiej szerokiej formule uczestnictwa, Zespół stanowi przestrzeń, gdzie spotykają się różne perspektywy widzenia istotnych problemów społeczno-gospodarczych. Pozwala to na lepsze zrozumienie celów strategii „Europa 2020”, efektywniejszą jej implementację i sprawniejszy monitoring, a także poszerzanie wiedzy na temat Semestru Europejskiego.

Spotykając się co do zasady co najmniej raz na kwartał, Zespół do spraw Strategii „Europa 2020” omawia dokumenty i projekty pojawiające się na kolejnych etapach Semestru Europejskiego, od zaleceń dla państw członkowskich poczynając, przez Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego, aż po poszczególne etapy przygotowania kolejnej aktualizacji KPR. W szczególności na forum Zespołu partnerzy społeczno-gospodarczy mają możliwość wskazania istotnych dla nich problemów, które w ich opinii powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zadaniach proponowanych do realizacji w aktualizowanym dokumencie. Równolegle do opiniowania dokumentów, na posiedzeniach Zespołu prowadzona jest dyskusja nad poszczególnymi priorytetami i celami strategii „Europa 2020”. W szczególności w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy na kolejnych posiedzeniach Zespołu omówiono stopień realizacji przez Polskę wszystkich pięciu celów wiodących strategii „Europa 2020”.

Włączanie partnerów społeczno-gospodarczych w proces reform ma miejsce również na innych forach niż Zespół do spraw Strategii „Europa 2020”. W szczególności, 18 maja 2012 r. miała miejsce prezentacja problematyki KPR oraz Semestru Europejskiego podczas posiedzenia Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, a 13 marca 2013 r. na posiedzeniu Zespołu problemowego Komisji Trójstronnej ds. polityki i rynku pracy odbyła się dyskusja na temat priorytetów zaproponowanych przez Komisję Europejską w AGS 2013.

Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w prace Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020”, oprócz funkcji opiniodawczo-doradczej, umożliwia im także prezentację własnych działań, które wpisują się w strategię „Europa 2020” i przyczyniają się do jej realizacji. Pozwala to szerszemu kręgowi odbiorców na zapoznanie się z projektami realizowanymi przez podmioty społeczno-gospodarcze, ich promocję oraz pozyskanie dla nich społecznej akceptacji.

Poniżej zaprezentowane zostały wybrane projekty, realizowane przez partnerów społeczno-gospodarczych, które przyczyniają się do realizacji celów strategii „Europa 2020”.

Cel w zakresie zatrudnienia

W latach 2010-2012 **Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”** w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizowała projekt „Zarządzanie wiekiem jako czynniki zwiększający potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw”. W ramach projektu prowadzono szkolenia, doradztwo i negocjacje w zakresie zarządzania wiekiem. Łącznie przeszkolono 3244 osoby oraz prowadzono doradztwo i negocjacje w zakresie możliwości przygotowywania się do budowania strategii zarządzania wiekiem i wdrożenia konkretnych rozwiązań w 33 firmach.

Od roku 2008 **Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego** prowadzi szkolenia i warsztaty, których głównym celem jest zwiększanie świadomości dotyczącej niepełnosprawności. Szkolenia skierowane są przede wszystkim do pracowników

samorządów, uczelni wyższych i innych instytucji publicznych (na przykład policji). Program szkolenia obejmuje m.in. sytuację formalnoprawną osób niepełnosprawnych oraz metody i środki umożliwiające osobom z różnymi dysfunkcjami podjęcie i ukończenie studiów czy funkcjonowanie na rynku pracy. Taka wiedza ułatwia osobom pełnosprawnym dostrzeżenie w niepełnosprawnym równoprawnego partnera, łamie stereotypy i wspiera postawy zrozumienia i poszanowania dla odmienności. Od 2008 roku przeszkolono około 3000 osób. Wypracowano kilka różnych modułów szkoleniowych, w zależności od profilu odbiorcy.

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego realizuje projekty „Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera”, finansowany ze środków Microsoft Youth Spark Initiative, oraz „RozPRACUJ to z biblioteką” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, wspierany przez sieć Fundacji Społeczeństwa Otwartego (Open Society Foundations).

Celem projektu „Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera” jest wspieranie młodych ludzi z małych miejscowości w planowaniu ich przyszłości, uwzględniając rozwój społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy. Projekt jest odpowiedzią na wysoki poziom bezrobocia wśród osób poniżej 25. roku życia i niedostosowania kompetencji młodych ludzi do wymagań rynku pracy. W ramach projektu w bibliotekach, szkołach, domach kultury i innych instytucjach w małych miejscowościach organizowane są spotkania z młodymi, inspirującymi profesjonalistami - przedstawicielami zawodów, w których istotną rolę odgrywają nowe technologie. Do 15 marca 2013 r. odbyło się 219 spotkań, w których wzięło w nich udział 6954 młodych osób w wieku od 15 do 19 lat. Łącznie w ponad 300 zaplanowanych spotkaniach udział weźmie ok. 10000 uczestników.

„RozPRACUJ to z biblioteką” jest pilotażowym przedsięwzięciem, dzięki któremu bibliotekarze z bibliotek wiejskich i małych miast otrzymają profesjonalne wsparcie szkoleniowe i narzędziowe w zakresie pomocy mieszkańcom pozostającym bez pracy lub chcących ją zmienić. Projekt jest realizowany w 37 bibliotekach gminnych i łącznie obejmuje 82 placówki biblioteczne (główne oraz filialne), które zatrudniają 133 bibliotekarek/bibliotekarzy. Biblioteki te znajdują się na terenie 3 województw: łódzkiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego.

Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych realizuje projekt „Praca Enter. Biblioteka jako miejsce informacji o rynku pracy”. Uczestniczy w nim 30 gminnych bibliotek publicznych z terenów wiejskich i małych miast. W ramach projektu został przygotowany serwis internetowy, który będzie pomagał użytkownikom odkryć ich potencjał zawodowy. Jest to rodzaj przewodnika po zawodach, umiejętnościach i instytucjach, które mogą udzielić wsparcia osobie poszukującej pracy, wybierającej zawód lub pragnącej go zmienić. W ramach projektu ok. 60 bibliotekarzy będzie uczestniczyć w 4-dniowym szkoleniu dot. informacji i orientacji zawodowej, a także w szkoleniu, na którym wypracują scenariusze działań skierowanych do mieszkańców poszukujących pracy lub chcących przekwalifikować się. Bibliotekom zostaną także udzielone granty na ich realizację.

Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu organizuje Targi CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu), które promują ideę społecznej odpowiedzialności biznesu wśród firm, organizacji pozarządowych, instytucji, środowiska akademickiego oraz osób zainteresowanych tym zagadnieniem, integrują zainteresowanych tematem i sprzyjają wymianie doświadczeń. W 2014 roku Forum

Odpowiedzialnego Biznesu zorganizuje Targi CSR po raz piąty, planuje się, że w targach weźmie udział 70-90 wystawców, a stoiska odwiedzi ok. 400 osób.

Cel w zakresie nakładów na B+R

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej, działając w celu podniesienia jakości prowadzenia badań naukowych w Polsce, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizuje szereg programów i projektów w zakresie wzmocnienia potencjału kadrowego sektorów nauki i B+R. Ich adresatem są studenci, doktoranci i uczestnicy staży podoktorskich, uczestniczący w realizacji projektów badawczych. Od 2007 roku liczba stypendystów we wszystkich programach wyniosła 1521 osób.

Cele w zakresie edukacji

Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji w Opolu w latach 2011-2012, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizowało projekt systemowy Samorządu Województwa Opolskiego „Edukacja ku przyszłości”, ukierunkowany na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia z wykorzystaniem narzędzi ICT. Skierowany był do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych realizujących kształcenie ogólne. Projekt wspierał rozwój uczniów z wykorzystaniem nowoczesnych pracowni eksperymentalno-doswiadczalnych, pobudzając uczniów do poznawczego sposobu zdobywania wiedzy, wyrabiając u nich nawyki ustawicznego kształcenia się. W każdym z trzech podprogramów projektu uczestniczyło 45 – 150 szkół, 150 – 240 nauczycieli i 1800 – 2400 uczniów.

Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu

29 Banków Żywności zrzeszonych w **Federacji Polskich Banków Żywności** systematycznie przekazuje żywność ponad 3 500 organizacjom charytatywnym, za pośrednictwem których trafia ona do blisko 1,5 miliona potrzebujących. W 2011 roku Banki Żywności przekazały łącznie ponad 68 tysięcy ton artykułów spożywczych pozyskanych od producentów, dystrybutorów, z unijnego programu PEAD, a także ze zbiorów żywności. Są to głównie podstawowe produkty spożywcze, jak mleko, sery, mąka, makarony, a także napoje i przetwory mleczne. Pomoc trafia m.in. do osób samotnie wychowujących dzieci, rodzin wielodzietnych, osób bezdomnych, bezrobotnych, starszych i niepełnosprawnych. Ponadto, w latach 2011-2012 Federacja zrealizowała medialną i edukacyjną kampanię społeczną „Nie marnuj jedzenia. Myśl ekologicznie” finansowaną ze środków NFOŚiGW.

Załącznik 1 Realizacja zaleceń Rady UE

Numer zalecenia	Część zalecenia	Numer działania	Główne cele i znaczenie dla realizacji zalecenia	Opis działania	Instrumenty prawne/administracyjne	Postęp w realizacji w ciągu ostatnich 12 miesięcy	Harmonogram realizacji	Ogólne i roczne zmiany dochodów i wydatków Udział środków UE (źródła i kwoty)	Jakościowy opis przewidywanych skutków
CSR 3	Zmniejszenie bezrobocia wśród młodych	1	Poprawa sytuacji młodych ludzi na rynku pracy	W ramach pilotażowego projektu „Twoja Kariera - Twój Wybór” młodym bezrobotnym oferuje się opiekuna, który w oparciu o indywidualny plan działań ustala zakres działań ułatwiających wejście na rynek pracy. Na podstawie tego planu młodzi ludzie otrzymują wsparcie z urzędu pracy - m.in. w formie bonów na staż w miejscu pracy, na szkolenie kursowe, kształcenie w szkole zawodowej, studia podyplomowe.	Projekt pilotażowy „Twoja kariera – twój wybór” w ramach programu „Młodzi na rynku pracy” Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia młodzieży	rozpoczęcie wdrażania projektu – czerwiec 2012 r.	zakończenie wdrażania projektu przez urzędy pracy – grudzień 2013 r.; ewaluacja projektu i przygotowanie raportu – grudzień 2013 r. – listopad 2014 r.	Koszt projektu pilotażowego pokrywany będzie środkami Funduszu Pracy. Łączny koszt realizacji projektu przez PUP-y dla 3 040 beneficjentów w roku 2012 i 2013 po 19 794 960 zł.	
		2	Ograniczenie bezrobocia i podniesienie wskaźnika zatrudnienia wśród osób przed 30 rokiem życia	W ramach reformy polityki rynku pracy wprowadzonych zostaną instrumenty kierowane do ludzi młodych: zwolnienie pracodawców z odprowadzania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne; preferencyjnie oprocentowane pożyczki dla absolwentów i studentów ostatniego roku.	ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (numer projektu założeń do ustawy z wykazu prac legislacyjnych-ZA31)	przygotowanie projektu założeń ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw i skierowanie do konsultacji 14 lutego 2013 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do projektu ustawy – III kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy – IV kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – IV kwartał 2013 r.; Planowany termin wejścia w życie – 1 stycznia 2014 r.	Wydatki w ramach dotychczasowych limitów Funduszu Pracy	

	Lepsze dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienie jakości nauczania	1	Lepsze dopasowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	W ramach reformy kształcenia zawodowego wprowadzono nową klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, wraz z wyodrębnieniem 252 kwalifikacji, z których każda jest potwierdzana oddzielnym egzaminem w trakcie trwania nauki w szkole. Zmieniono konstrukcję podstawy programowej kształcenia w zawodach. W zasadniczej szkole zawodowej szczególny nacisk położono na kształcenie praktyczne (ponad 60% całego czasu przeznaczony na kształcenie zawodowe).	ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206); akty wykonawcze do ustawy	Rozpoczęcie kształcenia zgodnie z nowymi zasadami – 1 września 2012 r.	Stopniowe wdrażanie reformy w szkołach ponadgimnazjalnych		
--	---	---	--	--	--	--	---	--	--

		2	Utworzenie ram strategicznych wytyczających kierunki polityki uczenia się przez całe życie	Przyjęcie dokumentu strategicznego wytyczającego kierunków polityki uczenia się przez całe życie, w tym lepszego dostosowania krajowego systemu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Polityka ta będzie miała na celu ułatwianie wszystkim osobom dostępu do dobrej jakości uczenia się w różnych formach, miejscach i okresach życia, stworzenie spójnych i przejrzystych systemów oceniania efektów takiego uczenia się. Będzie ona obejmowała całość uczenia się – we wszystkich aspektach (formalnym, pozaformalnym i nieformalnym), na wszystkich etapach życia oraz na wszystkich poziomach kompetencji i kwalifikacji.	„Perspektywa uczenia się przez całe życie” (numer projektu w wykazie prac legislacyjnych i pozalegisacyjnych – ID4)	prace nad projektem dokumentu	Przewidywany termin przyjęcia dokumentu przez Radę Ministrów - II kwartał 2013 r.	
		3	promowanie praktycznej współpracy przedsiębiorców w z placówkami kształcącymi potencjalnych pracowników z uczelniami oraz szkołami zawodowymi	W ramach projektu „Biznes dla edukacji” realizowana będzie kampania informacyjno-promocyjna na rzecz włączenia się w organizację edukacji formalnej. Jej celem będzie uświadomienie kadrze zarządzającej konieczności myślenia o zasobach ludzkich w przedsiębiorstwie w dłuższej perspektywie	Projekt „Biznes dla edukacji” w ramach projektu systemowego PARP (Poddziałanie 2.1.3 PO KL)	rozpoczęcie realizacji projektu – maj 2012 r.	realizacja 11 Programów Edukacyjnych oraz 14 seminariów regionalnych – do końca 2014 r.	koszty programu w latach 2013-2014 wynoszą odpowiednio: 4 mln zł (w tym 3,4 mln zł z budżetu środków europejskich) i 4,3 mln zł (w tym 3,65 mln zł z budżetu środków europejskich).

		4	lepsze dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy	wprowadzenie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie, w efekcie którego zostanie wypracowany ostateczny model Polskiej Ramy Kwalifikacji	ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 nr 84 poz. 455); Projekt systemowy pt. „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”	Rozpoczęcie kształcenia zgodnie z nowymi zasadami w szkolnictwie wyższym – rok akademicki 2012/2013	Przewidywany termin opracowania rozwiązań dla budowy Krajowego Systemu Kwalifikacji – 2013 r., Przewidywany termin przeprowadzenia pilotażu opracowanych rozwiązań oraz przygotowanie do wdrożenia – lata 2014-2015 ; wdrażania rozwiązań – 2015 r.		
	Ograniczenie ubóstwa wśród	1	Ograniczenie ubóstwa wśród pracujących	Od 1 stycznia nastąpił wzrost minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę z 1500 zł do 1600 zł	rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 1026	przyjęcie rozporządzenia przez Radę Ministrów – 14 września 2012 r.; wejście w życie – 1 stycznia 2013 r.			

CSR 4	Zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy	1	Podniesienie wskaźnika zatrudnienia kobiet	W ramach reformy polityki rynku pracy wprowadzone zostaną instrumenty kierowane do osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dzieci (tj. grant na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy; świadczenie aktywizacyjne)	ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (numer projektu założeń do ustawy z wykazu prac legislacyjnych-ZA31)	przygotowanie projektu założeń ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw i skierowanie do konsultacji - 14 lutego 2013 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do projektu ustawy – III kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy – IV kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – IV kwartał 2013 r.; Planowany termin wejścia w życie – 1 stycznia 2014 r.	Wydatki w ramach dotychczasowych limitów Funduszu Pracy
		2	wydłużenie wsparcia finansowego dla rodzin z tytułu urodzenia dziecka, zachęcenie ojców do przejmowania części obowiązków związanych z wychowaniem i opieką nad dziećmi, wzmocnienie pozycji kobiet na rynku pracy	wprowadzenie nowej instytucji płatnego urlopu rodzicielskiego, który będzie mógł być wykorzystany po urlopie macierzyńskim i dodatkowym urlopie macierzyńskim	ustawa o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (numer projektu ustawy z wykazu prac legislacyjnych-UA25)	przygotowanie projektu ustawy i skierowanie do konsultacji społecznych – 8 listopada 2012 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – II/III kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – III kwartał 2013 r.; Planowany termin wejścia w życie – czerwiec 2013 r.	Przy założeniu, że projektowane zmiany wejdą w życie w czerwcu 2013 r., szacowany maksymalny wzrost wydatków na zasiłki w 2013 r. wynosi 497 mln zł wraz ze składkami emerytalno-rentowymi z budżetu państwa. Koszt wydłużenia urlopów macierzyńskich w roku 2014 – jeśli skorzysta z nich 50 % uprawnionych – to ok. 1,54 mld zł, jeżeli 70 % – 2,16 mld zł, jeżeli 90 % – 2,78 mld zł.

<p>Podwyższenia wskaźnika przyjmowania dzieci zarówno do placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi, jak i placówek przedszkolnych</p>	<p>1</p>	<p>Zwiększenie ilości miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do 3 roku życia</p>	<p>W celu zwiększenia dostępności miejsc w placówkach opieki nad małymi dziećmi kontynuowana będzie realizacja resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Małuch”, a do ustawy z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 wprowadzone zostaną zmiany, mające ułatwić tworzenie miejsc opieki nad dziećmi (m.in. zmniejszenie wymaganego wkładu własnego gminy, rozszerzenie katalogu podmiotów, które będą mogły ubiegać się o środki finansowe z budżetu państwa na utworzenie i funkcjonowanie instytucji opieki)</p>	<p>ustawa o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (numer projektu ustawy z wykazu prac legislacyjnych – UD17; druk sejmowy nr 1075)</p>	<p>przygotowanie projektu ustawy i przekazanie go do konsultacji społecznych – 13 września 2012 r.; przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – 8 listopada 2012 r.; przekazanie projektu do Sejmu – 25 stycznia 2013 r.</p>	<p>Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – II kwartał 2013 r.</p>	<p>Środki przewidziane na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2013 r. wynoszą 101 mln zł, w tym 90 mln zł na tworzenie i funkcjonowanie miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów.</p>	<p>Zakłada się, że w 2014 r. m.in. dzięki realizacji programu „Małuch” liczba miejsc opieki nad małymi dziećmi wzrośnie do ok. 83 tys. miejsc, co umożliwi objęcie przynajmniej 7,5% dzieci w wieku do lat 3 opieką instytucjonalną. Założenia dotyczące liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz odsetka dzieci w wieku do lat 3 objętych formami opieki, uwzględniają: 1) prognozowaną liczbę nian, za które opłacane są składki ZUS; 2) liczbę niepublicznych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które prowadziły taką działalność przed wejściem w życie nowych rozwiązań (tj. przed 4 kwietnia 2011 r.), a zgodnie z przepisami do końca 2014 r. przekształca się i wpiszą się do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.</p>
--	----------	--	---	--	---	--	--	---

		2	Zwiększenie ilości miejsc w placówkach przedszkolnych	działania mające na celu systematyczne zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego zakończone zapewnieniem wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat miejsca realizacji wychowania przedszkolnego w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, w których ustawowo zostanie ograniczona wysokość opłat pobieranych od rodziców za korzystanie przez ich dzieci z wychowania przedszkolnego	ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (numer projektu ustawy z wykazu prac legislacyjnych – UD65)	przyjęcie założeń do projektu ustawy przez Radę Ministrów – 18 grudnia 2012 r.; przygotowanie projektu ustawy i skierowanie go do konsultacji społecznych – 19 grudnia 2012 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw – II/III kwartał 2013	Działanie, jako zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego, będzie finansowane z budżetów samorządów, a ponadto wsparte środkami z budżetu państwa. Wsparcie rozwoju edukacji przedszkolnej jest prowadzone również z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, w ramach którego możliwe jest tworzenie przedszkoli, wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) w celu umożliwienia większej liczbie dzieci korzystania z wychowania przedszkolnego. Na powyższe cele zaplanowano w latach 2007-2013 łącznie prawie 370 mln euro. Od 2013 przeznaczono dodatkowo 53,7 mln euro na modernizację oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych.	zapewnienie wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat miejsca wychowania przedszkolnego
--	--	---	---	---	---	--	---	---	--

Podwyższenie wieku dezaktywizacji zawodowej	1	wydłużenie aktywności zawodowej	stopniowe podnoszenie ustawowego wieku emerytalnego do 67 roku życia	ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2012 r., poz. 637)	uchwalenie ustawy przez Parlament – 11 maja 2012 r. wejście w życie ustawy – 1 stycznia 2013 r.	podwyższenie wieku emerytalnego o trzy miesiące co roku; osiągnięcie ustawowego wieku emerytalnego w wysokości 67 lat dla mężczyzn w 2020 r., dla kobiet w 2040 r.		
	2	podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób po 50 roku życia	W ramach reformy polityki rynku pracy przewiduje się wsparcie zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia i wprowadzenie dofinansowania, do wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za zatrudnionego długotrwale bezrobotnego powyżej 50 roku życia. Utworzony zostanie Krajowy Fundusz Szkoleniowy stanowiący instrument finansowania kształcenia ustawicznego pracowników. W pierwszym etapie funkcjonowania Funduszu przewidziane jest wsparcie na szkolenia w zakresie dostosowania kompetencji starszych pracowników (w wieku 45 lat i więcej) do zmian społeczno-gospodarczych.	ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (numer projektu założeń do ustawy z wykazu prac legislacyjnych–ZA31)	przygotowanie projektu założeń ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw i skierowanie do konsultacji - 14 lutego 2013 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do projektu ustawy – III kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy – IV kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – IV kwartał 2013 r.; Planowany termin wejścia w życie – 1 stycznia 2014 r.	Wydatki w ramach dotychczasowych limitów Funduszu Pracy	
	3	Podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób po 50 roku życia	W celu promowania i wspierania aktywności zawodowej osób powyżej 50 roku życia realizowany jest Program „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”, przyjęty przez Radę Ministrów 17 października 2008 roku ; projekty „Z wiekiem na plus – szkolenia	Program „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”, przyjęty przez Radę Ministrów 17 października 2008 roku ; projekty „Z wiekiem na plus – szkolenia dla	rozpoczęcie realizacji projektów „Z wiekiem na plus – szkolenia dla przedsiębiorstw” oraz „Aktywny emeryt”	Realizacja projektu „Z wiekiem na plus – szkolenia dla przedsiębiorstw” – do końca III kwartału 2013 r., Realizacja projektu „Aktywny emeryt” – do końca I kwartału 2014 r., Przeprowadzenie kampanii informacyjno	Realizacja projektu „Z wiekiem na plus – szkolenia dla przedsiębiorstw” w 2013 roku - 5,821 mln zł, w tym 4,948 mln zł ze środków europejskich, Realizacja projektu „Aktywny emeryt” w 2013 roku –	

				dla przedsiębiorstw” oraz „Aktywny emeryt”.	przedsiębiorstw” oraz „Aktywny emeryt”		promocyjnej – II kwartał 2014 r., Opracowanie projektu Programu „Solidarność pokoleń 50+” – IV kwartał 2013 r., Opracowanie projektu Dokumentu Implementacyjnego Programu – IV kwartał 2014 r.	2,2 mln zł. w tym 1,87 mln zł ze środków europejskich.	
CSR 5	Zapewnienie lepszych powiązań między badaniami, innowacjami i przemysłem	1	Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw	Stworzenie ram strategicznych dla rozwoju działalności innowacyjnej w przedsiębiorstwach oraz wdrożenie instrumentów kompleksowego wsparcia całego cyklu innowacji	Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Program Rozwoju Przedsiębiorstw	przyjęcie Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki – 15 stycznia 2013 r., przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Programu Rozwoju Przedsiębiorstw – I kwartał 2013 r.	przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów – II kwartał 2013 r.	Przyjęty przez Radę Ministrów PRP będzie podstawą dla nowego Programu Operacyjnego w obszarze innowacyjności, ale, ponieważ wykracza poza ramy nowych programów operacyjnych, będzie finansowany zarówno ze źródeł budżetu państwa, jak i środków funduszy europejskich. PRP uwzględni również działania podejmowane w ramach środków podmiotów sektora <i>przedsiębiorstw</i> .	

Poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania	1	Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury naukowo-badawczej	planowane są zmiany w sposobie finansowania nauki pod kątem lepszego dopasowania obowiązujących strumieni finansowania do potrzeb wynikających z realizacji projektów obecnych na mapie drogowej, w celu umożliwienia finansowania utrzymania strategicznej infrastruktury badawczej. Zmiany mają wspierać wyróżniające się jednostki naukowe, m.in. poprzez wzmacnianie mechanizmów projakościowych w systemie finansowania	nowelizacja ustawy o finansowaniu nauki (numer projektu założeń do ustawy o zmianie ustawy z wykazu prac legislacyjnych – ZD59)	przygotowanie założeń do ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu nauki i przeprowadzenie konsultacji społecznych założeń – grudzień 2012 r. – styczeń 2013 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki - II kwartał 2013 r., Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy przez Radę Ministrów – III kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – IV kwartał 2013 r.		
	2	Stworzenie instrumentu finansowego sprzyjającego rozwijaniu współpracy pomiędzy sektorem przedsiębiorców w a jednostkami naukowymi	wprowadzenie możliwość przekazywania 1% podatku CIT na rzecz wybranych przez podatników jednostek naukowych.	ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – UD44)	opracowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i przekazanie go do konsultacji społecznych w lutym 2013 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych – II kwartał 2013 r., Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – II/III kwartał 2013 r., Planowany termin wejścia w życie – pierwszy rok po zdjęciu z Polski procedury nadmiernego deficytu	Wprowadzenie mechanizmu dobrowolnego przekazania 1% podatku CIT na rzecz jednostek naukowych skutkować będzie szacowanym zmniejszeniem dochodów sektora finansów publicznych o ok. 60 mln zł (w tym dochodów budżetu państwa: 46 mln zł, jednostek samorządu terytorialnego: 14 mln zł) w roku następującym po roku, w którym nastąpi zdjęcie z Polski procedury nadmiernego deficytu	

		3	Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców w na zakup usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii, której wykonawcą są jednostki naukowe	Kwota wsparcia udzielona jednemu przedsiębiorcy w ramach programu Bon na innowacje nie może przekroczyć 15 000 zł. Wielkość wsparcia może wynosić do 100% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem pod warunkiem, iż rzeczywisty koszt netto zrealizowanej usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii wynosi maksymalnie 15 000 zł.	program „Bon na innowacje” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka	maj-grudzień 2012 r. przeprowadzenie naboru, kontraktacja, rozliczenie umów w ramach V edycji Programu Bon na innowacje	Przewidywany termin uruchomienia i przeprowadzenia naboru w ramach VI edycji Programu – I-II kwartał 2013 r.; Planowany termin kontraktacji, realizacji i rozliczenia projektów w ramach VI edycji Programu – III-IV kwartał 2013 r.	Środki przewidziane na realizację programu „Bon na innowacje” wyniosą w 2013 r. – 6,8 mln zł.	
--	--	---	--	--	--	---	--	---	--

<p>CSR 6</p> <p>Zachęty dla inwestycji w sektorze energetycznym</p>	1	Zwiększenie inwestycji w sektorze energetycznym	Współfinansowanie przez spółkę „Polskie Inwestycje” długofalowych i rentownych inwestycji w sektorze energetycznym	Program oraz spółka „Polskie Inwestycje”	Prace przygotowawcze do powołania spółki „Polskie Inwestycje” oraz dokapitalizowanie Banku Gospodarstwa Krajowego w celu uruchomienia programu “Polskie Inwestycje”	Planowane rozpoczęcie działalności operacyjnej przez spółkę Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. - II kwartał 2013 r. Kontynuowanie działalności spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. – 2014 r.	Roczne koszty Spółki w pierwszym roku działalności szacowane są na ok. 15-20 mln zł wraz z kosztami doradców i <i>due diligence</i> . W ramach realizacji Programu „Inwestycje Polskie” nastąpi wniesienie aportem akcji części spółek publicznych należących do Skarbu Państwa do łącznej wartości 10 mld zł (wg średniej ceny rynkowej z okresu 6 miesięcy poprzedzających przeniesienie praw z akcji). Przewiduje się, że pierwsza transza dokapitalizowania PIR S.A. nastąpi w 2013 r. W latach 2013–2016 planowane jest dokapitalizowanie pakietami akcji wnoszonymi stopniowo, w miarę zapotrzebowania na finansowanie projektów	
	2	Inwestycje w odnawialne źródła energii	Promocja oraz implementacja nowych i modyfikacja istniejących instrumentów sprzyjających OZE	Ustawa o odnawialnych źródłach energii; ustawa o biokomponentach i paliwach ciekłych. (numery projektów ustaw z wykazu prac legislacyjnych – UC8 i UC70)	przeprowadzenie konsultacji społecznych ustawy o biokomponentach i paliwach ciekłych	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii – II kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i	Wejście w życie ustawy o odnawialnych źródłach energii niesie za sobą zwiększenie wydatków budżetu państwa o 1012 tys. zł w pierwszym roku jej obowiązywania. W kolejnych latach wydatki wyniosą 648 tys. zł. Wejście w życie	

							paliwach ciekłych – II kwartał 2013 r.	ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych niesie za sobą zwiększenie wydatków budżetu państwa o 64,2 tys zł w pierwszym roku jej obowiązywania.	
	Poprawa efektywności energetycznej	1	Optymalizacja zużycia energii	Wspieranie przez NFOŚiGW inwestycji w zakresie efektywności energetycznej. Promowanie oszczędności energii poprzez realizację projektów kompleksowej termomodernizacji; promowanie energii odnawialnej poprzez realizację projektów z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii; finansowanie audytów energetycznych; dofinansowanie energooszczędnych projektów inwestycyjnych i zarządzania energią w sektorze publicznym	Program priorytetowy „Efektywne wykorzystanie energii”, „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”, „Inteligentne sieci energetyczne”, „GIS System zielonych inwestycji” oraz Program Operacyjny „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 prowadzone przez NFOŚiGW			Przewidywane finansowanie powyższych programów ze środków własnych NFOŚiGW wynosi ok. 312 mln zł w 2013 r. i ok. 368 mln zł w 2014 r.	

		2	Wprowadzenie systemu inteligentnych sieci elektroenergetycznych	Opracowanie przepisów prawnych dla systemu inteligentnych sieci	Ustawa Prawo energetyczne (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych UC7)	przeprowadzono proces konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy Prawo energetyczne – II kwartał 2013 r.		
	Przyspieszenie rozbudowy	1	Stworzenie warunków dla budowania, utrzymania oraz modernizowania infrastruktury technicznej w obszarze energetyki	Przyjęcie ustawy o korytarzach przesyłowych regulującej w sposób kompleksowy warunki liniowych inwestycji służących przesyłowi energii, gazu, płynów, pary oraz informacji, porządkująca stan prawny w tym zakresie	Ustawa o korytarzach przesyłowych (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – UD16)	przeprowadzono konsultacje społeczne	Przewidywany termin przyjęcia projektu przez Radę Ministrów – II kwartał 2013 r., Przewidywany termin uchwalenia ustawy przez Sejm RP – IV kwartał 2013 r.	Wejście w życie projektowanej ustawy nie niesie bezpośrednich kosztów dla sektora finansów publicznych.	

	Pobudzenie konkurencji w sektorze gazowym	2	<p>Pobudzenie konkurencji w sektorze gazowym poprzez stopniowe wycofywanie cen regulowanych oraz utworzenie platformy handlu gazem.</p>	<p>Projekt ustawy – Prawo gazowe będzie stanowił uzupełnienie transpozycji do prawa polskiego III pakietu energetycznego UE. Celem proponowanych w ustawie rozwiązań jest przede wszystkim wsparcie rozwoju konkurencji na rynku gazu ziemnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju, co ma realizować cele wyznaczone przez prawodawstwo europejskie. Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie obowiązku obrotu częścią surowca przez giełdę towarową, co, zgodnie z Mapą drogową uwolnienia cen gazu ziemnego, będzie milowym krokiem w kierunku uwolnienia cen paliw gazowych dla kolejnych grup odbiorców, najpierw instytucjonalnych, następnie zaś gospodarstw domowych.</p>	<p>Ustawa Prawo gazowe (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – UC6)</p>	<p>I-II kwartał 2012 r. konsultacje międzyresortowe projektu ustawy; XI 2012 – wejście w życie rozporządzenia w sprawie funkcjonowania systemu gazowego, XII 2012 – uruchomienie platformy obrotu giełdowego paliwami gazowymi, XII 2012 i I 2013 – decyzje Prezesa URE o uwolnieniu części rynku gazu ziemnego z obowiązku utrzymywania zapasów obowiązkowych, I 2013 – przekazanie projektu ustawy – Prawo gazowe do rozpatrzenia przez KRM</p>	<p>Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy Prawo gazowe – II kwartał 2013 r.</p>		
--	---	---	---	---	--	---	---	--	--

	Wzmocnienie urzędu sprawującego nadzór nad rynkiem kolejowym oraz zapewnienie	1	Skuteczne wdrażanie projektów inwestycyjnych w kolejnictwie	wdrażanie projektów infrastrukturalnych ujętych w Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych do roku 2015	„Wieloletni program Inwestycji Kolejowych do roku 2015”, „Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku”		Przewidywany termin przyjęcia aktualizacji dokumentu „Wieloletni program Inwestycji Kolejowych do roku 2015” przez Radę Ministrów – II kwartał 2013 r.; Wdrażanie projektów zgodnie z harmonogramem przyjętym w „Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych do roku 2015” – 2013/2014; Przygotowanie Dokumentu Implementacyjnego (DI) dla Strategii Rozwoju Transportu, zawierającego <i>project pipeline</i> dla inwestycji kolejowych przewidzianych do realizacji do roku 2020 - III kwartał 2013 r.; Aktualizacja dokumentu strategicznego „Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku” – IV kwartał 2013 r.		
--	---	---	---	--	--	--	--	--	--

	Zmniejszenie ograniczeń w świadczeniu usług w ramach wolnych zawodów	1	zmniejszenie liczby zawodów, których wykonywanie jest uwarunkowane spełnieniem wymagań kwalifikacyjnych i warunków określonych w przepisach prawa	uchylenie szeregu przepisów rangi ustawowej, ustanawiających ramy prawne dopuszczenia do wykonywania zawodów, które ze względu na swój charakter można uwolnić od regulacji, co doprowadzi do pełniejszego stosowania w Polsce zasady swobody przepływu pracowników.	ustawa o uchyleniu lub zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (numer projektu ustawy z wykazu prac legislacyjnych – UA14, druk sejmowy nr 806;	przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (I transza deregulacji) – 25 września 2012 r.; przygotowanie projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (II transza deregulacji)	Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – II kwartał 2013 r.; Planowany termin wejścia w życie – III kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych przez Radę Ministrów (II transza deregulacji) – II kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – III kwartał 2013 r.; Planowany termin wejścia w życie – IV kwartał 2013 r.		
	Uproszczenie procedur prawnych związanych z egzekwowaniem umów i wymogów dotyczących	1	uproszczenie procedur z zakresu prawa budowlanego	dokonanie szeregu zmian w przepisach obecnie obowiązującej ustawy – Prawo budowlane, które pozwolą na zmniejszenie wymiaru obciążeń administracyjnych inwestorów budowlanych oraz doprowadzą do przyspieszenia procesu uzyskiwania zgody budowlanej (zarówno w formie pozwolenia na budowę jak i w formie milczącej zgody)	ustawa o zmianie ustawy Prawo budowlane (numer założeń do ustawy z wykazu prac legislacyjnych – ZA32)	opracowanie założeń do ustawy i skierowanie do konsultacji społecznych – luty 2013 r.	Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów założeń do ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw - II kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw - III kwartał 2013 r.; Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – IV kwartał 2013 r.; Planowany termin wejścia w życie ustawy – IV kwartał 2013 r.		

Załącznik 2 Zobowiązania w ramach Paktu Euro Plus w 2013 r.

Rząd RP deklaruje następujące **główne reformy i zobowiązania** do realizacji, które mają na celu wspieranie konkurencyjności, zatrudnienia oraz zwiększenie stabilności finansów publicznych:

wspieranie konkurencyjności
Przyjęcie i rozpoczęcie wdrażania Narodowego Planu Szerokopasmowego
elastyczność i bezpieczeństwo na rynku pracy
Wprowadzenie do Kodeksu pracy rozwiązań w zakresie regulacji czasu pracy
zmiany w systemie poboru podatków
Wejście w życie przepisów mających na celu poprawę elastyczności postępowania podatkowego i kontroli podatkowej (elektroniczne doręczanie pism, elektroniczna kontrola podatkowa i kontrola skarbową) oraz dalsze uszczelnienie systemu poboru podatków w drodze wzmocnienia zapisów ordynacji podatkowej dot. unikania opodatkowania.
krajowe przepisy dotyczące reorganizacji kryzysowej banków i inne środki stabilizacji finansowej
Utworzenie w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym tzw. funduszu stabilizacyjnego, stanowiącego źródło dodatkowych środków na finansowanie ewentualnych działań pomocowych wobec banków, podejmowanych w celu zachowania bezpieczeństwa i stabilności polskiego systemu finansowego.

Dodatkowo szereg działań i zobowiązań w ramach poszczególnych elementów Paktu Euro Plus obejmuje:

Wspieranie konkurencyjności:

zmiany wynagrodzeń w sektorze publicznym
Kontynuacja w 2013 r. ogólnego zamrożenia wynagrodzeń w administracji publicznej (wyjątkiem będą wynagrodzenia sektora samorządowego oraz zwiększenie wynagrodzeń w niektórych kategoriach wynikające z przepisów wewnętrznych oraz jako skutek podwyżek zrealizowanych w 2012 r.)
otoczenie przedsiębiorstw
Dalsze uproszczenie prowadzenia działalności gospodarczej w ramach IV ustawy deregulacyjnej
Realizacja Programu „Lepsze Regulacje 2015”
Przygotowanie dokumentu „Polityka Nowej Szansy”
pozostałe zobowiązania służące wspieraniu konkurencyjności
Realizacja programu wieloletniego pn. „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”.
Usprawnienie i uproszczenie przebiegu procesu budowlanego: przyjęcie ustawy nowelizującej Prawo budowlane, przedstawienie projektu Kodeksu budowlanego

Wspieranie zatrudnienia:

współczynnik aktywności zawodowej
Opracowanie założeń do zmiany ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w celu poprawy efektywności działań realizowanych przez urzędy pracy
Wdrażanie projektu pilotażowego pn. „Partnerstwo dla pracy”, który ma na celu wypracowanie modelu współpracy pomiędzy wojewódzkimi urzędami pracy, powiatowymi urzędami pracy, dostawcami usług

aktywizacyjnych oraz innymi partnerami rynku pracy na rzecz powrotu do zatrudnienia osób bezrobotnych.
zachęty dla starszych pracowników
Realizacja zadań w ramach <i>Programu Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób 50+</i>
Realizacja projektów mających na celu poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się, w ramach „Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012 – 2013”. (Realizacja: 2013 r.)
działania na rzecz zwiększania dostępności do form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
Wejście w życie przepisów nowelizujących ustawę o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
Realizacja w 2013 r. resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch” – edycja 1. i 2.
Opłacanie przez ZUS składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne za ok. 10 tys. niań.
działania na rzecz zwiększania dostępności wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat
Wprowadzenie nowych rozwiązań ustawowych dotyczących wsparcia finansowego dla gmin w realizacji zadań dotyczących wychowania przedszkolnego.

Zwiększenie stabilności finansów publicznych:

poprawa skuteczności planowania strategicznego i zarządzania finansowego
Działania, które realizowane będą w ramach Strategii Sprawne Państwo 2020, będą związane z kontynuacją prac zmierzających do doskonalenia budżetu zadaniowego, w szczególności przez opracowanie i uruchomienie systemu oceny realizacji ujętych w budżecie zadaniowym zadań publicznych wykonywanych przez administrację rządową.

Wzmocnienie stabilności finansowej:

powołanie organu nadzoru makroostrożnościowego w Polsce
Kontynuacja przez Narodowy Bank Polski prac koncepcyjnych nad operacyjnym i merytorycznym wdrożeniem nadzoru makroostrożnościowego w krajowym systemie finansowym (m.in. ze względu na implementację Zalecenia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie mandatu makroostrożnościowego organów krajowych).
powołanie organu nadzoru makroostrożnościowego w Polsce
Wprowadzenie elementów nadzoru w oparciu o ryzyko do obecnego reżimu nadzoru nad rynkiem ubezpieczeniowym i emerytalnym w Polsce.

Załącznik 3 Realizacja zobowiązań w ramach Paktu Euro Plus w 2012 r.

Zobowiązanie	Stopień realizacji
Główne reformy i zobowiązania mające na celu wspieranie konkurencyjności oraz zwiększenie stabilności finansów publicznych	
Utrzymanie polityki zamrożonych płac w sektorze publicznym. Nieliczne wyjątki to m.in. planowany wzrost płac w dziedzinie nauki i edukacji. Od 1 września 2012 r. zakładano wzrost wynagrodzeń nauczycieli o 3,8 %.	zrealizowane
Rozszerzenie dostępu do tzw. zawodów regulowanych (wymagających określonych kwalifikacji przewidzianych w przepisach prawa). Założenia do projektu ustawy o uchyleniu lub zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (przyjęcie przez rząd: II kwartał 2012 r.).	zrealizowane w zakresie przyjęcia projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (I transza deregulacji).
Reforma systemu emerytalnego - stopniowe zrównanie i podwyższenie wieku przechodzenia na emeryturę kobiet i mężczyzn do 67. roku życia (stopniowe wydłużenie z celem realizacji w 2020 r. mężczyźni, w 2040 r. kobiety). Projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (przyjęcie przez rząd - I półrocze 2012 r.)	zrealizowane
Wprowadzenie nowej trwałej reguły fiskalnej dla całego sektora finansów publicznych. Celem projektowanej ustawy zmieniającej ustawę o finansach publicznych będzie zapewnienie długookresowej stabilności finansów publicznych. W założeniach do projektu ustawy, których przyjęcie przez Radę Ministrów planuje się na III kwartał br., zostaną wskazane narzędzia, których zastosowanie pozwoli na osiągnięcie ww. celu, m.in. wprowadzenie nowej reguły fiskalnej oraz zakres pozostałych zmian w obszarze krajowych ram fiskalnych, niezbędnych do efektywnego wprowadzenia reguły w życie.	w trakcie realizacji
Wspieranie konkurencyjności	
Realizacja Programu Badań Stosowanych - w 2012 roku uruchomione będą dwa nabory wniosków w ramach programu (budżet każdego konkursu wynosi 240 mln zł, przy czym płatności będą realizowane w latach 2012-2014)	zadanie na 2012 r. zrealizowane (Realizacja programu potrwa do 2022 r.)
Realizacja Programu „TOP 500 Innovators” - w 2012 roku 120 uczestników odbędzie zagraniczne staże w ramach programu	zadanie na 2012 r. zrealizowane (Realizacja programu „TOP 500” potrwa do 2015 r.)
Przygotowanie narzędzi do oceny skutków wprowadzenia danego projektu ustawy (IV kwartał 2012 r.) oraz wprowadzenie mechanizmu, który uniemożliwi przyjmowanie nadmiernej liczby ustaw (tylko jednoznacznie pozytywna ocena wszystkich skutków danego projektu ustawy ma być warunkiem przekazania do parlamentu).	w trakcie realizacji
Ograniczenie obciążeń administracyjnych i obowiązków informacyjnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej. Założenia do projektu ustawy o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce (przyjęcie przez rząd: III kwartał 2012 r.).	zrealizowane
Usprawnienie i uproszczenie przebiegu procesu budowlanego, w tym skrócenie terminów wydawania pozwoleń na budowę (100 dni dla wielkich inwestycji, 60 dni dla małych). Przewidywany termin przyjęcia projektu nowej ustawy Prawo budowlane - do końca 2012 r.	w trakcie realizacji
Ograniczenie wymogów formalnych związanych z rozpoczynaniem działalności gospodarczej oraz rezygnacja z wymogu składania wielu formularzy i zaświadczeń (m.in. automatyczne nadawanie NIP i REGON). Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym i innych ustaw (planowane	zrealizowane

przyjęcie przez rząd - III kwartał 2012 r.).	
<p>Podstawą konkurencyjności jest odpowiednia infrastruktura. W roku 2012 przewidywane jest oddanie do ruchu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 407,3 km autostrad, • 409,3 km dróg ekspresowych, • 55 km obwodnic, • 20,1 km dróg krajowych wzmocnionych lub przebudowanych. 	<p>częściowo zrealizowane</p> <p>Drogi krajowe oddane do ruchu w 2012 r. – 711,8 km, w tym:</p> <p>Autostrady: 297,7 km,</p> <p>Drogi ekspresowe: 327,4 km</p> <p>Obwodnice i pozostałe drogi: 86,7 km</p>
Przebudowa linii kolejowych o długości 413 km.	częściowo zrealizowane Zrealizowano 313 km
<p>Rozwój infrastruktury teleinformatycznej zapewniającej dostęp do Internetu poprzez inwestycje publiczne (rządowe i samorządowe) oraz publiczno-prywatne, w szczególności na obszarach wiejskich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nowelizacja ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz Prawa telekomunikacyjnego (do grudnia 2012 r.) • Wsparcie ekspercko-doradcze i koordynacyjne co najmniej 30 projektów szerokopasmowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. 	<p>w trakcie realizacji</p> <p>zrealizowane</p> <p>zrealizowane</p>
Wspieranie zatrudnienia	
Wsparcie zatrudnienia skrajnych grup wiekowych napotykających trudności na rynku pracy poprzez przygotowanie programu pilotażowego na rzecz młodzieży i wdrożenie na terenie kraju, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, programów specjalnych dla osób młodych („30 minus”) i starszych („50 plus”) o łącznej wartości co najmniej 100 mln zł.	w trakcie realizacji
<p>Realizacja nowych zadań w ramach Programu <i>Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób 50+</i></p> <p>Zadania obejmują następujące obszary:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie kształcenia ustawicznego osób w wieku 50+, • wsparcie na rzecz osób zatrudnionych w wieku 50+, • działania na rzecz integracji społecznej osób w wieku 50+, • aktywizacja zawodowa osób w wieku 50+, w tym z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych, • promocja przedsiębiorczości wśród osób w wieku 45 i więcej lat, wydłużenie efektywnego wieku emerytalnego. 	zrealizowane
<p>Wdrożenie reformy kształcenia zawodowego mające na celu poprawę jego jakości i atrakcyjności oraz dostosowanie kształcenia do rynku pracy.</p> <p>Ustawa z dn. 19 września 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 205, poz. 1206) – ustawa wejdzie w życie we wrześniu 2012 r.</p> <p>Przyjęcie nowych lub nowelizacja istniejących aktów wykonawczych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach, - rozporządzenia w sprawie egzaminów eksternistycznych, - rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, - rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (w zakresie egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie). <p>Przewidziany termin wejścia w życie ww. rozporządzeń: 1 września 2012 r.</p>	zrealizowane
Kontynuacja polityki redukcji kosztów pracy poprzez utrzymanie obniżonej składki rentowej na poziomie 8% (obniżka z 13%).	zrealizowane
Uruchomienie programu „Małuch” na 2012 r. – zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Planowane przeznaczenie na program 40 mln zł w 2012 r., co powinno spowodować wzrost liczby miejsc w instytucjach opieki nad małymi	zrealizowane (w zakresie wydatkowania środków z budżetu

dziećmi o ok. 10 tys. w latach 2012-2013.	państwa na dofinansowanie zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3), częściowo zrealizowane (w zakresie liczby nowych miejsc opieki nad małymi dziećmi w ramach Programu „Maluch”)
Opłacanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na ubezpieczenie społeczne za ok. 10 tys. niań.	częściowo zrealizowane (składki opłacane za niższą niż szacowano liczbę niań)
Zwiększenie stabilności finansów publicznych	
Zmiany w systemie emerytalnym grup uprzywilejowanych: <ul style="list-style-type: none"> • służby mundurowe: dla wstępujących do służby wprowadzenie wieku emerytalnego – 55 lat, staż służby – 25 lat, Projekt ustawy emerytalnej służb mundurowych (planowane przyjęcie przez rząd - I półrocze 2012 r.). <ul style="list-style-type: none"> • górnictwo: utrzymanie przywilejów wyłącznie dla pracujących bezpośrednio przy wydobywaniu. • duchowni: odnośnie do części finansowanej przez państwo z Funduszu Kościelnego, planowane jest włączenie duchownych do powszechnego systemu. (i) Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania oraz niektórych innych ustaw lub (ii) założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o przejęciu przez państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego oraz niektórych innych ustaw (do końca 2012 r.)	zrealizowane w trakcie realizacji zrealizowane
Wprowadzenie limitu deficytu podsektora samorządowego. Przyjęcie przez rząd w I kwartale 2012 r. projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz innych ustaw.	Niezrealizowane (dotychczas obowiązujące przepisy ustawy o finansach publicznych okazały się na tyle skuteczne, że wprowadzanie dodatkowej reguły dla jst nie znalazło uzasadnienia)
Zmiany w opłatach eksploatacyjnych / podatkach od wydobywanych bogactw naturalnych, zwłaszcza miedzi i srebra. Nowe przepisy mają zapewnić państwu udział w zyskach wynikających z eksploatacji niektórych surowców naturalnych należących do państwa. Podstawą opodatkowania będzie ilość wydobytej miedzi oraz srebra. Kwotowe stawki podatkowe będą ustalone m.in. z uwzględnieniem cen ww. metali na rynkach światowych. Dochód budżetowy z tytułu tego podatku wyniesie w 2012 r. około 1,8 mld zł, zakładając, że ustawa wejdzie w życie w marcu 2012 r. Szacuje się, że w latach następnych dochody budżetowe z tytułu tego podatku będą wynosiły 2,2 mld rocznie.	zrealizowane
Ograniczenie liczby osób uprawnionych do otrzymania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Tzw. becikowe będzie trafiać do rodzin uzyskujących roczne dochody poniżej 85 tys. zł. Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych został przyjęty przez rząd 27 marca 2012 r.	zrealizowane
Zamknięcie możliwości omijania podatku od dochodów kapitałowych przy lokatach bankowych od kwietnia 2012 r. na mocy tzw. ustawy o budżetowej. W przypadku uzyskiwania przychodów z odsetek z kapitałów pieniężnych, w tym	zrealizowane

<p>odsetek z lokat bankowych, zaokrąglenie podstawy opodatkowania i podatku z tego tytułu będzie następowało do pełnych groszy w górę. Rozwiązanie to pozwoli na pobór podatku w wysokości zbliżonej do nominalnej oraz wykluczy możliwość optymalizacji podatkowej przez podmioty świadczące usługi finansowe. Szacuje się, że dochód budżetowy z tytułu tej zmiany wyniesie około 380 mln zł rocznie (w 2012 r. proporcjonalnie mniej z uwagi na datę wejścia w życie przedmiotowej ustawy).</p>	
Wzmocnienie stabilności finansowej	
<p>Wprowadzanie elementów nadzoru w oparciu o ryzyko do obecnego reżimu nadzoru nad rynkiem ubezpieczeniowym i emerytalnym w Polsce. Dyrektywa 2009/138/WE (Solvency II) reguluje nadzór ubezpieczeniowy w oparciu o ryzyko. Obecnie toczą się prace nad aktem implementującym – projektem założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.</p>	<p>zrealizowane</p>